

Захарий Зограф

Биобиблиография

2010

ПОСВЕЩАВА СЕ
НА 200-ГОДИШНИНАТА
ОТ РОЖДЕНИЕТО
НА ЗАХАРИ ЗОГРАФ

Първа корица
Автопортрет, около 1840 г., НХГ – София

Четвърта корица
„Св. Богородица живоносен източник", 1838 г., Горноводенски манастир

Библиотека „Паисий Хилендарски”
Община Самоков

МИРОСЛАВА МИРЧЕВА

ЗАХАРИЙ ЗОГРАФ

(1810-1853)

БИОБИБЛИОГРАФИЯ

2010

Изданието се реализира
с финансовата подкрепа на ОБЩИНА САМОКОВ

ISBN: 978-954-92672-1-1

© **Мирослава Мирчева,** съставител
Проф. д-р Вера Динова-Русева, встъпителна студия
Доц. д-р Татяна Янакиева, научен редактор
© **Любомир Николов,** фотограф
Болкан Пъблишинг Къмпани, техническа реализация

СЪДЪРЖАНИЕ

Обяснителни бележки 7

Проф. д-р Вера Динова-Русева. Рукою Захария Христовича Болгарина – встъпителна студия 11

По-важни дати от живота и творчеството на Захари Зограф 23

Творби на Захари Зограф, публикувани в графични издания 27

Литература за Захари Зограф 73

Захари Зограф в художествената литература 151

Национална награда „Захари Зограф" 155

Показалци 167

Показалец на заглавията на творбите на Захари Зограф по жанрове 167

Показалец на авторите 175

Показалец на носителите на Националната награда „Захари Зограф" 186

Списък на използваните източници 187

Илюстрации 191

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

Този труд, посветен на 200-годишнината от рождението на Захари Зограф, е включен в културния календар на Община Самоков за отбелязване юбилея на големия художник. Той е пръв опит за цялостно библиографско изследване върху печатно размножените творби на най-значимия възрожденски художник и на литературата за него.

Подготовката и изработването му бе предизвикателство за съставителя – както по отношението на методиката, така и по отношение на работата на граничния терен между библиографското и документалното изследване. Наложително бе изработването на съответстваща структура на библиографския запис и на съответстваща подредба на указателя, които да са съобразени със спецификата на библиографирания материал и да отговарят на потребностите на изследователите на бележития художник.

Библиографските записи спазват общата рамка на действащите в страната стандарти за описание на книги* и статии**, но се търсят и самостоятелни решения, отклоняващи се от техните предписания с цел да се постигне по-голяма компактност и краткост на записа. Избягнато е повторението на авторската отговорност в областта на заглавието и авторската отговорност, при публикации на статии в периодичния печат се сочи само календарната година (без годишнина) и др.

Животът и творчеството на Захари Зограф са представени в следните раздели:

Студия от проф. Вера Динова-Русева, написана специално за библиографията

По-важни дати от живота и творчеството на Захари Зограф

Творби на Захари Зограф, публикувани в графични издания.

Литература за него

Захари Зограф в художествената литература

Национална награда „Захари Зограф”

Справочен апарат

---

* на БДС 15419 – 82 Библиографско описание на книгите.

** БДС 17264 – 91. Библиографско описание на съставни части. Аналитично описание.

Указателят съдържа 943 библиографски описания на документи на български и други езици, отпечатани от 1944 г. до 2010 г. За тяхното издирване са прегледани ретроспективната национална библиография „Български книги 1944-1969", текущата национална библиография: книжните версии на сериите № 1 (1970-2002), № 4 и № 5 (1970-2001) и електронните им продължения до 2010 г. включително (за книгите до март, а за статиите – до юни). Проучена е прикнижната и пристатийна библиография към изследванията за Захари Зограф; каталозите, картотеките и фондовете на Народната библиотека „Св. св. Кирил и Методий", на библиотеките към БАН, СУ „Св. Климент Охридски" и НХА, на НБ „Иван Вазов" – Пловдив, РБ „Беньо Цонев" – Ловеч, РБ „Пенчо Славейков" – Велико Търново, Общинска библиотека – Самоков и Троян, за да се обхване и местния печат. Пълно е отразен само самоковският печат, а останалите – подборно. Дълбока благодарност на всички колеги от посочените библиотеки, с които дългогодишната ми работа ме срещна, за оказаното съдействие и съпричастност. Осъществени бяха контакти и с водещи изследователи – проф. Вера Динова-Русева, проф. Иванка Гергова и г-жа Доротея Соколова, чиято консултантска помощ бе неоценима.

Не е обхваната литературата за периода 1878-1944 поради липсата на надежден библиографски инструментариум за пълно ѝ установяване, особено що се касае за периодичния печат. Но капиталните монографични проучвания от този период като тези на Андрей Протич „Денационализиране и възраждане на нашето изкуство от 1393 до 1878", на Богдан Филов и др. са цитирани многократно от по-сетнешните изследователи. Всички публикации са прегледани „de visu" и са анотирани, когато това е необходимо.

В първата част на библиографията са представени графични издания, в които са включени репродукции от Захари Зограф. Прегледани са огромен брой албуми, листова графика, дипляни, каталози, картички – главно в читалня „Карти и графика" на НБ „Св. св. Кирил и Методий". Някои каталози, включени в указателя, са разкрити подборно, като задължително се включват непубликуваните творби и големите цветни репродукции. За съжаление в националната библиотека не са депозирани някои скъпи и луксозни издания. Наложи се те да се издирват в други обществени или частни библиотеки, затова съставителят не може да гарантира пълнота на библиографското им

покритие. Тук са представени и богато илюстрираните изследвания на известни наши изкуствоведи от 50-60 те години на миналия век.

Принципът, към който се придържа съставителят, е да се описват главно подписаните репродукции. В случаите, когато те са неподписани, включването им в указателя става въз основа на внимателно проучване на изкуствоведските изследвания и след консултации с изкуствовед – в случая г-жа Доротея Соколова, уредник в НХГ. Това главно се отнася до стенописите в Бачковския, Преображенския и Троянския манастири, където авторството е установено безспорно. Обратно – в изданията за Рилския манастир, които са и най-многобройни, репродукциите, въпреки паметния знак на самия Захари Зограф, са неподписани и затова голяма част от тези издания не са включени в първата част на указателя.

Библиографските описания в този първи раздел са подредени азбучно. В анотация са разкрити творбите, които са репродуцирани, видът и формата им – големи, малки, цветни, черно-бели. Посочени са страниците или номера, под който са поместени в изданията. Там, където липсва пагинация, съставителят сам я установява като загражда данните в квадратни скоби. Ако няма нито страница, нито номер, най-често се касае за издания в папка.

Вторият раздел на библиографския указател включва публикации за Захари Зограф, подредени хронологично от 1944 г. до настоящата 2010. В рамките на една календарна година различните видове издания се отделят със звездичка. Първо са представени книгите заедно с части от тях, публикации в периодични сборници и продължаващи издания, а след това статиите в периодичния печат, подредени във възходящ хронологичен ред.

Научните статии са представени пълно. Включени са и такива, които не са пряко посветени на Захари Зограф, но носят важен изследователски белег. Поради огромния обем на статийния материал, публикуван във вестниците, съставителят си е позволил известен подбор по отношение на репортажи, кореспонденции и други материали с чисто информационен характер. Не са включени учебници, пътеводители, истории на България, с малки изключения, когато името на автора е достатъчно авторитетно.

Справочният апарат допълва и разширява информационната стойност на указателя. Той включва:

1. Показалец на заглавията на творбите на Захари Зограф по жанрове.
2. Показалец на авторите
3. Показалец на носителите на наградата „Захари Зограф"
4. Списък на използваните източници
5. Илюстрации

Азбучният показалец на заглавията на творбите отново е консултиран с изкуствовед – проф. Ив. Гергова, тъй като в изданията често се използват различни наименования за една и съща творба – било то икони или стенописи. Затова там и препратките са много. За по-голяма яснота и краткост, където е възможно, са направени обобщения – например „Ктиторски портрети", „Сцени от Страшния съд", „Сцени от Апокалипсиса" и др. Цифрите в болд в авторския показалец сочат авторите на графични произведения и така ги разграничават от авторите на текст.

Надяваме се, че този библиографски указател документира чрез описанието на печатно размножените творби на Захари Зограф и на публикациите върху творчеството му действителните мащаби на присъствието на този бележит възрожденски художник в българската култура и ще бъде полезен както за изследователи, така и за широк кръг ценители и читатели.

РУКОЮ ЗАХАРИЯ ХРИСТОВИЧА БОЛГАРИНА

Проф. д-р Вера Динова-Русева

На българския художествен небосклон през епохата на Националното възраждане няма по-светла звезда от най-ярката в съзвездието на Доспейския зографски род от Самоковската школа – звездата на зографа Захарий. Сред многобройната плеяда даровити творци, осъществили прехода от средновековната към възрожденската българска църковна живопис, той е най-дръзновеният новатор, който почивайки върху иконописната традиция, внася в своята огромна продукция от икони и стенописи решителни нововъведения. Осъзнавайки значението и ролята на индивида във възраждащото се българско общество, той пръв се осмелява в утвърдената практика на строго спазвани художествени канони да изпише собствения си лик върху църковните стени и то наред с манастирските игумени и проигумени, а дори и над изображението на Райските селения. В условията на тежък политически и духовен гнет, отхвърляйки анонимността на средновековния творец, с красива кирилица гордо отбелязва до образа си не само името и професията, но и своята националност – Болгарин. И ако поради противоречивия характер на историческия кръс от време, в което живее на грешния свят, този роб със свободен дух все още е свързан в църковните си творби със Средновековието, то, осъществявайки началото на българската светска живопис, чието бъдеще ерудирано осъществява и приема, принадлежи вече към Ренесанса. Тази неимоверно цялостно изградена личност с богат духовен живот се изявява не само като художник, но и като деен възрожденски общественик – борец за черковна независимост, застанал начело на движението за изгонването на владиката-фанариот от Самоков, и просветител, ратуващ за създаване на български училища, книги и типография. Един борбен дух, дръзнал дори в сакралната живопис да отправя към угнетения народ социални и дори политически послания. И всичко това в един кратък, едва 43-годишен живот!

Вече почти 200 години, откакто астрологическото колело на живота, което Захарий е изписал върху южната външна стена на католикона в Преображенския манастир, е престанало да отмерва неговото

собствено време, потънало в небитието. Но завинаги са останали живи следите на този живот – неговите дела, делата на забележителния представител на Самоковската художествена школа през Възраждането – Захарий Христов Димитров. Ние не знаем точния ден и месец на неговото рождение, а за годината съдим само по писмото му от 24 юни 1838-о лето до „мудрословесния" му учител Неофит Рилски, с когото води обширна кореспонденция, разкриваща необятните измерения на една по ренесансово уверена във възможностите си личност. Писмото отразява свидната му мечта да следва в „Петропулската академия": *„Вашего свещенопреподобие г. Учителю, смирено кланяюся, светия десници целую... Не може ли да ги попитате за нашето намерение ... незабавно да се влезне у Академията царска... И вие каквото знаете на мурафетът ми силата, така им обявете и годините ми 28 пишете. И колку ми е силата на занаято. Истината да им кажеш, колку са майсторе у Турско, у Света гора, у Стамбол, у Руменлиата и у Ерусалим, ни един не може да му тури калемо под неговио. Само ако некой у Европа да се е учил, за него да не говорим... обаче не го аз това говорим за фалба, а истината да се засвидетелствува... а аз не щем да заборавим това добро, доде умра"*. Остава неизвестно защо мечтата му да следва в Петербург не се осъществява. Неизвестно е и кога по-точно е навършил тези 28 години – през есенните и зимни месеци на 1837-а или през 1838 година, тъй като други сведения не са запазени, за разлика от данните за неговата смърт, която е документално потвърдена. А това променя и годината на неговото рождение – 1809 или 1810-та.

Голямата художествена дарба на Захарий Зограф е щастливо унаследена. Той е по-малкият син на забележителния самоковски иконописец Христо Димитров – светогорски възпитаник. Има податки, че и дядо му Димитър Николов се е занимавал с иконопис. Съзвездието от възрожденски зографи от село Доспей, Самоковско, продължава да твори и след Захарий. Достойно е художественото дело на сина му Христо Зографски и синовете на единствения Захариев брат Димитър: Зафир (Станислав Доспевски), Никола, Захарий и Иван Доспевски. Поради преждевременната смърт на Христо Димитров, Захарий Зограф е бил обучен в иконописството не от него, а от 14 години по-възрастния си брат – първомайсторът на Самоковската художествена школа Димитър Христов Зограф, който полага усърдни грижи не само за зографското му обучение, но и за отличното му

за времето общо образование. Заработва с него и професионално рано – още от 1831 г., но техните разбирания за църковната живопис постепенно се раздалечават. Димитър е по-традиционен и по-тясно свързан със светогорските изисквания за отразяването на една сложна богословска концепция.

След смъртта на Христо Димитров през 1819 г., Захарий – още дете, живее в самоковския дом на своя дълбоко религиозен и добродетелен, но със строг и сдържан нрав брат. След последвалата женитба на Димитър за приветливата и умна Християния Хаджикостова, тя поема майчински грижите за сираците, които израстват наред с нейните собствени деца. Все още битува в духовната атмосфера не само на Самоков една стара нелепа мълва, съживена от произволно опоетизираната от Павел Спасов повест „Греховната любов на Зографа Захарий" и талантливото ѝ изпълнение в моноспектакъла на Спас Джонев. Нелепа, защото такава греховна любов не е имало. Цитирайки добре запазения епитаф от надгробната плоча на Християния, писателят значително намалява ясно отбелязаните там години на нейния живот, а Захариевите премълчава, за да паснат на романтичния му замисъл. И той сам пише: *„Легендата е волно съчинена. Тя не е биографична, в нея съм вложил много своя фантазия"*. Захарий се е чувствал морално задължен да се сбогува с умиращата от разразилия се в Самоков тиф жена, която се е грижила в детството му за него и е била най-искрения му душеприказчик. Всяко друго поведение би било несъвместимо с неговата импулсивна емоционалност и човечност. Но тифът поваля и него броени дни след като последната му рожба Михаил вижда белия свят. Захарий Зограф е имал щастливо семейство с хубавата дъщеря на видния самоковски търговец хаджи Гюро. В едно негово писмо четем: *„Дражайша ми Годенице, кокона Катеринко, Драго те поздравляю, мило приветствую, любезно целую! Приеми, любезна ми Годенице, тоя пендар, сиреч тая жалтица от мене за голямата любов наша... От ка дохождах на Самоков грабна ме едно шубе от бабаковото отношение и не ме оставя никогаж мирен... защо той мене не е искал за зет, а ти самоволно си ме искала, та си преступила родителскио закон зарад моята любов... С честю у Филибе, Твой заручник, от сърце любящий те. 1840 ноември из Филибе. Захарий Христович Зограф"*.

Художественото си поприще Захарий започва с иконопис. Обучаван от брат си и ценящ постиженията на своя баща, в ранните му

икони се усеща близост в иконографското решение и стилово-пластичните прийоми до техните. Още Христо Димитров поставя началото на богата сбирка от щампи и копирки, които ползват и синовете му. Постепенно обаче, колоритът на Захарий просветлява, а образите все по-ясно излъчват собственото му отношение към религията. Той започва самостоятелното си творчество преди да навърши двадесет години. Най-ранната негова съхранена датирана икона „Св. Богородица Милующа от Кикос със св. Димитър, св. Георги и пророци" е вече професионално проведена и подписана със самочувствие: *„Изобразися рукою Захариа, болгарина, самоковлията 1830"*. Това е първият надпис, в който той изтъква своята индивидуалност, националност и селищен произход. В иконописната си дейност Захарий тръгва от поръчки за единични икони, за да я завърши с цели иконостаси, в които ерудирано реализира вложената в тях богословска концепция. Най-много икони рисува с Богородично посвещение. Те се характеризират с широк иконографски диапазон, в който присъстват почти всички възприети в източнохристиянската иконография типове – Одигитрия, Елеуса, Знамение, Царица небесна и пр. Но Захарий често проявява предпочитание към смесен иконографски вариант, особено към Одигитрия с Елеуса. Оживен интерес към иконографията му събуди една негова деспотска икона „Св. Богородица Троеручица", на която попаднах в изоставената гробищна църквица „Св. св. Петър и Павел" в с. Доспей, Самоковско и включих в представителната изложба „Български икони" (1981 г.) във Висбаден, Мюнхен и Амстердам. Тя бе отбелязана в техните луксозни каталози. За Богородичния култ той създава и редица многофигурни иконни композиции. Образите на Спасителя най-често решава в утвърдената иконография на „Христос Пантократор".

На пророците и светиите Захарий посвещава високохудожествени иконописни творби. В някои от тях той се придържа към установената иконография, а в други проявява изненадваща волност на трактовката. В архива му е съхранена една рисунка с туш – проект за началните икони с образа на Кръстителя за иконостасите в главните църкви на Долнобешовишкия манастир при Враца, Преображенския при Велико Търново и не само там, рисувани през цялото му творчество. Тази устойчивост можем да си обясним с предназначението на задължителния като иконография при четирите централни иконостасни икони отделен образ на Иоан Предтеча, отколкото да при-

емем някои оценки за връщане на Захарий към средновековните канони. От друга страна, сред светийските с оригиналното си решение се отличава голямата икона „Св. Евстатий на кон", поставена в южния проскинитарий в наоса на църквата „Успение Богородично" в Копривщица, рисувана според надписа в 1838 г. с иждивението на търговеца-джелепин Петко Доганов. Светецът-конник е облечен във военни доспехи и шлем на главата. В задния план на иконата в нисък хоризонт е изобразена многобройна конна армия предвождана от пълководци, призоваващи с тръба на бой. Солдатите развяват големи знамена с емблема двуглав орел – руския държавен герб. От двамата християнски мъченици с името Евстатий – антиохийският епископ и римският пълководец с езическо име Плакида, Захарий избира втория, загинал по заповед на император Адриан. Това се потвърждава и от изписания в иконата образ на елена с кръст на главата, чрез който Плакида получава небесното си откровение. В иконата е вложен еднозначен политически замисъл. Вярата в освободителната мисия на Русия, засилена от недалечните подвизи на българина кап. Георги Мамарчев в Руско-турската война от 1828-29 г., е жива в съзнанието на младия зограф, който явно вижда изгрева на свободата не само по мирен път. Предназначена за поклонение в свято за българина обществено място – църквата, иконата е имала силно политическо въздействие.

Но колкото и чувствително да са били възприемани Захариевите икони, неговата монументална живопис в селищните и манастирските църкви е доминирала с мащабността на своето влияние в духовното и социално битие на съвременниците му. Волното тълкуване на някои от изобразените от него библейски сцени са таили за тях не само вяра и упование, но и безкомпромисна критика към онези чорбаджии, които са загубили своята нравственост и са забравили дълга си към отечеството. Влечението на Захарий Зограф към монументалната култова живопис е било вродено. Дори и малките му по размери стенописи будят внушението за величественост. Усетът за монументално излъчване е обусловен от богатия му душевен мир, от широтата на възгледите му за битието и съпричастността му към болезнените проблеми на неговата родина.

Към средата на 30-те години на XIX в. Захарий решава да замени преситения от изкусни зографи Самоков с оживения и многолюден

Пловдив, населен с влиятелни и заможни християни – българи, гърци и арменци, където може да завоюва по-добри творчески позиции. В Пловдив му се отваря и възможността да взема уроци от *„двамина майсторе френцуски зографе"*. Той пише на учителя си: *„Разбрах защо се многу ползувах от художеството им"*. Рисунките на З. Зограф с архитектурни мотиви като упражнение по перспектива, както и етюдите на цветя и пеперуда, предадени с прецизна точност издават силния му стремеж да овладее изобразяването на натурата. Акварелите „Водопадът при Бачково" и „Аязмото при Кукленския манастир" подсказват, че той усвоява основните принципи на реалистичната живопис с удивителна бързина. По-голям проблем за него, свикнал да рисува установени от византийската иконография идеализирани образи, в които присъства стилизация, условност и красив шаблон, е било обаче изобразяването на реалистично убедително човешко лице и тяло в съразмерните му нормални пропории. По дадена му от французите гипсова отливка от античен релеф с две митологични фигури, от които мъжката с идеално голо тяло, той прави с тази цел рисунково копие.

Интересът към човека, още повече към отделния индивид, закономерно е диктувал през Възраждането възникването на гражданския светски портрет и в българската живопис. За стабилното начало на този жанр в нея, който става водещ до Освобождението от османско иго, основната заслуга се пада на Захарий Христов Зограф. Създадените от него кавалетни портрети разкриват твореца от нов тип, който се стреми да създаде и нов вид живописно изображение – картина. Рисувани са от натура и изобразяват само съвременни, предимно близки и скъпи за него хора. Той пресъздава с маслени бои образите на Неофит Рилски, Християния Зографска и на младата гъркиня от Пловдив Хриси Коциасооглу, предполагаема негова любима в Пловдив преди залюбването му с Катерина. Сред тези образи, класически като специфично индивидуално духовно излъчване и пластическо изпълнение остава обаче „Автопортрет"-ът на Захарий Зограф, от който ни гледа един достоен, умен и самоуверен представител на ранновъзрожденската българска интелигенция. С акварел рисува годеницата си Катерина Хаджигюрова, с втъкнато в косите ѝ годежно бижу. В същата техника са изработени и образите на „Девойка с шапка" и „Девойка с прическа на кок", чието пресъздаване от натура обаче е проблематично. Захарий не подписва и не датира своите портретни

творби. Изключение прави само ликът на учителя му, под образа на когото е изписана годината 1838-а. Между нея и 1841 г. са неговите активни интереси в светската живопис и рисунка, тъй като след това се зареждат едно след друго участията му в изписването на големи и отговорни църковни обекти. Въпреки малкия брой на създадените от Захарий портрети, в тях ясно се откроява творческият процес от иконните пластични прийоми към натурно-реалистичните. Това проличава особено в изписването на ръцете, при които ритуалният жест постепенно се заменя с битов. В женските портрети, малките сърцевидни Богородични устни отстъпват на лично-характеристичните. Това най-ясно се забелязва в изключителния като индивидуално излъчване образ на Християния.

През дългия престой в Пловдив, продължаващ до женитбата на Захарий през декември 1841 г., не закъсняват поръчките за стенописи. Една от най-ранните и датирани стенописни творби от него – в аязмото „Св. Иоан Предтеча" на ц. „Св. Богородица – Рибна" в Станимака е създадена през 1838 година. Тя е първият му цялостно изписан сакрален интериор. Несъмнено обаче, завидното му участие през 1840-те години в Бачковската, Троянската, Рилската и Преображенската обители и в началото на 1850-те в Света гора го очертават като най-значителния монументалист през Българското национално възраждане.

Успехът в Станимака донася на Захарий едно сериозно предизвикателство – изписването на ц. „Св. Николай Мирликийски" в Бачковския манастир, завършено според надписа в 1840 г.: *„... изографиса се с ръката на смирения зограф Захарий Хрис. от Самоков"*. Общата декоративна система и разпределението на евангелските сцени спазват традиционните иконографски схеми. Особено впечатление прави обаче широко разгънатият цикъл от житието на св. Николай, където в сцените с чудесата му са изобразени доста реалистично изплашени моряци в раздвижени пози, плуващи в гемии по развълнувано море. Гемиите са предадени с пълна достоверност. Но най-значителното постижение е в открития нартекс, където в съкратен иконографски вариант са представени „Страшният съд" и „Шестодневът", а над Райските селения, отбелязвайки своето авторство и народност, Захарий се е изобразил заедно с иеромонасите игумен Матей и проигумен Ананий.

Спазвайки традиционното разпределение на сцените в композицията, Захарий дръзва да изпише в „Страшният съд" група пловдивски чорбаджии и чорбаджийки като блудници, тласкани от дяволите в „Геената огнена". Жените са облечени в джамфезени рокли и богати колбаши на главите или с атлазени фустани, сурово порицани в публикувания тогава кодекс на Пловдивската митрополия. Захарий се осмелява да изобрази сред блудниците и голи женски фигури. Макар и да не е ползвал натурен модел, голите тела в „Шестоднев"-а учудват с верните си пропорции и реалистична трактовка. Въпреки че образите на грешниците не са портретирани, адресантите са били известни на всички. Съученикът на Захарий – Николай Тонджоров пише с тревога на Неофит Рилски, че е видял *„зографии Захариеви, на които се сърдят филибелии, защото е неколцина изобразил у вечна мука с такия дрехи, каквито носят мъжете и жените. Не знам дали сега ще изобрази и самоковците"*. Но реакцията на засегнатите чорбаджии не смущава зографа и още на другата година в аркирания свод под параклиса „Св. св. Архангели" на същата обител продължава острата си социална критика в стенописите с притчите „Богаташът и бедният Лазар" и „Вадене душата на богатия".

Захарий не успява да изобрази и самоковците, защото вниманието му се насочва към изписването на най-голямата българска обител – Рилската, което бива разпределено без неговото участие между най-видните самоковски и бански живописци – Димитър Зограф, Иоан Образописец, Косто Вальов, Димитър и Симеон Молерови. За цялостно изписване на храма не е могъл и да помисли. Той пише на Неофит, тогава игумен на манастира: *„Искам да си изпитам калемо на тая Църква, на едно кюшенце и надеяся с помощта на преподобного отца нашего Иоанна, да се не засрамим... Брат ми ме вика и лани, обаче аз познавам защо ние заедно не можем да работим по многу причини... защо правилото на далечните зографии е друго и канонете на ренковете на боите са други, като отдалече показува зопротис (жизнерадост, б.м.)... желаем да стане изображението по-добро от Светогорското... аз така познавам за по-добро, па и Брат ми е стар майстор, и той нека си каже мнението, защо у него е началото"*. И Захарий успява. Върху свитъка в ръката на изобразения от него св. Иоасаф преподобни на южната стена на наоса четем: *„Великото средно кубе с малките четири що стоят около него на столповете и десната стена от певницата, изобрази своим иконописним художеством зограф Захариа Христович от Самоков*

1844". Своя лик в тази централна българска църква със стари традиции той не дръзва да изобрази. И все пак единственото увековечено авторство тук е неговото. Но прославеното стенописно майсторство на своя брат, въпреки несъмнените достоинства на проведената от Захарий живопис – солидни богословски и иконографски познания, нововъведения и пр., в този храм той не засенчва.

Ако стенописите в съборната църква на Рилския манастир не са най-голямото постижение в монументалната живопис на Захарий, то следващата му задача – цялостното изписване на католикона на Троянската обител го издига на желаната от него висота. Стенописта там е изключително богата тематично. Засилена е просветителската идея, актуална и характерна за времето. Стимулиран от упоритата си борба за създаване на българско училище, Захарий рисува в този храм първите в българската монументална живопис изображения на създателите на славянската азбука св. св. Кирил и Методий. Образите им излъчват особено достойнство, с което са подчертани тяхната роля и значение за угнетения народ. Тук е изписан и най-проникновеният стенописен автопортрет на Захарий, изпълнен с богато духовно съдържание. До него е внушителният образ на игумена Филотей. Забележително е, че в надписа Захарий се назовава вече не „зограф", а „живописец", което говори за неговите нови разбирания за изкуството. Стените са изпълнени и с ктиторски портрети, някои дори групови, но те не достигат постижението му в автопортрета. Подчертано богатата флорална украса с букети и цели фризове градински самоковски цветя в открития нартекс излъчват жизнерадостна атмосфера, която не е постигана в нито една българска църква през Възраждането.

Построеният от Никола Фичев католикон в Преображенската обител очаква майсторството на Захарий. Той подписва контракт за изписването му още през лятото на 1848 година. Но в него е вмъкнато едно тревожно условие: *„Ястието ще му даваме спорет негов деликатний стомах"*. Младият още зограф не е вече здрав, но заработва с амбицията да разположи сцените според догмата на източното православие *„сос най-тънка работа, що е досега работил"*, както обещава в контракта. Не можем обаче да сравним автопортрета му в този храм с образа на гордия и пълен със самочувствие Захарий от Троянската обител. И не само като излъчване, но и като пластично майсторство.

Той не е вместен и в голямата композиция на „Страшният съд", която и тук не липсва с критичната Захариева трактовка, а в един ъгъл на женското отделение на църквата. Захарий все по-ясно осъзнава, че не по-малко зло за народа от поведението на самозабравилите се чорбаджии е невежеството и склонността към непочтено забогатяване. Нравоучителната идея, която той провежда още в стенописта „Страшният съд" в Троянския манастир, впоследствие силно повредена, в Преображенския католикон значително се засилва. В експресивно-драматични, силно раздвижени пози са изобразени реалистично жестоко измъчваните от дяволите бакали и кръчмари. Изписана е и цяла жанрова сцена със силен фолклорен, етнографски елемент в „При врачката за цяр", изобличаваща суеверието и невежеството, в които тъне народът. Магесницата и вярващите в лечебните ѝ сили селяни са облечени в народни носии от Великотърновско. Образите на дяволите са създадени с изключително въображение. Ценни в този храм са и решените с богато лично тълкуване сцени от „Апокалипсиса".

По външните стени на съборната църква на манастира не липсва типичната самоковска украса от градински цветя, но тук тя не е доминираща. В дълъг низ върху южната стена са изписани редуващи се осветени от слънцето и засенени решетъчни прозорци, имитиращи действителните, а след тях до олтарната абсида е нарисувано голямо Астрологическо колело, наречено от Захарий в надписа „Чарк фелек". В него зографът отразява своята философия за човешкото битие. И както радостните и трудни дни се редуват в живота, подобно на изписаните осветени и неосветени прозорци, така и Колелото поднася на човека щастливото детство, славата и богатството, за да ги замени със старостта и смъртта. В средата на кръга с чаша в ръка е изобразена млада жена в богата дреха като символ на сладостите на земния живот с надписа: *„Суетний, лестний и прелестителний мир"*.

В късната есен на 1849 г. Захарий се прибира в Самоков при Катерина и тримата си сина – Георги, Христо и Димитър. Рисува иконите за иконостаса на Преображенската църква. Вълнуват го обществени проблеми, главно просветителски. Той пише на приятеля си Найден Геров: *„Знай защо нашио Самоков откъм учението е загубен... Понеже нашио болгарский род обикновено има несогласието и затова общите работи мартви лежат. От груби и прости человеци народна и отечествена полза небива никога."*.

Захарий е вече на 41 години. Нови поръчки за стенописи няма. През пролетта на 1851 г. Димитър получава покана от епитропа Кирил Мелхиседек да изпише заедно с Иоан Иконописец и Димитър Молеров нартекса на католикона в светогорската обител „Великата лавра на св. Атанасий". Името на Захарий не фигурира в поканата. Димитър Зограф има ангажимент със софийския митрополит и може да поеме изписването чак на другата пролет. Той отговаря на епитропа: *„... моят брат ще дойде, (но знайте) че ние не можем да работим заедно... тъй като моята четка и неговата четка са различни. Оставам на Вашата воля"*. Стенописите в Лаврата Захарий поема по своя инициатива и провежда сам, справяйки се превъзходно с литургично-култовото предназначение на нартекса, като ги свързва с основните идеологически постановки на източно-православната църква. Съобразявайки се с каноните, строго спазвани в тази стара атонска обител, той внася и редица нововъведения – пейзажи от манастира и неговата околност, цели флорални фризове със самоковски цветя и *„перя"*, с което осъвременява стенописния стил и внася жизнерадостна атмосфера. В паметния надпис от 1852 г. след гръцкия текст, с високи кирилски букви изписва: *„Изобразися настоящата нартика рукою Захариа Христовича Живописца. Болгарина"*.

Доволен от постигнатото в Света гора, през есента и зимата Захарий рисува четирите деспотски и 15 по-малки апостолски икони за Параклиса на Конака на Зографския манастир в монашеската столица. Иконата „Преображение Господне" е датирана 1853 година. Но той не успява сам да изпрати иконите в Света гора. Когато ги поставят на иконостаса в Карея, пролетта накитва с уханни самоковски градински цветя неговия гроб в двора на църквата „Св. Никола". В самия край на каменната плоча едва се разчита ситен епитаф: *„И Захарий Христов Зограф хаджи Гюров зет представишися на 1853 лето месец юни 14 ден"*. Захарий бива тържествено погребан, но ... при човека, който цял живот му е причинявал тревоги. Съдба. Твърде бързо се завъртява неговото астрологическо колело. Но вечер, когато звездите изгреят над стихналата Преображенска обител с изписания *„рукою Захариа Христовича Болгарина"* Чарк фелек, на небосклона засиява най-ярката звезда от съзвездието на Доспейския зографски род – звездата на Захарий.

Писано е и ще се пише още много за зографа Захарий. Но изчерпателна и систематизирана библиография излиза за първи път

след два века от неговото рождение, благодарение на дългогодишните усилия на Мирослава Мирчева и с *„издивението"* на Самоковската община. Необходимо и навременно, защото за личността и изключителното дело на Захарий Зограф тепърва още ще се пише. И дано скоро да дойдат дни, през които в *„нашио болгарский род"* да има *„согласие",* защото без него *„народна и отечествена полза небива никога"* – дни, в които ще бъде издигнат и достоен паметник на зографа Захарий.

9 октомври 2010

ПО-ВАЖНИ ДАТИ ОТ ЖИВОТА И ТВОРЧЕСТВОТО НА ЗАХАРИ ЗОГРАФ

1810 - Ражда се в Самоков, в семейството на Христо Димитров от с. Доспей и на Александра от Враца. Има по-голям брат Димитър (1796-1860), бъдещият известен иконописец Димитър Зограф и три сестри : Ана, Ена и Суса.

1819, 24.04. - Умира бащата Христо Димитров (роден около 1845-50 г.), основоположник на Самоковската художествена школа.

1829 - Първата подписана икона „Богородица от Кикос с четирима евангелисти и ангели", намира се в Националния археологически музей.

1831 - Работи в Пловдив заедно с брат си. Вероятно през тази година е бил произведен в майсторство и ползва личен печат. Започва Пловдивският период на художника, когато той работи икони и стенописи не само в Пловдив, но и в околността – Асеновград, Горноводенски манастир, село Болярци и др.

1836-1840 - Изписва иконите на църквата „Св. Константин и Елена" в Пловдив.

1835 - Изписва икони в църквата „Св. Никола" в Пловдив и в Широка лъка – 1835-1836.

1837 - Изписва иконите в църквата „Св. Петка" в Пловдив.

1838 - Пристига в Копривщица и рисува портрета на Неофит Рилски. От това време датират и портретите на Християния и Ралу Коциасоглу, сега в град Лариса, Гърция. Прочутият „Автопортрет" изследователи датират между 1838-40 г.

1838, 24.06. - Пише на Неофит, че желае да постъпи в Петербургската художествена академия.

- Сгодява се за Екатерина Хаджигюрова, сестра на видния самоковец Захари Хаджигюров.

1840, 15.11. - Само за шест месеца, между май и октомври, изографисва цялата църква „Св. Никола" в Бачковския манастир и договаря изписването на „Св. Архангели".

1841, 15.02. - Съобщава на Неофит, че е взимал уроци от „двамина френцуски зографе" и заявява желанието си да участва в изписването на Главната църква на Рилския манастир.

1841, 08.11. - Оженва се за Екатерина Хаджигюрова.

1842, 05.09. - Ражда се първият му син Георги (1842-1876).

1843 - Рисува икони за църквата „Успение Богородично" в село Ново село, край Щип.

1844-1845 - Изписва голямото средно кубе с малките четири, които са около него и дясната страна на певницата в Главната църква на Рилския манастир.

1845 - Работи икони в Плаковския и Долнобешовишкия манастири.

1845, 27.12. - Ражда се вторият му син Христо (1845-1917), единственият, който го наследява в „художеството", бъдещ кмет на Самоков и единственият, който оставя потомство.

1846, 13.08. - Пише на Неофит за изгонването на гръцкия владика Дели Матей от Самоков, в което Захари Зограф предвожда самоковци.

1847-1848 - Работи стенописите в Троянския манастир.

1848, 27.01. - Ражда се третият му син – Димитър (1848-1890).

1849, 20.09. - Завършва стенописната украса на църквата в Преображенския манастир.

1851, 20.05. - Тръгва за Атон, където седемнадесет месеца работи стенописите на Великата Лавра „Св. Атанасий".

1852, 20.09. - Завръща се в Самоков.

1853, 01.01. - Избран е за школски епитроп (настоятел).

1853 - В Самоков изработва четири големи деспотски икони и петнадесет по-малки апостолски за параклиса „Св. Преображение" в Карея. Това е неговата лебедова песен.

1853, 24.04. - Получава писмо от игумена на Зографския манастир, че са получили иконите за Конака в Карея, които е работил в Самоков.

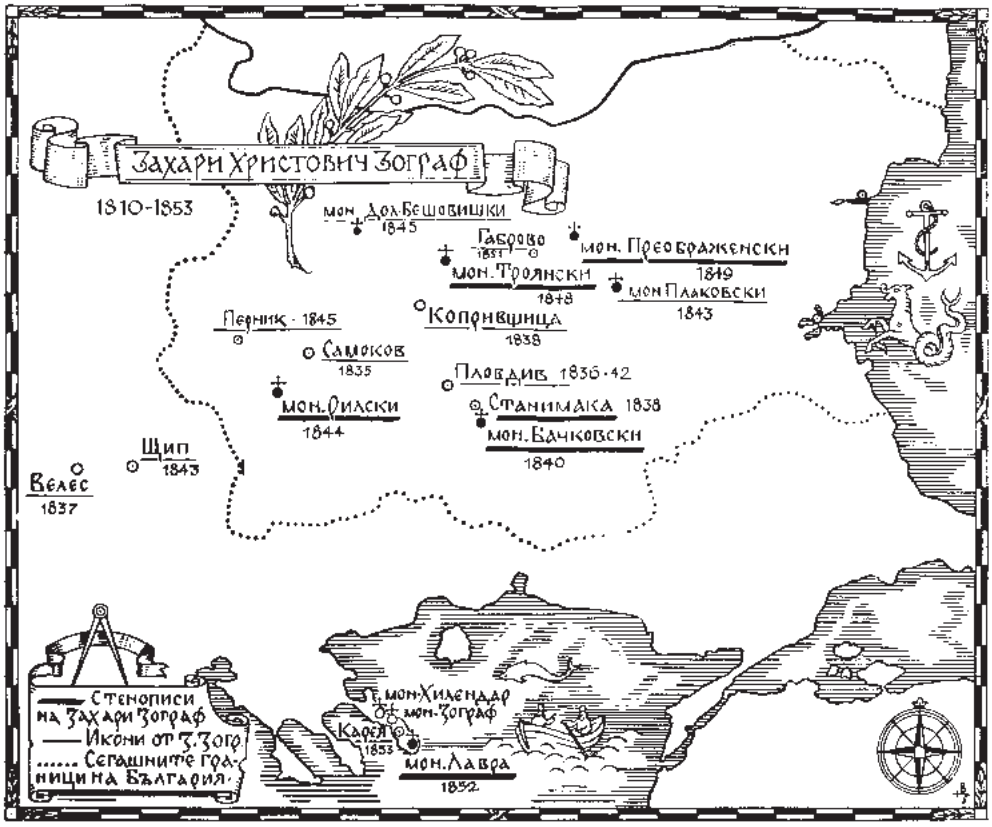
1853, 08.06. - Ражда се четвъртият му син – Михаил (1853-1876).

1853, 14.06. - Умира в Самоков.

Семейството на Захари Зограф (според проф. В. Захариев)

Прави отляво надясно: синовете му Михаил, Георги, Христо и Димитър. Седнали: Ламбри Хикимина – зет на Димитър Зограф, Катерина Хаджигюрова – съпруга на Захари Зограф, Домника Ламбрева – дъщеря на Димитър Зограф, съпруга на Ламбри Хикимина, сестра на Станислав Доспевски

Карта на местата, където е работил Захари Зограф
(по проф. Васил Захариев)

ТВОРБИ НА ЗАХАРИ ЗОГРАФ, ПУБЛИКУВАНИ В ГРАФИЧНИ ИЗДАНИЯ

СВЕТСКА ЖИВОПИС

АВТОПОРТРЕТ
Маслени бои върху платно, ок. 1840 – София, НХГ

1. БОЖКОВ, Атанас. Българската икона : [Моногр.]. – София : Бълг. художник, 1985. – 531 с. : с репрод.
Също на англ. ез.
с. 205. Голяма цв. репрод.

2. БОЖКОВ, Атанас. Българската историческа живопис : [В 2. ч.]. – София : Бълг. художник, 1972. –
Ч. 2. От Възраждането до 1944 година. – 1978. – 375 с. : с репрод.
с. 37. Голяма цв. репрод.

3. БОЖКОВ, Атанас. Български приноси в европейската цивилизация : [Изследване]. – София : Булвест 2000, [1994]. – 424 с. : с ил.
Също на англ. ез.
с. 316-317. Голяма цв. репрод.

4. БЪЛГАРСКА възрожденска живопис : [Дипляна]. – [София] : Фотоиздат, 1974. – 6 л. цв. ил.
Автопортрет.

5. ВЪЗРОЖДЕНСКИ художници : [Албум]. – София : БАН, [1956]. – 216 с. : с ил.
с. 29. Голяма черно-бяла репрод.

6. ЗАХАРИ ЗОГРАФ : Автопортрет : [Листова графика]. – [София] : Септември, 1975.
Черно-бяла репрод.

7. ЗАХАРИ ЗОГРАФ : Възрожденски художник : Автопортрет : [Листова графика]. – София : Бълг. художник, 1963.
Черно-бяла репрод.

8. ЗАХАРИЙ ЗОГРАФ : Автопортрет : [Листова графика]. – [София] : Бълг. художник, 1973.
Цв. репрод.

9. ЗАХАРИЙ ЗОГРАФ : Автопортрет 1838 : [Листова графика]. – [София] : Бълг. художник, 1973.
Цв. репрод.

10. ЗАХАРИЙ ЗОГРАФ : 1810-1853 : [Комплект цв. ил.]. – София : Бълг. художник, 1980. – 4 отд. цв. л.
На кор.: Автопортрет.

11. ЗАХАРИЙ Х. ЗОГРАФ : 1810-1853 : Автопортрет : [Листова графика]. – [Без данни за място и година на издаване].
Цв. репрод.

12. ЗАХАРИЙ ХР. ЗОГРАФ : 1810-1853 : Автопортрет : [Листова графика]. – София : Бълг. художник ; Drezden Wert der Kunst, [1961].
Черно-бяла репрод.

13. ЗАХАРИЙ ХРИСТОВИЧ ЗОГРАФ : 1810-1853 : [Каталог] / Състав. Невена Митрева, Любомир Николов. – Самоков : Ист. музей, 2010. – [26] с. : с цв. ил.
[с. 2]. Автопортрет.

14. ИЗБРАНИ живописни творби от двадесет български художника : [от НХГ] : [Комплект ил.]. – София : Бълг. художник, 1980. – 20 отд. л. цв. репрод.

15. ИЗКУСТВОТО в българските земи през вековете. – София : Фотоиздат, 1969. – 12 с. текст ; 14 отд. л. цв. фоторепрод.

16. ИЗКУСТВОТО по българските земи от древността до наши дни. – [София] : Фотоиздат, [1967]. – 12 л. отд. цв. фоторепрод.
2. изд. – 1969.

17. КАМЕНОВА, Тодорка. Паметници на изобразителното изкуство в България. – София : Септември, 1975. – 4 с. текст ; 30 цв. репрод.

№ 30. Автопортрет.

18. КРЪСТЕВ, Кирил и др. Стара българска живопис : [Албум] / Кирил Кръстев, Васил Захариев. – София : Бълг. художник, 1960. – 212 с. : с ил.

Също на нем., рус. и фр. ез.

№ 90. Голяма цв. репрод.

2. изд. – 1961. – 224 с. : с ил.

№ 94. Голяма цв. репрод.

19. МАВРОДИНОВ, Никола. Изкуството на Българското възраждане. – София : Наука и изкуство, 1957. – 460 с. : с ил.

с. 220. Голяма черно-бяла репрод.

20. НАЦИОНАЛНА художествена галерия София : Българска живопис 1825-1970 : [Каталог]. – София : Бълг. художник, 1971. – 441 с. : с репрод.

№ 17. Малка черно-бяла репрод.

21. НАЦИОНАЛНА художествена галерия на Народна република България. – София : Наука и изкуство, [Деп. 1950]. – 40 цв. ил.

2. изд. – София : Бълг. художник, 1964. – 24 с. : със 60 отд. цв. л. репрод.

22. НАЦИОНАЛНА художествена галерия : 12 избрани произведения : [Комплект цв. ил.]. – София : Бълг. художник, 1985. – 12 отд. л. цв. репрод.

23. ПОРТРЕТЪТ през Българското възраждане / Състав. Благовеста Иванова ; [Текст] Благовеста Иванова, Ружа Симеонова. – София : Диос, 2001. – 76 с. : с ил.

Изд. на Нац. худож. галерия. – Текст и на англ. ез.

№ 3. Автопортрет, ок. 1840

Малка цв. репрод.

24. САМОКОВ : [Албум]. – Самоков : Общински нар. съвет, 1989. – [72 с. : с ил.]

с. 20. Голяма цв. репрод.

25. САМОКОВСКА школа – традиция и наследство = Les peintres de la ville de Samokov – Traditions et heritage / Текст Димитър Балабанов; Фотогр. Младен Катранджиев. – [София : Център за фотопублицистика и реклама, 2003]. – [16] л. : с цв. ил.

Изд. на Ист. музей – Самоков.

Автопортрет, ок. 1840 – София, НХГ

Голяма цв. репрод. на корицата.

26. СВЕТСКА живопис : [Албум]. – Самоков : Общински нар. съвет ; Ист. музей, 1989. – [20 с. : с ил.]

На кор.: цв. репрод.

27. ЦОНЧЕВА, Мара. Българско възраждане : Живопис и графика. – София : Бълг. художник, 1962. – 114 с. : 165 репрод.

№ 77. Голяма черно-бяла репрод.

28. KANDJEVA, Viara et al. Les monasteres en Bulgarie. / Texte Viara Kandjeva, Antony Handjiiski. – Sofia : Borina, 2009. – 208 p. : col. ill

Ориг. загл. Манастирите в България

Също на англ, рус. и нем. ез.

с. 36. Автопортрет.

ДРУГИ КАВАЛЕТНИ ПОРТРЕТИ НА ЗАХАРИ ЗОГРАФ

29. БОЖКОВ, Атанас. Българската историческа живопис : [В 2. ч.]. – София : Бълг. художник, 1972. –

Ч. 2. От Възраждането до 1944 година. – 1978. – 375 с. : с репрод.

с. 7. Портрет Неофит Рилски. 1838, НХГ.

Голяма цв. репрод.

30. БОЖКОВ, Атанас. Българско изобразително изкуство : [Моногр.]. – София : Септември, 1988. – 552 с. : с репрод.

с. 329. Портрет на Неофит Рилски.

Голяма цв. репрод.

31. БОЖКОВ, Атанас. Българските приноси в европейската цивилизация. – София : Булвест 2000, [1994]. – 424 с. : с ил.

с. 314-315. Дамски портрет : Около 1850. – Гърция, Худож. галерия в гр. Лариса.

Голяма цв. репрод.

32. БЪЛГАРСКА възрожденска живопис : [Албум]. – София : Фотоиздат, 1974. – 6 л. цв. ил.

№ 4. Портрет на Неофит Рилски.

33. ВУЧЕВА, Татяна. 24 портрета от Възраждането : [Албум]. – София : Бълг. художник, 1983. – 15 с. : 16 л. репрод.

№ 8. Глава на момиче : Около 1840.
Голяма черно-бяла репрод. – София, НХГ.

№ 9. Портрет на Християния Зографска : Около 1840. – София, НХГ.

№ 9а. Портрет на Християния Зографска : Детайл.
Големи цв. репрод.

34. ВЪЗРОЖДЕНСКИ художници : [Албум]. – [София] : БАН, [1956]. – 216 с. : с ил.

с. 30. Портрет на Неофит Рилски.
Черно-бяла репрод.

35. ВЪЛЧЕВ, Тодор. Самоков : [Албум]. – София : Септември, 1976. – [106 с. : с ил.]

с. 27. Портрет на Християния Зографска.
Черно-бяла репрод.

36. ЗАХАРИЙ ЗОГРАФ : 1810-1853 : [Комплект цв. репрод.]. – София : Бълг. художник, 1980. – 4 отд. цв. репрод.

№ 1. Портрет на Християния Самоковлиева : Около 1840. – София, НХГ.

№ 2. Портрет на Неофит Рилски : 1838. – София, НХГ.

37. ЗАХАРИЙ ХРИСТОВИЧ ЗОГРАФ : 1810-1853 : [Каталог] / Състав. Невена Митрева, Любомир Николов. – Самоков : Ист. музей, 2010. – [26 с.] : с. цв. ил.

[с. 10]. Портрет на Неофит Рилски;
Портрет на Християния.

38. ЗОГРАФИИ Захариеви у Филибе : Каталог / Авт.-състав. Светла Москова. – Пловдив : Гр. худож. галерия, 2002. – 41 с. : с цв. ил.

с. 17. Портрет на Ралу (Хриси) Коциосоглу, частна колекция в гр. Лариса, Гърция.

39. КОЕВА, Маргарита. Рилският манастир. – 2 прераб. и доп. изд. – София : Борина, 2003. – 108 с. : с цв. ил.

1 изд. – 1995.

Също на англ., нем. и фр. ез.

2006. – на исп. ез.

с. 97. Портрет на Неофит Рилски.

40. МАВРОДИНОВ, Никола. Изкуството на Българското възраждане. – София : БАН, 1957. – 460 с. : с ил.

с. 221. Портрет на Неофит Рилски : 1838. – София, НХГ.

с. 222. Портрет на момиче : Около 1840. – София, НХГ.

с. 223. Портрет на Християния Самоковлиева : Около 1840. – София, НХГ.

Големи черно-бели репрод.

41. НАЦИОНАЛНА художествена галерия София. Българска живопис 1825-1870 : [Каталог]. – София : Бълг. художник, 1971. – 441 с. : с репрод.

№ 18. Портрет на Неофит Рилски : 1838. – София, НХГ.

№ 19. Портрет на момиче : Около 1839. – София, НХГ.

№ 20. Портрет на Християния : Около 1840.

Малки черно-бели репрод.

42. ПОРТРЕТЪТ през Българското възраждане : [Каталог] / Състав. Благовеста Иванова. – София : Диос, 2001. – 76 с. : с. ил.

№ 2. Портрет на Неофит Рилски, 1838

№ 4. Портрет на Християния Зографска, ок. 1845

№ 5. Портрет на девойка, ок. 1840. Също и на кор.

Малки цветни репрод.

43. САМОКОВ : [Албум]. – Самоков : Общински нар. съвет, 1989. – [72 с. : с ил.]

с. 21. Портрет на Християния Зографска : Около 1840. – София, НХГ.

Цв. репрод.

с. 22. Портрет на Неофит Рилски : 1838. – София, НХГ.

Черно-бяла репрод.

44. САМОКОВСКА школа – традиция и наследство = Les peintres de la ville de Samokov – Traditions et heritage / Текст Димитър Балабанов; Фотогр. Младен Катранджиев. – [София : Център за фотопублицистика и реклама, 2003]. – [16] л. : с цв. ил.

с. [8]. Портрет на гръцко момиче, град Лариса Гърция.

с. [9]. Портрет на Християния Д. Зографска – София, НХГ.

с. [10]. Портрет на Неофит Рилски, 1838 – София, НХГ.

45. СВЕТСКА живопис : [Албум]. – Самоков : Общински нар. съвет ; Ист. музей, 1989. – [20 с. : с ил.]

с. 7. Портрет на Неофит Рилски : 1838. – София, НХГ.
Цв. репрод.

с. 8. Портрет на Християния : Около 1840. – София, НХГ.
Цв. репрод.

46. ЦОНЧЕВА, Мара. Българско възраждане : Живопис и графика. – София : Бълг. художник, 1962. – 114 с. : 165 ил.

№ 78. Портрет на Неофит Рилски : 1838. – София, НХГ.

№ 79. Портрет на Християния Зографска : Около 1840. – София, НХГ.

Черно-бели репрод.

ПЕЙЗАЖИ, РИСУНКИ, ЕТЮДИ, ОРНАМЕНТИ

47. ВЪЗРОЖДЕНСКИ художници : [Албум]. – [София] : БАН, [1956]. – с. : с ил.

с. 36. Етюд на дърво : Рисунка с перо и туш.
Водопадът при Бачково : Акварел.

с. 37. Аязмото при Кукленския манастир : Акварел.
Етюд на роза.

с. 38. Архитектурен пейзаж : Рисунка.
Етюд на пеперуда : Акварел.

с. 49. Орнаментален мотив от Бачковския манастир.
Черно-бели репрод.

48. ВЪЛЧЕВ, Тодор. Самоков : Албум. – София : Септември, 1976. – [106 с. : с ил.]

с. 24. Водопадът край Бачково : Пейзаж.
Черно-бяла репрод.

49. ЗАХАРИЙ ХРИСТОВИЧ ЗОГРАФ : 1810-1853 : [Каталог] / Състав. Невена Митрева, Любомир Николов. – Самоков : Ист. музей, 2010. [26] с. : с. цв. ил.

с. [11]. Екзотичен пейзаж : Самоков, Исторически музей. Водопада при Бачково : Акварел.

с. [21]. Аязмото при Кукленския манастир : Скица с молив.

с. [11-23]. Рисунки, копирки, проекти за икони и стенописи, стилизирани цветя : Самоков, Исторически музей.

50. КОЛАРСКИ, Величко. Българска пейзажна живопис. – София : Бълг. художник, 1979. – 315 с. : с ил.

с. 16. Аязмото при Кукленския манастир : Акварелен пейзаж.
Черно-бяла репрод.

51. МАВРОДИНОВ, Никола. Изкуството на Българското възраждане. – София : Наука и изкуство, 1957. – 460 с. : с ил.

с. 215. Пейзаж от Бачковския манастир.
Черно-бяла репрод.

52. ПАНДУРСКИ, Васил. Троянски манастир : [Стенописи и архитектура] : [Албум]. – София : Наука и изкуство, 1973. – [172 с. : с цв. ил.].

с. 33. Орнаменти от западната нартика на църквата в Троянския манастир.

53. РОШКОВСКА, Анна. Възрожденска декоративна стенопис от самоковски зографи : [Моногр.]. – София : Бълг. художник, 1982. – 136 с. : с. ил.

с. 9, 12, 14, 19, 37-45. Стенописни орнаменти;

с. 56, с. 57, с. 59, с. 63-65, с. 71. Рисунки.
Черно-бели репрод.

с. 61. Пейзаж – изглед към Бачковския манастир.
Цв. репрод.

с. 61. Пейзаж [Архитектурни мотиви];

с. 67. Пейзаж – водопад [край Бачково].
Черно-бели репрод.

54. РОШКОВСКА, Анна и др. Стенописният орнамент / Анна Рошковска, Лиляна Мавродинова. – София : БАН, 1985. – 450 с. : с ил.

Цв. орнаменти на с. 220, 223, 225, 231, 232.

40 черно-бели рисунки, проекти за стенописи, фризове, пейзажи на с. 259, 260, 275, 278, 296.

55. САМОКОВ : [Албум]. – Самоков : Общински нар. съвет ; Ист. музей, 1989. – [72 с.].

с. 22. Водопадът край Бачково : Пейзаж.

Черно-бяла репрод.

56. ТРОЯНСКИ ставропигиален манастир „Успение Богородично" : [Албум]. – [София : Синод. изд., 1977]. – [80 с. : с ил. и репрод.]

с. 78. Цветни орнаменти в западната нартика на църквата в Троянския манастир.

57. ЦОНЧЕВА, Мара. Българско възраждане : Живопис и графика. – София : Бълг. художник, 1962. – 114 с. : 165 репрод.

№ 30. Глава на момиче : Акварел.

№ 44. Водопадът край Бачково.

Черно-бели репрод.

СТЕНОПИСИ

СТЕНОПИСНИ АВТОПОРТРЕТИ НА ЗАХАРИ ЗОГРАФ В БАЧКОВСКИЯ, ТРОЯНСКИЯ И ПРЕОБРАЖЕНСКИЯ МАНАСТИРИ

58. БАЧКОВСКИ ставропигиален манастир „Успение Богородично" : [Стенописи] : [Албум]. – [София : Синод. изд., 1975]. – [80 с. : с ил.].

с. 8. Автопортрет и портрети на игумена и проигумена.

с. 9. Автопортрет.

Големи цв. репрод.

59. БОЖИЛОВ, Иван и др. Български манастири / Иван Божилов, Николай Тулешков, Любен Прашков. – София : Христо Ботев, 1997. – 280 с. : с цв. ил.

Също и на англ. ез

с. 93. Автопортрет в Троянски манастир.

60. БОЖКОВ, Атанас. Българската историческа живопис : [В 2. ч.]. – София : Бълг. художник, 1972. –

Ч. 2. От Възраждането до 1944 година. – 1978. – 375 с. : с репрод.

с. 49. Ктиторски изображения на игумена и епитропа на Бачковския манастир; Автопортрет.

Черно-бяла репрод.

61. БОЖКОВ, Атанас. Българското изобразително изкуство : [Моногр.]. – София : Септември, 1988. – 552 с. : с репрод.

с. 329. Автопортрет от църквата „Св. Никола" в Бачковския манастир.

Черно-бяла репрод.

62. ВАСИЛИЕВ, Асен. Ктиторски портрети. – София : БАН, 1960. – 274 с. : с ил.

с. 138. Автопортрет, портрети на проигумена Ананий и игумена Матей в църквата „Св. Никола" в Бачковския манастир.

с. 141. Автопортрет и портрет на игумена Филотей в църквата на Троянския манастир.

с. 153, 155. Детайл.

с. 172. Автопортрет в църквата на Преображенския манастир.

Големи черно-бели репрод.

63. ВАСИЛИЕВ, Асен. Троянски манастир. – София : Наука и изкуство, 1962. – [72 с. : с ил.].

№ 36. Автопортрет : Детайл.

Черно-бяла репрод.

№ 55. Автопортрет : Детайл.

Голяма цв. репрод.

64. ВЕЛИКО ТЪРНОВО – културно-историческо наследство : [Албум]. – София : Септември, 1981. – 160 с. : с ил.

с. 87. Автопортрет в Преображенския манастир.

65. ВИТКОВА-ГЕОРГИЕВА, Пенка. Преображенският манастир. – Варна : Славена, 2005. – 35 с. : с ил.

с. 16. Автопортрет

66. ВЪЗРОЖДЕНСКИ художници : [Албум]. – [София] : БАН, [1956]. – 216 с. : с ил.

с. 33. Автопортрет заедно с игумена и епитропа на Бачковския манастир.

с. 44. Автопортрет в Преображенския манастир.

с. 50. Автопортрет в Бачковския манастир.

Големи черно-бели репрод.

67. ВЪЛЧЕВ, Тодор. Самоков : [Албум]. – София : Септември, 1976. – [106 с. : с ил.].

с. 22. Автопортрет в Троянския манастир.

Голяма цв. репрод.

68. ГЕРГОВА, Иванка. Троянският манастир : [Албум]. – София : Септември, 1988. – 107 с. : с цв. ил.

с. 65. Автопортрет и портрет на игумена на манастира.

69. ЗАХАРИЙ ХРИСТОВИЧ ЗОГРАФ : 1810-1853 : [Каталог] / Състав. Невена Митрева, Любомир Николов. – Самоков : Ист. музей, 2010. – [26] с. : с. цв. ил.

[с. 2]. Автопортрет в Преображенския манастир;

[с. 3]. Автопортрет с ктиторите на Бачковския манастир;

Автопортрет с игумена хаджи Филотей в Троянския манастир;

Автопортрет в храм „Покров Пресв. Богородица" в Девическия манастир в Самоков, фрагмент.

70. ЗОГРАФИИ Захариеви у Филибе : Каталог / Авт.-състав. Светла Москова. – Пловдив : Гр. худож. галерия, 2002 . – 41 с. : с цв. ил.

На кор.: Автопортрет в Бачковския манастир.

с. 29. Автопортрет, детайл в храма на Девическия манастир в Самоков.

71. КАМЕНОВА, Дора. Манастирите на Велико Търново : [Комплект снимки]. – София : Септември, 1978. – 12 с. : 21 отд. цв. л. сн.

Автопортрет в Преображенския манастир.

72. КАМЕНОВА, Тодорка. Българското изобразително изкуство. Стари майстори : [Комплект ил.]. – София : Септември, 1979. – 8 с. : 15 отд. цв. репрод.

2. изд. – 1981.

№ 6. Автопортрет в църквата на Троянския манастир.

73. КИСЬОВ, Славчо. Бачковски манастир : [Исторически очерк-пътеводител]. – София : Интерпрес-67, 1990. – 128 с. : с цв. ил.

Също на англ. и нем. ез.

с. 93. Автопортрет в църквата „Св. Никола".

с. 96. Захари Зограф с игумена на манастира.

с. 97. Захари Зограф с игумена и проигумена на манастира.

Големи цв. репрод.

74. КОСТОВА, Алла и др. Бачковския манастир : [Албум] / Алла Костова, Константин Костов. – София : Наука и изкуство, 1963. – 18 с. : 31 л. ил.

№ 58. Автопортрет и портрет на игумена и проигумена на манастира.

Черно-бяла репрод.

75. МАВРОДИНОВ, Никола. Изкуството на Българското възраждане. – София : БАН, 1957. – 460 с. : с ил.

с. 207. Автопортрет и портрети на игумена и проигумена на Бачковския манастир.

с. 209. Автопортрет в църквата на Троянския манастир.

Черно-бели репрод.

76. ПАНДУРСКИ, Васил. Троянски манастир : [Стенописи и архитектура] : [Албум]. – София : Наука и изкуство, 1973. – [72 с. : с ил.].

с. 14. Игуменът Филотей и Захари Зограф.

с. 15. Автопортрет : Детайл.

Черно-бели репрод.

77. ПАСКАЛЕВА, Костадинка. Бачковският манастир : Албум. – София : Спектър, 1991. – 112 с. : с цв. ил.

с. 47. Автопортрет.

с. 83. Групов портрет на Захари Зограф с игумените на манастира.

78. ПОПОВ, Атанас и др. Велико Търново : Средновековна и възрожденска култура / Атанас Попов, Николай Генчев. – София : Септември, 1987. – 168 с. : с ил.

с. 139. Автопортрет на Захари Зограф в Преображенския манастир.

Цв. репрод.

79. ПРАШКОВ, Любен. Бачковският манастир : [Комплект снимки]. – София : Септември, 1982. – 6 с. : 15 отд. цв. л. ил.

№ 11. Автопортрет на Захари Зограф с игумена и проигумена на манастира.

2. изд. – 1984.
3. изд. – 1986.
4. изд. – 1989.
5. изд. – 1990.

80. ПРАШКОВ, Любен и др. Манастирите в България : Албум / Любен Прашков, Елка Бакалова, Стефан Бояджиев. – София : Спектър, 1992. – 288 с. : с ил.

Също и на англ. ез.

с. 57. Автопортрет в Преображенския манастир.

с. 268. Автопортрет с игумена и проигумена на Бачковския манастир.

Черно-бели репрод.

81. СВЕТСКА живопис : [Албум]. – Самоков : Общински нар. съвет ; Ист. музей, 1989. – 20 с. : с ил.

с. 5. Автопортрет в Преображенския манастир.

Цв. репрод.

82. СОКОЛОВА, Доротея. 24 стенописа от Възраждането : [Албум]. – София : Бълг. художник, 1988. – 48 с. : с репрод.

№ 19. Автопортрет в Преображенския манастир.

Голяма цв. репрод.

83. СПАСОВ, Павел. Захарий Зограф : [Творч. портрет]. – София : Изд. лит. инностр. языках, 1966. – 32 с. : с ил. ; 16 л. репрод.

Също на англ., нем. и фр. ез.

№ 11. Автопортрет на художника заедно с игумена и проигумена на Бачковския манастир.

Цв. репрод.

84. ТРОЯНСКИ манастир : [Комплект фоторепрод. и фотоснимки]. – [София] : Фотоиздат, 1974. – 15 отд. цв. л. фотосн.

№ 1. Автопортрет.

85. ТРОЯНСКИ ставропигиален манастир „Успение Богородично" : [Албум]. – [София : Синод. изд., 1977]. – [80 с. : с ил. и репрод.]

с. 73. Автопортрет : Детайл.

Цв. репрод.

86. ХОРИСЯН, Торос. Преображенски манастир : [Стенописи и архитектура : Албум]. – София : Наука и изкуство, 1972. – [72 с. : с ил.]

с. 28. Автопортрет.

87. ЦОНЕВ, Стефан и др. Преображенски манастир / Стефан Цонев, Торос Хорисян. – София : София-прес, 1977. – 95 с. : с цв. ил.

с. 47. Автопортрет.

88. ЦОНЧЕВА, Мара. Българското възраждане : Живопис и графика. – София : Бълг. художник, 1962. – 114 с. : 165 репрод.

№ 9. Автопортрет : Детайл от църквата в Троянския манастир.

№ 71. Автопортрет в Преображенския манастир.

№ 74. Автопортрет заедно с игумена и проигумена на Бачковския манастир.

№ 76. Автопортрет и портрет на игумена на Троянския манастир Филотей.

Черно-бели репрод.

89. ЧАВРЪКОВ, Георги. Български манастири : Паметници на историята, културата и изкуството : [Албум]. – София : Наука и изкуство, 1974. – 375 с. : с ил.

Също на англ., нем., рус. и фр. ез.

с. 83. Автопортрет в Троянския манастир.

Голяма цв. репрод.

2. изд. – София : Септември, 1978. – 383 с. : с ил.

с. 83. Автопортрет в Троянския манастир.

Черно-бяла репрод.

СТЕНОПИСИ В БАЧКОВСКИЯ МАНАСТИР 1840-1841

90. БАЧКОВСКИ ставропигиален манастир „Успение Богородично" : [Стенописи] : [Албум]. – [София : Синод. изд., 1975]. – [80 с. : с ил.]

В църквата „Св. Никола":

№ 1. „Страшният съд" : Детайл.

№ 2. „Пловдивските богаташи и блудниците".

№ 3 „Бог държи на скута си бедния Лазар".

№ 4 „Адът" : Детайл от „Страшният съд".

№ 5. „Раят" : Детайл от „Страшният съд".

№ 6. „Вземане душата на евангелския богаташ".

№ 7. „Сътворението на Адам".

№ 10. „Трите вехтозаветни патриарси".

№ 11. „Бог Вседържител".

№ 19. „Каин убива Авел".

Цветни репрод.

В църквата „Св. Архангели":

№ 12. „Притчата за десетте деви".

№ 13. „Адам и Ева – изгонване от Рая".

№ 14. „Алекси – византийски император".

№ 15. „Притчата за богаташа и бедния Лазар".

№ 16. „Света Троица и архангели".

№ 17. „Събор на апостолите".

№ 18. „Христос и бедната вдовица".

№ 20. „Свети апостоли Филип и Андрей".

№ 21. „Христос – съдия".

Цветни репрод.

91. БОЖИЛОВ, Иван и др. Български манастири / Иван Божилов, Николай Тулешков, Любен Прашков. – София : Христо Ботев, 1997. – 280 с. : с цв. ил.

Също и на англ. ез.

с. 76. Стенописи от галерията на църквата „Св. Никола".

с. 78. „Страшният съд" : Детайл от предверието на църквата „Св. Никола".

Голяма цв. репрод.

92. БОЖКОВ, Атанас. Българско изобразително изкуство : [Моногр.]. – София : Септември, 1989. – 552 с. : с репрод.

с. 326. „Грешниците в Ада" : Детайл от „Страшният съд".
Цв. репрод.

93. ВАСИЛИЕВ, Асен. Бачковски манастир : [Стенописи] : Албум. – София : Наука и изкуство, 1971. – 84 с. : с цв. ил.

В църквата „Св. Никола":
с. 68-69; с. 70-74. Стенописи от нартиката.
с. 75. „Грешниците в Ада".
с. 76. Ктиторски портрет от нартиката.
В църквата „Св. Архангели":
с. 79. Притчата „Дванадесетият час".
с. 80. „Дяволът изважда душата на богатия".
с. 81. Притчата „Последната лепта на вдовицата".
с. 82. „Ангел измолва от Исус Христос помилване за грешника".

94. ВАСИЛИЕВ, Асен. Ктиторски портрети. – София : БАН, 1960. – 274 с. : с ил.

с. 140. Портрет на византийския император Алексий I Комнин.
Черно-бяла репрод.

95. ВЪЛЧЕВ, Тодор. Самоков : [Албум]. – София : Септември, 1976. – [106 с. : с ил.].

с. 23. „Страшният съд" : Детайл.
Голяма цв. репрод.

96. ВЪЗРОЖДЕНСКИ художници : [Албум]. – [София] : БАН, [1956]. – 216 с. : с ил.

с. 32. „Блудниците".
с. 34. „Смъртта на грешния".
с. 35. „Притча за богатия и бедния Лазар".
Големи черно-бели репрод.

97. ЗОГРАФИИ Захариеви у Филибе : Каталог / Авт.-състав. Светла Москова. – Пловдив : Гр. худож. галерия, 2002 – 41 с. : с цв. ил.

с. 8. Ева от „Шестоднева", стенопис в църквата „Св. Николай", Бачковски манастир.
Цв. репрод.

98. КАМЕНОВА, Тодорка. Българско изобразително изкуство : Стари майстори [Комплект репрод.]. – София : Септември, 1979. – 8 с. : 15 отд. цв. репрод.

2. изд. – 1981.

№ 7. „Страшният съд" : Детайл.

№ 8. „Страшният съд" с автопортрет : Детайл.

№ 9. „Притча за богатия и бедния Лазар".

№ 10. „Притча за богатия Лазар".

№ 11. „Шествие с чудотворната икона на Бачковския манастир".

99. КИСЬОВ, Славчо. Бачковски манастир : [Ист. очерк-пътеводител]. – София : Интерпрес-67, 1990. – 128 с. : с ил.

Също на англ. и нем. ез. – 1994.

В църквата „Св. Никола":

с. 98. „Дейсис".

с. 99-101. „Страшният съд" : Сцени.

Големи цв. репрод.

В църквата „Св. Архангели":

с. 58. Стенопис в свода.

с. 59. „Притчата за богаташа и бедния Лазар".

с. 60. „Притчата за десетте девици".

Големи цв. репрод.

100. КОЕВА, Маргарита. Паметници на културата през Българското възраждане : Архитектура и изкуство на българските църкви. – София : Септември, 1977. – 332 с. : с ил.

с. 39. Стенописи в църквата „Св. Николай".

Голяма цв. репрод.

101. КОСТОВА, Алла и др. Бачковски манастир : [Албум] / Алла Костова, Константин Костов. – София : Наука и изкуство, 1963. – 18 с. : 31 л. ил.

№ 51. „Страшният съд" : Детайл.

№ 52. „Грешниците".

№ 57. „Умиване на краката".

Цветни репрод.

№ 50. „Страшният съд" : Детайл.

№ 53. „Пловдивските кокони".

№ 54. „Блудниците".

№ 55. „Притчата за бедния Лазар".

№ 56. „Смъртта на грешния".
Черно-бели репрод.

102. КРЪСТЕВ, Кирил и др. Стара българска живопис : [Албум] / Кирил Кръстев, Васил Захариев. – София : Бълг. художник, 1960. – 212 с. : с ил.

2. изд. – 1962. – 224 с. : с ил.
Също на нем., рус. и фр. ез.
№ 82. „Второ пришествие. Мъките на грешниците в Ада".
Голяма черно-бяла репрод.

103. МАВРОДИНОВ, Никола. Изкуството на Българското възраждане. – София : Наука и изкуство, 1957. – 460 с. : с ил.

с. 192. „Дяволът вади душата на богатия".
с. 193. „Притча за богатия и бедния Лазар".
с. 216. „Шествието с чудотворната икона на Бачковския манастир".
с. 217. „Поклонници" : Детайл от „Шествието…"
с. 219. „Страшният съд" : Детайл.
Черно-бели репрод.

104. МУТАФОВ, Стефан. Медицината в българската иконопис : [Моногр.]. – София : БАН, 1992. – 116 с. : с ил.

№ 76. Изосомия на голите жени-блудници : Детайл от „Страшният съд".
Голяма цв. репрод.

105. ПАСКАЛЕВА, Костадинка. Бачковският манастир : [Албум]. – София : Спектър, 1991. – 112 с. : с цв. ил.

В църквата „Св. Никола":
с. 84. „Дейсис" : Детайл от „Страшният съд".
с. 85. „Групата на праведниците" : Детайл от „Страшният съд".
с. 86. „Везната, премерваща човешките страдания" : Детайл от „Страшният съд".
с. 87. „Огнената река и групата на грешниците" : Детайл от „Страшният съд".
с. 88-90. „Групата на грешниците" : Детайл от „Страшният съд".
с. 92. „Новозаветна Троица".
В църквата „Св. Архангели":
с. 94. „Притчата за десетте деви".

„Притчата за десетте деви" : Детайл.
„Притчата за лептата на вдовицата".
„Притчата за богатия и бедния Лазар".
с. 95. „Притчата за смъртта на богатия".
с. 97. „Литийно шествие с чудотворната икона на Св. Богородица".
с. 98-100. „Литийно шествие" : Детайл.

106. ПРАШКОВ, Любен и др. Манастирите в България : Албум / Любен Прашков, Елка Бакалова, Стефан Бояджиев. – София : Спектър, 1992. – 288 с. : с ил.
Също на англ. ез. – 1994.
с. 268. „Смъртта на богатия".
„Страшният съд".
Черно-бели репрод.

107. СОКОЛОВА, Доротея. 24 стенописа от Възраждането : [Албум]. – София : Бълг. художник, 1988. – 48 с. : с цв. репрод.
В църквата „Св. Никола":
№ 11. „Апостолите и праведниците пред вратите на Рая" : Детайл от „Страшният съд".
№ 13. „Блудници" : Детайл от „Страшният съд".
№ 14. „Дяволи" : Детайл от „Страшният съд".
В църквата „Св. Архангели":
№ 12. „Смъртта на грешния".

108. СПАСОВ, Павел. Захарий Зограф : [Творч. портрет]. – София, Изд. лит. инностр. языках, 1966. – 32 с. : с ил. ; 16 л. репрод.
№ 3. „Богатият и бедният Лазар".
№ 4-7. „Страшният съд" : Детайл.
№ 8. „Последната лепта на вдовицата".
№ 9. „Умиване на краката".
№ 10. „Св. Никола".

109. ЦОНЧЕВА, Мара. Българско възраждане : Живопис и графика. – София : Бълг. художник, 1962. – 114 с. : 165 репрод.
№ 45. „Адам копае".
№ 46. „Страшният съд" : Детайл.
№ 48. „Притчата за богаташа и бедния Лазар".
„Изваждане душата на богатия".

№ 49. „Св. Неделя : Детайл.
№ 53. „Страшният съд" : Детайл.
Черно-бели репрод.

110. ЧАВРЪКОВ, Георги. Български манастири : Паметници на историята, културата и изкуството : [Албум]. – София : Наука и изкуство, 1974. – 375 с. : с ил.
Също на англ., нем., рус. и фр. ез.
с. 345. „Страшният съд" : Детайл.
с. 347. „Дяволът вади душата на богатия".
2. изд. – 1978. – 383 с. : с ил.
с. 355. „Страшният съд" : Детайл.
Големи цв. репрод.

111. KANDJEVA, Viara et al. Les monasteres en Bulgarie. / Texte Viara Kandjeva, Antony Handjiiski. – Sofia: Borina, 2009. – 208 p. : col. Ill.
Ориг. загл. Манастирите в България
Също на англ., нем. и рус. ез.
с. 34. Стенописи от църквата „Св. Архангели".
с. 34. Алексис I – византийски император.
с. 35. Св. Константин и Елена.
с. 36. „Грешниците" : Детайл от „Страшния съд" : Стенопис в църквата „Св. Никола".
с. 37. „Страшният съд" : Детайл.

СТЕНОПИСИ В РИЛСКИЯ МАНАСТИР 1844-1845

112. АНЧЕВ, Анчо. Рилски манастир. – София : Наука и изкуство, 1974. – 130 с. : с ил.
Паралел. текст на рус. нем. и англ. ез.
[с. 92]. Ктиторски портрет на Теодор Дуган и неговата майка Рада.

113. БОЖКОВ, Атанас. Българската историческа живопис : [В 2. ч.]. – София : Бълг. художник, 1972. –
Ч. 2. От Възраждането до 1944 година. – 1978. – 375 с. : с репрод.
с. 50. Ктиторски портрет на Теодор Дуган и съпругата му Теодора.
с. 51. Ктиторски портрет на Теодор Дуган : Детайл.

с. 52. Ктиторката Теодора Дуган : Детайл.
Големи черно-бели репрод.

114. БОЖКОВ, Атанас. Изображенията на Кирил и Методий през вековете : [Моногр.]. – София : Наука и изкуство, 1989. – 272 с. : с ил.
с. 166. Св. Методий.
Голяма цв. репрод.

115. БЪЛГАРИТЕ = THE BULGARIANS / Обща ред. Александър Фол. – София : Тангра ТанНакРа Общобълг. фонд, 2000. – 135 с. : с цв. сн.
с. 106. Стенописи в купола на църквата „Св. Богородица".
2. изд. – 2002. – 155 с.
3 изд. – 2004. – 124 с.
[4. изд.]. – 2006. – 124 с.

116. ВАСИЛИЕВ, Асен. Ктиторски портрети. – София : БАН, 1960. – 274 с. : с ил.
с. 113. Портрети на ктиторите Теодор Дуган и майка му Рада.
с. 114. Портрет на ктитора Теодор Дуган : Детайл.
с. 126. Портрет на ктитора Йеремия.
Големи черно-бели репрод.

117. ВАСИЛИЕВ, Асен. Образи на Кирил и Методий в България : [Албум]. – София : Бълг. художник, 1970. – 148 с. : с ил.
№ 9. Методий, архиепископ Моравски
Голяма черно-бяла репрод.

118. ЕНЕВ, Михаил. Рилският манастир : [Моногр.]. – София : Балкан Пъблишинг Кампани ООД, 1997. – 544 с. : с цв. ил.
Също на англ. ез.
с. 154. „Св. Пахомий и св. Атанасий".
с. 161. „Св. преп. Йосиф".
Големи цв. репрод.

119. КАМЕНОВА, Тодорка. Българско изобразително изкуство : Стари майстори : [Комплект репрод.]. – София : Септември, 1979. – 8 с. : 15 отд. цв. репрод.
2. изд. – 1981.
№ 1. „Издигане на честния кръст" : Детайл.

120. КАМЕНОВА, Тодорка. Рилският манастир : [Албум]. – София : Септември, 1986. – 108 с. : с ил.

2. изд. – 1988.

Също на англ., нем. и рус. ез.

с. 44. Портрет на ктиторите Тодор и Рада от Копривщица.

с. 45. Ктиторски портрет на Петко Дуган.

Черно-бели репрод.

121. КОЕВА, Маргарита. Рилският манастир. – 2 прераб. и доп. изд. – София : Борина, 2003. – 108 с. : с цв. ил.

1 изд. – 1995.

Също на англ., нем. и фр. ез.

2006 – на исп. ез.

с. 61. Тодор Доганов от Копривщица и майка му Рада.

122. МАВРОДИНОВ, Никола. Изкуството на Българското възраждане. – София : Наука и изкуство, 1957. – 460 с. : с ил.

с. 206. Портрети на Тодор Дуган и майка му Рада.

с. 207. Глава на Тодор : Детайл.

Глава на Рада : Детайл

Черно-бели репрод.

123. ПРАШКОВ, Любен. Рилският манастир : [Архитектура и стенописи]. – София : Септември, 1985. – 8 с. : 15 отд. цв. л. сн. и фоторепрод.

2. изд. – 1976.

3. изд. – 1981.

№ 13. „Йоан Предтеча".

124. ПРАШКОВ, Любен. Стенна живопис в България IX-XIX век : [Комплект репрод.]. – София : Септември, 1981. – 12 с. : 15 отд. цв. л. репрод.

№ 15. „Издигане на честния кръст" : Детайл.

125. ЦОНЧЕВА, Мара. Българско възраждане : Живопис и графика. – София : Бълг. художник, 1962. – 114 с. : 165 репрод.

№ 50. „Преподобни Йосиф" : Детайл.

№ 69. Портрети на дарителите Тодор Дуган и майка му Рада.

№ 70. Портрет на дарителката Рада : Детайл.

№ 72. Портрет на Йоан Матеович от параклиса „Св. Архангели".

СТЕНОПИСИ В ТРОЯНСКИЯ МАНАСТИР 1847-1849

126. БОЖИЛОВ, Иван и др. Български манастири / Иван Божилов, Николай Тулешков, Любен Прашков. – София : Христо Ботев, 1997. – 280 с. : с цв. ил.

Също на англ. ез.

с. 85. „Св. Глеб Росийски".

с. 87. „Раят", „Апокалипсис".

с. 88. „Апокалипсис" : Детайл.

с. 89. „Сватбата в Кана".

с. 90. „Български светци".

с. 91. „Страшният съд".

с. 92. „Апокалипсис" : Детайл.

127. БОЖКОВ, Атанас. Българската икона : [Моногр.]. – София : Бълг. художник, 1985. – 531 с. : с репрод.

Също на англ. ез. – 1987.

с. 490. „Св. св. Кирил и Методий".

Черно-бяла репрод.

128. БОЖКОВ, Атанас. Българската историческа живопис : [В 2. ч.]. – Ч. 1. – София : Бълг. художник, 1972. –

Ч. 2. От Възраждането до 1944 година. – 1978. – 375 с. : с репрод.

с. 38. „Йоан, патриарх Търновски; Теофилакт, патриарх Търновски; Евтимий, патриарх Търновски и др."

с. 39. „Св. Борис Росийски".

с. 42. „Св. Лазар от с. Дебел дол и Св. Параскева Търновска".

с. 44. „Св. Никола Софийски и Св. Георги Софийски".

с. 45. „Св. св. Кирил и Методий".

Големи черно-бели репрод.

129. БОЖКОВ, Атанас. Български приноси в европейската цивилизация : [Изследване]. – София : Булвест 2000, [1994]. – 424 с. : с ил.

Също на англ. ез.

с. 112. „Страшният съд".

Малка цв. репрод.

с. 292-293. Сцени от „Апокалипсиса".

Малки черно-бели репрод.

130. БОЖКОВ, Атанас. Изображенията на Кирил и Методий през вековете : [Моногр.]. – София : Наука и изкуство, 1989. – 272 с. : с ил.

с. 168. „Св. св. Кирил и Методий".

Голяма цв. репрод.

131. БОЖКОВ, Атанас. Човекът и изкуството : [Моногр.] : Ч. 1. – София : Нар. просв., 1988. – 308 с. : с ил.

с. 103, 105, 107. Сцени от „Апокалипсиса".

Големи цв. репрод.

132. БЪЛГАРИЯ в пълен блясък : История на християнството по българските земи : Каталог / Текст Тошо Пейков ; Фотогр. Тошо Пейков = Bulgaria in full splendour : History of christianity in Bulgarian territories : Catalogue. – [София] : Нац. дарителски фонд 13 в. България, 2009. – [32] с. : с цв. ил. ; 41 см + икони (60 отд. л. : цв.)

Кор. България в блясък.

Св. Богородица Троеручица.

Голяма цв. репрод.

133. БЪЛГАРИЯ през вековете : [Очерци] / Александър Фол и др. – София : Наука и изкуство, 1982. – 307 с. : с ил.

Други авт. : В. Гюзелев, В. Мутафчиева, Д. Тилков, Ил. Димитров, Кр. Шарова, Л. Беров, М. Исусов, Г. Тахов, отбелязани на гърба на загл. с.

с. 287. Притчата за богатия и бедния Лазар.

Голяма цв. репрод.

134. ВАСИЛИЕВ, Асен. Ктиторски портрети. – София : БАН, 1960. – 274 с. : с ил.

с. 152. „Портрет на игумена Филотей".

с. 154. „Портрет на игумена Филотей" : Детайл.

с. 157. „Портрет на хаджи Петър Балюв, Спас Маринов, жените им и Нено Спасов".

с. 158. Детайл от същите портрети.

с. 160. „Портрет на хаджи Теодора и синовете й, хаджи Василий, Димитрий и Бочо".

с. 161. „Портрет на хаджи Теодора и синовете й" : Детайл.

с. 162. „Портрет на хаджи Василий, Димитрий и Бочо" : Детайл.

с. 163. „Портрет на хаджи Теодора" : Детайл.

с. 164. „Портрет на чорбаджи Христо Петков, Ангел Стойков с жените им" : Детайл.

с. 165. „Портрет на чорбаджи Христо Петков и жена му" : Детайл.
с. 166. Сборен портрет на монасите в църквата на Троянския манастир.
Големи черно-бели репрод.

135. ВАСИЛИЕВ, Асен. Образи на Кирил и Методий в България : [Албум]. – София : Бълг. художник, 1970. – 148 с. : с ил.
№ 10. „Св. св. Кирил и Методий".
Голяма черно-бяла репрод.

136. ВАСИЛИЕВ, Асен. Троянски манастир. – София : Наука и изкуство, 1962. – 78 с. : с ил. ; 30 л. ил.
с. 17. Стенописи в централния купол на църквата.
с. 18. Стенописи в северната стена на притвора.
с. 19, 25. Стенописи в западната стена на притвора.
с. 20. „Рождество Богородично"
с. 21. Стенописи в купола на притвора.
с. 22. Стенописи в южната стена на притвора.
с. 23. Стенописи в източната стена на притвора.
с. 24. „Завръщането на блудния син".
с. 26. Сцени от „Апокалипсиса".
с. 27. „Раят".
с. 28. „Дейсис"
с. 29. „Богатият и бедният Лазар".
с. 30. „Св. Глеб Росийски".
с. 31. „Св. Борис Росийски".
с. 32. Ктиторски портрети на Ангел Стойков и Христо Петков с жените им.
с. 33. „Портрет на Христо Петков и съпругата му" : Детайл.
с. 34. Ктиторски портрет на Петър Балюв и Спас Маринов с жените им.
с. 35. „Портрет на игумена хаджи Филотей и Захари Зограф".
с. 37. Ктиторски портрет на хаджи Теодора и синовете ѝ.
с. 38. Ктиторски портрет на хаджи Василий, Димитрий и Бочо : Детайл.
с. 39. Ктиторски портрет на хаджи Теодора : Детайл.
Черно-бели репрод.
с. 53. „Богатият и бедният Лазар".
с. 54. „Портрет на хаджи Филотей" : Детайл.

с. 56. „Преподобни Давид и Йоасаф Царевич" : Детайл.
с. 57. „Йоасаф Царевич" : Детайл.
с. 58. „Смъртта на грешния".
Големи цв. репрод.

137. ВЪЛЧЕВ, Тодор. Самоков : [Албум]. – София : Септември, 1976. 106 с. : с ил.
с. 25. Стенопис от Троянския манастир.
Голяма цв. репрод.

138. ВЪЗРОЖДЕНСКИ художници : [Албум]. – [София] : БАН, [1956]. – 216 с. : с ил.
с. 41. Стенопис в църквата на Троянския манастир.
с. 42. Стенописи и паметен знак с името на Захари Зограф.
Черно-бели репрод.

139. ГЕРГОВА, Иванка. Троянският манастир : [Албум]. – София : Септември, 1978. – 157 с. : с цв. ил.
с. 28-29. Сцени от „Апокалипсиса".
с. 30. „Избиване на младенците".
с. 31. Стенописи от откритата нартика.
с. 32. „Богатият и бедният Лазар".
с. 33. „Смъртта на грешника".
с. 34. „Мати любодеяния".
с. 35. „Изповеданието на грешника".
с. 36-37. Сцени от „Апокалипсиса".
с. 38. „Мъченици".
с. 39. „Успение Богородично".
с. 40. „Колелото на живота".
с. 41. „Грехопадението".
с. 42. „Изгонването на Адам и Ева от Рая".
с. 43. „Ридание Адамово и Евино".
с. 44. „Архангел Михаил".
с. 45. „Архангел Гавраил".
с. 46. „Грешниците в Ада".
с. 47. „Прелюбодейци, блудници, прелестници".
с. 48. „При магесницата врачка".
с. 49. „Пророк Мойсей и фарисеите".
с. 50-51. „Праведниците и Раят".
с. 52. „Св. апостол Петър води праведниците към Рая" : Детайл.

с. 53. „Апостолите" : Детайл.
с. 54. „Св. Теодор Студийски".
с. 55. „Богородица Троеручица".
с. 56. „Св. Глеб Росийски".
с. 57. „Св. Борис Росийски".
с. 58. „Св. Екатерина и Св. Варвара".
с. 59. „Христос изцелява разслабения".
с. 61. „Патриарх Йоан Търновски, Теофилакт Търновски и Евтимий Търновски".
с. 62. „Св. Иван Рилски, Св. Димитрий Басарбовски и Св. Теодосий Търновски".
с. 63. „Българските царе Тривелий, Михаил, Давид Йоан Владимир".
с. 64. Ктиторски портрет на хаджи Петър Балюв и Спас Маринов със съпругите си.
с. 66. „Св. св. Кирил и Методий".
с. 67. „Св. Никола и Св. Георгий Софийски мъченици".
с. 68. „Св. Михаил Болгарин, Св. Лонгин и Св. Артемий".

140. ЕНЕВ, Михаил. Апокалипсисът на Свети Йоан Богослов в стенописите, иконите и миниатюрите от Християнските храмове : [Албум]. – София : Болкан Пъблишинг къмпани, 1996. – 224 : с ил.

Също на англ. ез.

№ 53, 56, 58, 61, 65, 66, 70, 80, 88. Сцени от „Апокалипсиса".

Големи цв. репрод.

141. ЗАХАРИ ЗОГРАФ : (1810-1853) : [Комплект цв. репрод.]. – София : Бълг. художник, 1980. – 4 отд. цв. л. репрод.

№ 3. Стенопис в Троянския манастир.

142. ЗАХАРИЙ ХРИСТОВИЧ ЗОГРАФ : 1810-1853 : [Каталог] / Състав. Невена Митрева, Любомир Николов. – Самоков : Ист. музей, 2010. – [26] с. : с. цв. ил.

с. [7]. Слон и лъв от фасадата на манастирската канцелария в Троянския манастир.

143. КОЕВА, Маргарита. Паметници на културата през Българското възраждане : Архитектура и изкуство на българските църкви. – София : Септември, 1977. – 332 с. : с ил.

с. 39. Стенописи в наоса на църквата в Троянския манастир.
с. 42. Дяволът изважда душата на богатия – стенопис в Троянския манастир.
с. 43. Стенописи в Троянския манастир.
Големи цв. репрод.

144. МАВРОДИНОВ, Никола. Изкуството на Българското възраждане. – София : Наука и изкуство, 1957. – 460 с. : с ил.

с. 210. Портрет на Ангел Стойков и чорбаджи Христо Петков с жените им.
с. 211. Портрети на хаджи Теодора и тримата ѝ синове.
с. 212. Глава на хаджи Теодора : Детайл.
Синовете на хаджи Теодора : Детайл.
с. 213. Портрети на Петър Балюв и Спас Маринов с жените им.
с. 214. Портрет на игумена Филотей.

145. ПАНДУРСКИ, Васил. Троянски манастир : [Стенописи и архитектура] : [Албум]. – София : Наука и изкуство, 1973. – [72 с. : с цв. ил.].

с. 29. Сцена от „Страшния съд".
с. 30. „Изповед на грешник и праведник".
с. 31-32. Сцени от Евангелието и Апокалипсиса.
с. 34-35. „Богородица с Младенеца" : Детайл.
с. 36. „Св. Никола и Св. Георги Софийски".
с. 37. Централната сцена от стенописа над северния вход на църквата.
с. 38. Стенопис от южната стена на притвора. Долу: „Български светци".
с. 39. „Български патриарси" : Детайл.
с. 40. „Български светци" : Детайл.
с. 41. „Цар Михаил-Борис".
с. 42. „Св. Глеб Росийски".
с. 43. „Св. Борис Росийски".
с. 44. „Притчата за блудния син".
с. 45. „Св. св. Кирил и Методий".

146. ПРАШКОВ, Любен и др. Манастирите в България : Албум / Любен Прашков, Елка Бакалова, Стефан Бояджиев. – София : Спектър, 1992. – 288 с. : с ил.

с. 103. „Св. Иван Рилски, Св. Димитър Басарбовски и Св. Теодосий Търновски".

„Св. Борис Росийски".

с. 105. „Страшният съд – грешниците".

147. СОКОЛОВА, Доротея. 24 стенописа от Възраждането : [Албум]. – София : Бълг. художник, 1988. – 48 с. : с цв. репрод.

№ 15. „Притча за богатия и бедния Лазар".

№ 16. „Христос изцелява разслабения".

№ 17. „Св. Никола и Св. Георги Софийски мъченици".

№ 18. „Св. Борис Росийски".

№ 22. „Ад" : Детайл от „Страшният съд".

148. СПАСОВ, Павел. Захарий Зограф : [Творч. портрет]. – София : Изд. лит. инностр. языках, 1966. – 32 с. : с ил. ; 16 л. репрод.

Също на англ., нем. и фр. ез.

№ 15. „Апостоли".

№ 16-19. Сцени от „Апокалипсиса".

№ 20. „Раят" : Детайл от „Страшният съд".

№ 21. „Раят" : Детайл.

Малки цв. репрод.

149. ТРОЯНСКИ манастир : [Комплект фоторепрод. и фотоснимки]. – [София] : Фотоиздат, 1974. – 15 отд. цв. л.

№ 2. „Български царе".

№ 3. „Български патриарси".

№ 4. „Успение Богородично".

№ 5. „Рождество Богородично".

150. ТРОЯНСКИ манастир : [Фотоалбум]. – София : Септември, 1981. – 9 отд. цв. л.

2. изд. – 1983.

„Св. св. Кирил и Методий".

151. ТРОЯНСКИ ставропигиален манастир „Успение Богородично" : [Албум]. – [София : Синод. изд., 1977]. – [80 с. : с ил. и репрод.].

с. 38-39. „Ширшая небес".
с. 40. „Рождество Христово".
с. 41. „Възкресение Христово".
с. 43. „Български и сръбски светци".
с. 44. „Проповедници Богоносни" из Акатиста".
с. 45. „Притчата за блудния син".
с. 46. „Раят".
с. 46-47. „Раят" : Детайл.
с. 48. „Исус Христос".
с. 51. „Ктиторски портрети на хаджи Теодора и синовете ѝ".
с. 52. „Ктиторите хаджи Василий, Димитър и Бочо" : детайл.
с. 53. „Светата, виждайки себе си чиста…" : Из Акатиста.
с. 54. „Смъртта на грешника".
„Изповед на праведник".
„Софийски мъченици Св. Георги и Св. Никола".
с. 55. „Светлоносна свещ" : Из Акатиста.
„Изцеляване на разслабения".
с. 56. „Св. Патриарх Евтимий".
с. 56-57. „Български патриарси".
с. 58. „Св. Михаил Български, Лонгин и Артемий".
с. 59. „Ангел Предстател" : Из Акатиста.
с. 60. „Съд и поругание" : (Евангелски сцени).
с. 61. „Съд и разпятие" : (Евангелски сцени).
с. 62. „Български светци".
с. 63. „Св. Богородица".
с. 64. „Св. Андрей Критски".
„Св. Теодор Студит".
„Св. Йоан Дамаскин".
„Св. Козма Маюмски".
с. 67. „Пътеводната звезда".
с. 68 „Св. Пахомий Велики".
„Св. Глеб Росийски".
с. 70. „Евангелски сцени".
с. 71. „Св. Екатерина и Варвара и Преподобните Параскева и Харитина".
с. 72. „Св. Параскева Търновска" : Детайл.
с. 75. „Синовете Халдейски видяха…" : Из Акатиста.

„Като чуха пастирите…" : Из Акатиста.
„Като прие в утробата си Бога…" : Из Акатиста.
„Силата на Вишния…" : Из Акатиста.
с. 77. „Български царе".
„Св. цар Борис-Михаил".
с. 78. „Притчата за богатия и бедния Лазар" : Детайл.
с. 79. „Портрет на игумена Филотей".
с. 80. Ктиторски портрет на Петър Балюв и Спас Маринов с жените им.
Цветни репрод.

152. ЦОНЧЕВА, Мара. Българско възраждане : Живопис и графика. – София : Бълг. художник, 1962. – 114 с. : 165 репрод.
№ 10. „Св. Михаил болгарин".
№ 11. „Софийски мъченици св. Никола и св. Георгий".
№ 12. „Св. мъченик Онуфрий Габровски и св. архиепископ Никола Охридски".
№ 13. „Български царе: цар Михаил, цар Давид и цар Иван-Александър".
№ 14. „Св. патриарси Търновски".
№ 15. „Раят".
№ 27. „Портрет на игумена Филотей" : Детайл.
№ 54. „Св. Лазар от с. Дебел дел".
№ 56. „Св. Глеб Росийски".
№ 61. „Светици мъченици".
№ 73. „Портрет на дарителката хаджи Теодора и синовете ѝ" : Детайл.
№ 75. „Портрет на чорбаджи Христо Петков и Ангел Стойков с жените им".
Черно-бели репрод.

153. ЧАВРЪКОВ, Георги. Български манастири : Паметници на историята, културата и изкуството : [Албум]. – София : Наука и изкуство, 1974. – 375 с. : с ил.
Също на англ., нем., рус. и фр. ез.
с. 82. Стенописни сцени от свода на западната нартика.
Цв. репрод.
Ктиторски портрети.
Черно-бяла репрод.
2. изд. – 1978. – 383 с. : с ил.

с. 82. Ктиторски портрети на хаджи Петър Балюв и Спас Маринов

Черно-бяла репрод.

с. 84. Стенописи.

с. 85. Княз Борис-Михаил.

Цв. репрод.

154. KANDJEVA, Viara et al. Les monasteres en Bulgarie / Texte Viara Kandjeva, Antony Handjiiski. – Sofia : Borina, 2009. – 208 p. : col. ill

Ориг. загл.: Манастирите в България.

Също на англ., нем. и рус. ез.

с. 45-47. Стенописи в църквата на Троянския манастир.

с. 48. Апокалипсис, детайл.

Голяма цв. репрод.

с. 49. Портрет на ктиторите Хаджи Петър Балюв и Спас Маринов и техните съпруги.

с. 49. „Раят" – „Страшният съд".

с. 50-51. Стенописи от външната част на църквата.

Голяма цв. репрод.

СТЕНОПИСИ В ПРЕОБРАЖЕНСКИЯ МАНАСТИР 1849

155. БОЖИЛОВ, Иван и др. Български манастири / Иван Божилов, Николай Тулешков, Любен Прашков. – София : Христо Ботев, 1997. – 280 с. : с цв. ил.

Също и на англ ез.

с. 99. „Колелото на живота"

с. 101. Сцена от „Апокалипсиса"

с. 103. „Страшният съд"

Големи цв. репрод.

156. БОЖКОВ, Атанас. Българско изобразително изкуство : [Моногр.]. – София : Септември, 1988. – 552 с. : с репрод.

с. 328. „Колелото на живота".

Цв. репрод.

157. БОЖКОВ, Атанас. Човекът и изкуството : [Моногр.] : Ч. 1. – София : Нар. просв., 1988 – 308 с. : с ил.

с. 151. „Колелото на живота".

Черно-бяла репрод.

158. ВИТКОВА-ГЕОРГИЕВА, Пенка. Преображенският манастир. – Варна : Славена, 2005. – 35 с. : с ил.

с. 10. „Колелото на живота".

с. 14-15, 27. Сцени от „Страшния съд".

с. 18. Св. св. Кирил и Методий.

с. 19. Царе от Първата българска държава.

с. 26. Светци воини

Цв. репрод.

159. БЪЛГАРИЯ = BULGARIA : Албум / Състав. и ред. Любен Босилков; Фотогр. Цончо Балканджиев и др. – В. Търново : Bosilkoff, 2004. – 64 с. : с ил.

с. 7. Колелото на живота.

Голяма цв. репрод.

160. ВЪЗРОЖДЕНСКИ художници : [Албум]. – [София] : БАН, [1956]. – 216 с. : с ил.

с. 45. „Второ пришествие – мъките на грешниците в Ада".

с. 46. „Колелото на живота".

с. 47. „Суетний, лестний, прелестительний мир" : Детайл.

Големи черно-бели репрод.

161. ДИМИТРОВ, Божидар и др. Българи, италианци, Ватикана. / Божидар Димитров, Пламен Павлов, Асен Марчевски. – София : Тангра ТанНакРа, 2002. – 150 с. : с цв. ил.

с. 61. Св. Михаил (Св. Михаил Българин), детайл от стенопис в Преображенския манастир.

Голяма цв. репрод.

162. ДОБРЕВ, Страхил и др. Великотърновските манастири : [Албум] / Страхил Добрев, Стефан Цонев. – София : Наука и изкуство, 1970. – [70 с. : с ил.].

„Колелото на живота".

„Патриарх Евтимий".

Цв. репрод.

163. ЕНЕВ, Михаил. Апокалипсисът на Свети Йоан Богослов в стенописите, иконите и миниатюрите от Християнските храмове : [Албум]. – София : Болкан Пъблишинг къмпани, 1996. – 224 : с ил.

Също на англ. ез.

№ 52. „Апокалипсис" (глава 1)
Голяма цв. репрод.

164. КАМЕНОВА, Дора. Манастирите на Велико Търново : [Комплект снимки]. – София : Септември, 1978. – 12 с. : 21 отд. цв. л. сн.
„Теодосий Търновски".

165. НИКОЛОВ, Г. и др. Преображенски манастир / Г. Николов, Т. Тунев. – София : Бълг. художник, 1956. – 10 с. фотогр.
„Страшният съд".
2 черно-бели репрод.

166. ПРАШКОВ, Любен и др. Манастирите в България : Албум / Любен Прашков, Елка Бакалова, Стефан Бояджиев. – София : Спектър, 1992. – 288 с. : с ил.
Също на англ. ез. – 1994.
с. 38. Сцени от „Апокалипсиса".
„Св. Теодосий Търновски, св. Йоаким Сарандапорски".
Цветни репрод.

167. СОКОЛОВА, Доротея. 24 стенописа от Възраждането : [Албум]. – София : Бълг. художник, 1988. – 48 с. : с репрод.
№ 20-24. Сцени от „Апокалипсиса".
Големи цв. репрод.

168. СПАСОВ, Павел. Захари Зограф : [Творч. портр.]. – София : Изд. лит. инностр. языках, 1966. – 32 с. : с ил. ; 16 л. репрод.
Също на англ., нем. и фр. ез.
№ 13. „Колелото на живота".
Цв. репрод.

169. ХОРИСЯН, Торос. Преображенски манастир : [Стенописи и архитектура : Албум]. – София : Наука и изкуство, 1972. – [72 с. : с ил.].
с. 17, 19-21. „Страшният съд" : Детайли.
с. 24. „Кирил и Методий".
с. 25. „Св. Михаил".
с. 26. „Св. Тривелий".
с. 27. „Св. Евтимий, патриарх Търновски".
с. 29. Светци войни.
с. 36. „Христос Вседържител".

с. 37. „Успение Богородично".
с. 38. „Евангелист Лука".
с. 40. „Новозаветна Троица".
с. 41. „Теодосий Търновски".
с. 42. „Колелото на живота".

170. ЦОНЕВ, Стефан. Великотърновски манастири. – 2. прераб. изд. – [София] : Септември, 1985. – 52 с. : с ил.

Също на англ. и фр. ез.

1. изд. под загл. : Великотърновски исторически манастири. – 1981.

с. 8. „Страшният съд".

Цв. репрод.

171. ЦОНЕВ, Стефан и др. Преображенски манастир / Стефан Цонев, Торос Хорисян. – София : София-прес, 1977. – 95 с. : с цв. ил. и репрод.

Също на нем. ез.

с. 38. „Патриарх Евтимий Търновски".
с. 39. „Св. Иван Рилски".
с. 40. „Св. Апостол еванг. Матей".
с. 41. „Св. Апостол еванг. Лука".
с. 42. „Св. Апостол еванг. Марко".
с. 43. „Св. Апостол еванг. Йоан".
с. 44. „Вехтозаветна троица".
с. 45. „Военни светци".
с. 48. „Преподобний Теодосий".
с. 49. „Българският хан Тервел".
с. 50. „Успение Богородично".
с. 51. „Св. Параскева и Текла".
с. 52-53. „Страшният съд" : Детайл.
с. 54. „Страшният съд – Блудниците" : Детайл.
с. 68. „Колелото на живота".

172. ЦОНЧЕВА, Мара. Българско възраждане : Живопис и графика. – София : Бълг. художник, 1962. – 114 с. : 165 репрод.

№ 57. „Страшният съд".
№ 59. „Страшният съд" : Детайл.

173. ЧАВРЪКОВ, Георги. Български манастири : Паметници на историята, културата и изкуството : [Албум]. – София : Наука и изкуство, 1974. – 375 с. : с ил.

с. 148. „Колелото на живота".
Голяма цв. репрод.

с. 149. „Страшният съд" : Детайл.
Голяма цв. репрод.

с. 150. „Страшният съд" : Детайл.
Черно-бяла репрод.

с. 151. „Св. Михаил Български" : Детайл.
Цв. репрод.

2. изд. – 1978. – 391 с. : с ил.

с. 146. Колелото на живота.

с. 147. Княз Борис-Михаил.

с. 147. Страшният съд, детайл.
Големи цв. репрод.

с. 149. Блудните жени, част от Страшният съд
Голяма черно-бяла репрод.

СТЕНОПИСИ ВЪВ ВЕЛИКАТА ЛАВРА „СВ. АТАНАСИЙ" В АТОН 1852

174. БОЖКОВ, Атанас. Български приноси в европейската цивилизация. – София : Булвест-2000, [1994]. – 424 с. : с ил.

с. 114-115. „Страшният съд" : Детайл.
Голяма цв. репрод.

с. 286-287; 298-299; 300-301; 302; 304-305; 306-307.
Сцени от Апокалипсиса.
Цветни репрод.

с. 296; 297; 306; 307; 311. Сцени от Апокалипсиса.
Черно-бели репрод.

175. БОЖКОВ, Атанас. Човекът и изкуството : [Моногр.] : Ч. 1 – София : Нар. просв., 1988 – 308 с. : с ил.

с. 102. Сцени от „Апокалипсиса".
Черно-бяла репрод.

176. ВЪЗРОЖДЕНСКИ художници : [Албум]. – [София] : БАН, [1956]. – 216 с. : с ил.

с. 48. Сцени от „Апокалипсиса".

с. 49. Паметен надпис на Захари Зограф.

Черно-бели репрод.

177. ЕНЕВ, Михаил. Атон – манастирът „Зограф". – София : Кибеа, 1994. – 517 с. : с ил., портр.

№ 53. „Св. Атанасий Атонски и Св. Богородица при извора".

№ 54. Стенописи в нартекс.

№ 56. „Притчата за богатия и бедния Лазар".

№ 117, 118, 125. Сцени от „Апокалипсиса".

№ 119. „Небесният рай".

№ 120. „Страшният съд".

№ 121. „Четвърти вселенски събор".

№ 135. „Притчите за богатия и бедния Лазар и Десетте деви и светилниците".

№ 557. „Душеспасителната стълба".

178. ЕНЕВ, Михаил. Апокалипсисът на Свети Йоан Богослов в стенописите, иконите и миниатюрите от Християнските храмове : [Албум]. – София : Болкан Пъблишинг Къмпани, 1996. – 224 : с ил.

№ 47, 54, 57, 58, 61, 62, 68, 76, 79, 81, 82, 83, 84, 89. „Апокалипсис".

№ 55, 96. „Страшният съд."

№ 99. „Рай небесний".

№ 100. „Възхвала на Светата Троица".

Големи цв. репрод.

ДРУГИ СТЕНОПИСИ

179. ЗАХАРИЙ ХРИСТОВИЧ ЗОГРАФ : 1810-1853 : [Каталог] / Състав. Невена Митрева, Любомир Николов. – Самоков : Ист. музей, 2010. – [26] с. : с цв. ил.

с. [6] „Покров на пресв. Богородица" : Стенопис в църквата на Девическия манастир в Самоков, ок. 1839 г.

с. [6, 7] Стенопис в аязмото на църквата „Св. Богородица – Рибна", Асеновград, 1838 г.

180. МОРЕВА, Росица и др. Асеновград – исторически и художествени паметници : [Комплект снимки] / Росица Морева, Тодорка Каменова. – София : Септември, 1978. – 12 с. : 21 отд. цв. л.

№ 9. „Пророк Захарий".

№ 10. „Богородица ширшая небес" : Стенопис от църквата „Богородица Рибна" : 1838.

181. ЦОНЕВ, Стефан. Великотърновски манастири. – 2. прераб. изд. – София : Септември, 1985. – 52 с. : с ил.

с. 22. „Св. пророк Илия" : от Плаковския манастир.

Цв. репрод.

ИКОНИ

182. БОЖКОВ, Атанас. Българската икона : [Моногр.]. – София : Бълг. художник, 1985. – 531 с. : с репрод.

Също на англ. ез. – 1987. – 204 с. : с цв. ил.

с. 271. „Новозаветна Троица", 40-те години на 19. в. : Темпера върху дърво.
Пловдив, църквата „Св. Константин и Елена".

Голяма черно-бяла репрод.

с. 293. „Преображение Христово", 1851 : Темпера върху дърво.
Преображенски манастир.

Голяма черно-бяла репрод.

с. 402. „Св. Георги убива дракона", 1851 : Темпера върху дърво.
Бургас, ОХГ.

Голяма черно-бяла репрод.

с. 406-407. „Св. Евстатий на кон", 1838 : Темпера върху дърво.
Копривщица, църквата „Св. Богородица".

Голяма и малка цв. репрод.

с. 447. „Успение Богородично", 1838 : Темпера върху дърво.
Пловдивска митрополия.

Голяма черно-бяла репрод.

183. БОЖКОВ, Атанас. Българската историческа живопис : [В 2. ч.]. – София : Бълг. художник, 1972. –

Ч. 2. От Възраждането до 1944 година. – 1978. – 375 с. : с репрод.

с. 24. „Св. Евстатий", 1838 : Темпера върху дърво : Детайл.

Копривщица, църквата „Св. Богородица".
Голяма черно-бяла репрод.

184. БОЖКОВ, Атанас и др. Художественото наследство на манастира Зограф / Атанас Божков, Асен Василиев. – София : Бълг. художник, 1981. – 483 с. : с ил.

№ 171. „Св. Богородица Одигитрия".
№ 172. „Исус Христос Вседържител".
№ 173. „Св. Преображение".
Църква-параклис „Св. Преображение Господне" при българския конак в Карея
Големи черно-бели репрод.

185. ВИТКОВА-ГЕОРГИЕВА, Пенка. Преображенският манастир. – Варна : Славена, 2005. – 35 с. : с ил.

с. 20. Иконостасът с иконите на Захари Зограф.

186. ВЪЗРОЖДЕНСКИ художници : [Албум]. – [София] : БАН, [1956]. – 216 с. : с ил.

с. 31. „Св. Йоан Предтеча".
Голяма черно-бяла репрод.
с. 43. „Исус Христос Вседържител".
Преображенски манастир.
Голяма черно-бяла репрод.

187. ЗОГРАФИИ Захариеви у Филибе : Каталог / Авт.-състав. Светла Москова. – Пловдив : Гр. худож. галерия, 2002. – 41 с. : с цв. ил.

с. 11. Св. Георги на кон. 1837. Произход : Църквата „Св. Петка Стара", Пловдив.
Голяма цв. репрод. Непубликувана.
с. 12. Св. Богородица Одигитрия. 1837. Произход : Църквата „Св. Петка Стара" – Пловдив.
Цв. репрод. Непубликувана.
с. 13. Въведение Богородично. 1834. Произход : Църквата в с. Болярци.
Голяма цв. репрод. Непубликувана.
с. 16. Св. Никола. Около 1834. Пловдив, ГХГ.
Непубликувана.
с. 17. Св. Варвара. 1837. Произход : Църквата „Св. Петка Стара" – Пловдив
Непубликувана.

с. 19. Св. Стилиян. Около 1834. Пловдив, ГХГ.
Непубликувана.
с. 20. Св. Богородица живоносен източник. 1837. Църквата „Св. Петка Стара" – Пловдив.
Голяма цв. репрод.
с. 27. Св. Св. Кирик и Юлита с житийни сцени. 1837. Произход : Горноводенски манастир.
Голяма цв. репрод.
с. 32. Архангелски събор. 1836. Произход : Църквата „Св. Богородица" – Пловдив.
Приписвана на Димитър Зограф заради подписа и датата.
Голяма цв. репрод.
с. 41. Св. Богородица Одигитрия. 30-те години на XIX в. Произход : църквата „Св. Богородица" – Пловдив.
Голяма цв. репрод. Непубликувана.

188. ЕНЕВ, Михаил. Атон – манастирът Зограф. – София : Кибеа, 1994. – 517 с. : с ил.
с. 91. „Христос Вседържител".
с. 93. „Богородица Одигитрия".
с. 95. Апостолският ред с икони от иконостаса.
с. 100. „Св. пророк Илия" : Детайл.
с. 101. „Преображение Господне".
с. 102. „Св. Йоан Кръстител и Св. Георги".
с. 103. „Св. Апостол Петър": Детайл от иконата „Преображение Господне".
с. 104. „Св. Йоан Кръстител" : Детайл от иконата „Св. Йоан Кръстител и Св. Георги".
с. 105. „Христос" : Детайл от иконата „Преображение Господне". Карея, български конак, църква-параклис „Св. Преображение Господне", 1853.
Големи цв. репрод.
с. 314. „Св. Георги на кон с житийни сцени", 19 в. Пловдивска митрополия.
с. 315. „Манастирът Зограф" : Детайл от иконата „Св. Георги на кон с житийни сцени".
Черно-бели репрод.

189. ЗАХАРИЙ ХРИСТОВИЧ ЗОГРАФ : 1810-1853 : [Каталог] / Състав. Невена Митрева, Любомир Николов. – Самоков : Ист. музей, 2010. – [26] с. : с. цв. ил.

с. [9] „Св. Йоан Кръстител" с житийни сцени.

с. [12-13] Благовещение и Рождество Христово – икона на платно, двойна.

190. ИКОНИ. Стенописи : [Албум]. – Самоков : Общински нар. съвет ; Ист. музей, 1989. – [24 с. : цв. репрод.].

На кор.: „Св. Йоан Кръстител".

191. МАТАКИЕВА, Теофана. Икони от самоковски майстори : [Комплект репрод.]. – София : Септември, 1978. – 12 с. : 9 отд. цв. л. репрод.

3. изд. – 1981. / Авт.-състав. Любен Прашков.

4. изд. – 1982.

5. изд. – 1984.

„Св. Великомъченик Евстати на коня". 1838 : Дъска, платно, темпера.

Копривщица, църквата.

„Св. Богородица Умиление". 1848 : Дъска, темпера.

Долнобешовишки манастир, църквата.

192. НАЦИОНАЛНА Художествена Галерия. Водач [на експозициите] : [Ч. 1]. – София : Нац. худож. галерия, 1999. –

[Ч. 1]. Старо българско изкуство. Крипта. – София, 1999. – 59 с : с цв. ил.

№ 32. Богородица Кикос със св. Георги, св. Димитър и пророци. 1830.

Също и на кор.

Най-ранната подписана икона на Захари Зограф.

193. ПАМЕТНИЦИ на църковното изкуство XIV-XIX век от Националния археологически музей : [Каталог от изложба] / Състав. Иванка Гергова. – София : Национален археологически музей – БАН, 2008. – 38 с. : с цв. сн.

с. 20. Богородица от Кикос с четиримата евангелисти и ангели, 1829.

с. 21. Новомъченици Акакий Серски, Игнатий Старозагорски, Онуфрий Габровски, Евтимий, 1848.

194. ПАНДУРСКИ, Васил. Икони [от] Църковния историко-археологически музей – София : [Комплект фоторепрод.]. – [София] : Фотоиздат, 1974. – 20 с. : 14 отд. цв. ил.

„Св. Трифон", 19 в. : Дърво, темпера. Църковен историко-арх. музей. Неподписана.

195. ПАНДУРСКИ, Васил. Паметници на изкуството в Църковния историко-археологически музей – София : [Албум]. – София : Бълг. художник, 1977. – 440 с. : с ил.

с. 304. „Св. Трифон" : Дърво, темпера. Пловдив.

с. 305. „Христос Велик Архиерей със Св. Теофил и Св. Иван Рилски" : Дърво, темпера. Пловдив.

Черно-бели репрод.

196. ПАСКАЛЕВА, Костадинка. Бачковският манастир : [Албум]. – София : Спектър, 1991. – 112 с. : с цв. ил.

с. 73. „Убрус", 1841.

197. ПАСКАЛЕВА, Костадинка. 24 икони от криптата : [Албум]. – София : Бълг. художник, 1987. – 48 с. : с цв. репрод.

с. 23. „Богородица с Младенеца и светци", 1830 : Дърво, темпера.

198. ПЕЙЗАЖЪТ в българската икона / Състав. Иванка Гергова, Владимир Руменов. – София : 41Т 2007. – [112] с. : с цв. ил.

с. [70]. Св. Георги. 1837. От църквата „Св. Петка Стара", Пловдив.

с. [71] Детайл

Големи цв. репрод.

199. ПОПОВ, Атанас и др. Велико Търново : Средновековна и възрожденска култура / Атанас Попов, Николай Генчев. – София : Септември, 1987. – 168 с. : с ил.

с. 145. „Христос Велик Архиерей с дванадесетте апостоли", 1845. Плаковски манастир.

200. ПРАШКОВ, Любен. Български икони : Развитие, технология, реставрация : [Изследване]. – София : Септември, 1985. – 216 с. : с ил.

с. 186. „Св. Богородица живоносен извор. 1836. От манастира „Св. Петка Мулдавска".

с. 188. Св. Георги на кон с житийни сцени. 1837.
От църквата в Копривщица.

201. ПРАШКОВ, Любен. Икони от България : [Комплект репрод.]. – София : Септември, 1983. – 12 с. : 13 отд. л. репрод.
„Св. Мина и Св. Онуфрий Габровски", 1845.
Долнобешовишки манастир, църквата.

202. ПРАШКОВ, Любен и др. Манастирите в България / Любен Прашков, Елка Бакалова, Стефан Бояджиев. – София : Спектър, 1992. – 288 с. : с ил.
с. 78. „Христос Велик Архиерей с дванадесетте апостоли", 1849.
Плаковски манастир.
Цв. репрод.

203. САМОКОВ : [Албум]. – Самоков : Общински нар. съвет, 1989. – [72 с. : с ил.].
с. 23. „Св. Йоан Кръстител".
Цв. репрод.

204. СВИНТИЛА, Владимир. Икони от Самоковската школа. – София : Септември, 1979. – 114 с. : с цв. ил.
с. 69. „Св. Георги с житийни сцени", 1837, Копривщица,
църквата „Св. Богородица"
Пловдив, икони от църквата „Св. Константин и св. Елена":
с. 70. „Възнесение на пророк Илия".
с. 71. „Възнесение на пророк Илия" : Детайл.
„Св. Йоким и Ана".
с. 72. „Св. Василий".
с. 73. „Св. Хараламби".
„Св. Хараламби" : Детайл.
с. 74. „Св. Никола с Исус и Богородица".
с. 75. „Св. Варвара".
с. 76. „Св. Йоан Предтеча".
с. 77. „Богородица на трон".
с. 78. „Исус Вседържител".
с. 79. „Св. Екатерина".
„Ев. Екатерина" : Детайл.
с. 80. „Апостолите Петър и Павел със сцена от Покръстването".

с. 81. „Коронясването на Св. Богородица".
с. 82. „Св. Константин и Св. Елена".
с. 83. „Св. Спиридон" – Пловдив, църквата „Св. Марина"
с. 84. „Живоносни източник" – Пловдив, музеят
с. 85. „Св. Троица" – Пловдив, църквата „Св. Марина"
Пловдив, икони в църквата „Св. Петка":
с. 86. „Исус Вседържител"
с. 87. „Св. Йоан Предтеча".
с. 88. „Св. Параскева".
с. 89. „Богородица с младенеца".
с. 90. „Св. Никола с Исус и Богородица".
с. 91. „Живоносни източник".

205. САВОВА-КАСАБОВА, Румяна. Икони от Врачанския край : [Албум]. – София : Септември, 1977. – 127 с. : цв. репрод.
№ 89. „Богородица Елеуса", 1845 : Дърво, темпера.
№ 90. „Св. Мина и Св. Онуфрий Габровски", 1845 : Дърво, темпера.
Долнобешовишки манастир, църква.

206. СПАСОВ, Павел Захари Зограф : [Творч. портрет]. – София : Изд. лит. инностр. языках, 1966. – 32 с. : с ил.; 16 л. цв. репрод.
Също на англ., нем. и фр. ез.
№ 1. „Христос".
№ 2. „Йоан Кръстител".
Пловдив, църквата „Св. Константин и Елена".

207. ТОТЕВА, Петрана. Икони от Пловдив : [Комплект репрод]. – 2. изд. – София : Септември, 1983. – 16 с. : 15 отд. цв. репрод.
№ 8. „Св. Троица с Богородица и светци", 19 в.
1. изд. – 1981.

208. ТОТЕВА, Петрана. Икони от Пловдивския край : [Албум]. – София : Наука и изкуство, 1975. – 116 с. : с репрод.
№ 1. „Св. Троица" : Темпера върху дърво.
Пловдив, храм „Св. Константин и Елена".
№ 2. „Живоносен източник", 1836 : Темпера върху дърво.
От манастира „Св. Петка Молдавска".
Пловдивска митрополия. Непубликувана.

№ 3. „Св. Троица с Богородица" : Темпера върху дърво. Пловдив, ДХГ.

№ 4. „Архангел Гавраил от Благовещението", 1834 : Детайл от олтарни двери с. Болярци. Пловдивска митрополия. Непубликувана.

Големи цв. репрод.

209. ТОТЕВА, Петрана и др. 24 икони от Южна България / Петрана Тотева, Светла Москова. – София : Бълг. художник, 1987. – 48 с. : цв. репрод.

№ 15. „Богородица – живоносен източник", 1836 : Темпера, дърво. Манастир „Св. Петка Мулдавска", Асеновградско.

210. ЦОНЕВ, Стефан и др. Преображенски манастир / Стефан Цонев, Торос Хорисян. – София : София-прес, 1977. – 95 с. : с ил. и цв. репрод.

с. 32. „Богородица Одигитрия", 1851.

с. 33. „Преображение Господне", 1851.

с. 34. „Христос Пантократор", 1851.

с. 35. „Св. Никола", 1851.

с. 36. „Йоан Кръстител", 1851.

с. 37. „Архангел Михаил", 1851.

211. ЦОНЧЕВА, Мара. Българско възраждане : Живопис и графика. – София : Бълг. художник, 1962. – 114 с. : 165 репрод.

№ 24. „Възкресение Христово".

№ 25. „Богородица".

№ 28. „Христос".

Големи черно-бели репрод.

212. ЧАВРЪКОВ, Георги. Български манастири : Паметници на историята, изкуството и културата : [Албум]. – София : Наука и изкуство, 1974. – 375 с. : с ил.

Също на англ., нем., рус. и фр. ез.

с. 121. „Христос Велик архиерей с 12-те апостоли", 1845, Плаковски манастир.

2. изд. – 1978. – 383 с. : с ил.

с. 116. „Христос Велик архиерей с 12-те апостоли".

ЛИТЕРАТУРА ЗА ЗАХАРИ ЗОГРАФ

1946

213. МАВРОДИНОВ, Никола. Возрождения. // М а в р о д и н о в, Никола. Новое болгарское искусство. – С., 1946, с. 18-23.

Известният изкуствовед счита Захари Зограф за слаб иконописец.

2 черно-бели репрод. : № 2 Автопортрет
№ 3 Портрет на младо момиче.

1947

214. ЗАГОРСКИ, Иван. Манастирите във Великотърновска епархия : Историко-стопански бележки. – София : [П-ца Т. Драгиев], 1947. – 100 с. : с ил.

За живописта на Захари Зограф в Преображенския манастир на с. 10-11.

***

215. МАВРОДИНОВ, Никола. Възраждане. // М а в р о д и н о в, Никола. Новата българска живопис. – С., 1947, с. 18-23.

За Захари Зограф на с. 21-23.

1948

216. ПАНДУРСКИ, Васил. Делото на българския зограф. // Д у х о в н а к у л т., 1948, № 9-10, с. 46-50.

За Захари Зограф на с. 49.

1949

217. ВАСИЛИЕВ, Асен. Църкви и манастири в Западна България. // Р а з к о п к и и п р о у ч в., 4, 1949, с. 49-114.

На с. 54-56 за иконите на Захари Зограф в църквата „Св. Георги" – Перник, 1846; на с. 82-86 за иконите в Долнобешовишкия манастир, Врачанско.

***

218. БЕЛМУСТАКОВ, Любен. Реализмът в българската живопис. // Х у д о ж н и к, 1949, № 1, с. 43-64.

За Захари Зограф на с. 46-48. Обстойно за стенописа „На изцеление при вещиците" в Рилския манастир и за кавалетните портрети с една черно-бяла репрод. „Портрет на момиче".

1950

219. БЕЛМУСТАКОВ, Любен. Реалистични направления в българското изобразително изкуство до Освобождението. // Белмустаков, Любен. Реализмът в новото българско изкуство. – С., 1950, с. 32-48.

Захари Зограф – родоначалник на реалистичната живопис.

220. ЙОНА, епископ Агатоникийски. Бачковски манастир : (Кратък ист. очерк). – София : Синод. к-во, 1950. – 40 с.

За стенописите на Захари Зограф на с. 23-25.

1951

221. СНЕГАРОВ, Иван. Принос към биографията на Неофит Рилски : (Гръцки писма до него). – София : БАН, 1951. – 480 с.

За мястото на Захари Зограф в духовното възраждане на България, отразено в писмата до Неофит Рилски на с. 19, 21, 26, 95, 129, 145, 146, 171, 174, 194, 221, 226, 228, 246, 249, 251, 256, 263, 270, 272, 287, 288, 309.

***

222. ЛАВРЕНОВ, Цанко. Художници възрожденци и въстаници. // Изкуство, 1951, № 1, с. 59-64.

За Захари Зограф на с. 59.

1952

223. ЦОНЧЕВА, Мара. Българското изобразително изкуство в епохата на Възраждането и национално-революционните борби. // Изкуство, 1952, № 3, с. 16-34.

Също и в: Научна сесия за възрожденския художник Николай Павлович, 22 май 1952. – С., 1953, с. 57-79.

1953

224. КОВАЧЕВ, М. Захари Зограф : По случай 100 години от смъртта на бележития иконописец. // Църковен вестник, № 15-16, 28 март 1953.

225. ЛАВРЕНОВ, Цанко и др. Изкуството на нашите иконописци-възрожденци : [Захари Зограф, Станислав Доспевски, Христо Цокев, Георги Данчов] / Цанко Лавренов, Асен Василиев. // Изкуство, 1953, № 3, с. 22-35.

За Захари Зограф на с. 23-26.

226. ВЕЛЧЕВ, Велчо. Сто години от една културна епоха. // Самоковска трибуна, № 22, 21 окт. 1953.

По случай 100 години от смъртта на Захари Зограф.

227. ГЕНЕВ, Слави. Нови материали из архивата на Захари Зограф. // Самоковска трибуна, № 22, 21 окт. 1953.

В градския музей в Самоков.

1954

228. БИЧЕВ, Милко. Живопис. // Бичев, Милко. Български барок. – С., 1954, с. 122-126.

За Захари Зограф на с. 122, 124.

229. ЛАВРЕНОВ, Цанко. Захари Зограф (1810-1853). // Захари Зограф, Станислав Доспевски, Христо Цокев, Георги Данчов. – С., 1954, [с. 9-11].

***

230. МАВРОДИНОВ, Никола. Художници-революционери : [Захари Зограф, Станислав Доспевски, Николай Павлович, Христо Цокев]. // Отеч. фронт, № 2928, 30 ян. 1954.

Захари Зограф – родоначалникът на реалистичното изкуство у нас.

231. ЛАВРЕНОВ, Цанко. Честване на четирима художници възрожденци : [Захари Зограф, Станислав Доспевски, Христо Ив. Цокев и Георги Данчов-Зографина]. // Раб. дело, № 31, 31 ян. 1954.

232. ДРУМЕВ, Димитър. Четирима художници от Възраждането : [Захари Зограф, Станислав Доспевски, Христо Ив. Цокев, Георги Данчов]. // Веч. новини, № 26, 1 февр. 1954.

233. БОСИЛКОВ, Светлин. Четирима художници реалисти : [Захари Зограф, Станислав Доспевски, Христо Ив. Цокев и Георги Данчов]. // Лит. фронт, № 6, 11 февр. 1954.

234. ЗЕНГИНОВА, Вера. Велики пионери на българското реалистично изкуство. // Нар. младеж, № 35, 11 февр. 1954.

За изложбата по случай честването на Захари Зограф, Станислав Доспевски, Христо Цокев и Георги Данчов. Захари Зограф изпъква като смел, дързък новатор.

235. ЛАВРЕНОВ, Цанко. Художници-възрожденци. // Н а ш а р о д и н а, 1954, № 3, с. 16-17.

Захари Зограф е смел реформатор.

Голяма цв. репрод. на Християния Зографска.

236. МАВРОДИНОВ, Никола. Захари Зограф. // Н а р. м л а д е ж, № 78, 2 апр. 1954.

Творчеството на Захари Зограф – преход между две епохи.

237. КЛИСУРОВА, Петрана. Четирима художници възрожденци. // С е п т е м в р и, 1954, № 4, с. 159-161.

По повод научната сесия и изложбата, посветени на Захари Зограф, Станислав Доспевски, Христо Цокев и Георги Данчов.

1955

238. ВАСИЛИЕВ, Асен. Изобразителните изкуства в Средните Родопи. // К о м п л е к с н а научна Родопска експедиция през 1953 : Доклади и материали. – С., 1955, с. 143-197.

За влиянието на Захари Зограф върху родопските зографи на с. 148, 157.

239. МАВРОДИНОВ, Никола. Руският двуглав орел – символ на вярата в освободителната роля на Русия : Руски светци по стенописите. // М а в р о д и н о в, Никола. Връзките между българското и руското изкуство. – С., 1955, с. 76-80.

Разглежда и творчеството на Захари Зограф.

1956

240. ЙОНА, епископ Агатонийски. Бачковски манастир : (Кратък ист. очерк). – 2. доп. изд. – София : Синод. изд., 1956. – 64 с. : с ил.

За стенописите на Захари Зограф на с. 30-32.

241. ЗАХАРИЕВ, Васил. Захари Зограф. // В ъ з р о ж д е н с к и художници : [Албум]. – С., [1956], с. 7-53.

242. ВАСИЛИЕВ, Асен. Стенописи от Захари Зограф в Светогорския манастир „Лавра" от Захарий Зограф. // И з в. Инст. изобр. изкуства, 1, 1956, с. 33-53.

***

243. ИВАНОВ, Вичо. Български художници от епохата на Възраждането : [Захари Зограф, Николай Павлович, Христо Цокев]. // С л а в я н и, 1956, № 5, с. 15-19.

Приносът на Захари Зограф за реалистичното развитие на българското изкуство.

244. КИСЬОВ, Славчо. Стенописите на Захарий Зограф в Бачковския манастир. // С а м о к о в с к а т р и б у н а, № 37, 15 септ. 1956.

1957

245. ЗАХАРИЕВ, Васил. Захарий Христович Зограф : Художник-възрожденец : 1810-1853. – София : Бълг. художник, 1957. – 172 с. : 20 л. репрод.

С библиогр. към всяка глава.

Рец. : Георги *Михайлов*. Монография за велик художник. // С а м о к о в с к а т р и б у н а, № 43, 11 окт. 1958. Вж № 256.

В най-задълбоченото изследване за Захари Зограф са публикувани за първи път творби като *„Лале"* (акварелен етюд) и *„Романтичен* пейзаж".

246. ИВАНОВ, Вичо. Захари Зограф. // И в а н о в, Вичо. Хора на изкуството. – С., 1957, с. 128-130.

Захари Зограф пръв предсказва пътя на реалистичното развитие на българското изкуство.

247. МАВРОДИНОВ, Никола. Захарий Зограф. // М а в р о д и н о в, Никола. Изкуството на Българското възраждане. – С., 1957, с. 210-224.

Мястото на Захари Зограф в българското възрожденско изкуство.

248. МИЯТЕВ, Кръстю. Църковни стенописи и резби. // Х р и с т о в, Хр. и др. Рилският манастир / Хр. Христов, Г. Стойков, Кръстю Миятев. – С., 1957, с. 210-224.

***

249. ГЕЧЕВ, М. и др. Троянският манастир – забележителен паметник на българската култура / М. Гечев, К. Колев. // П а м е т н и ц и н а к у л т. и м у з е и, 2, 1957, № 3, с. 27-30.

За стенописите на Захари Зограф на с. 29.

250. ЦОНЧЕВА, Мара. Образът на жената в българското изобразително изкуство : По повод изложбата в НХГ. // Нар. култура, № 10, 30 март 1957.

Разглежда и женските образи в кавалетните портрети и стенописи на Захари Зограф.

1958

251. ВАСИЛИЕВ, Асен. За изобразителните изкуства в Северозападна България. // Комплексна науч. експ. в Северозап. България 1956 : Доклади и мат. – С., 1958, с. 173-258.

За Захари Зограф на с. 175-176.

252. ХАРИТОН, епископ Драговитийски. Църквата „Успение Богородично" и нейните художествени старини. // Харитон, епископ Драговитийски. Троянският манастир „Успение пресв. Богородици". – [С.], 1958, с. 99-122.

И за стенописите на Захари Зограф.

***

253. ВАНЕВ, Георги. Стенописите на Бачковския манастир. // Защита на мира, 1958, № 2, с. 95-103.

За стенописите на Захари Зограф на с. 102-103.

254. МИХАЙЛОВ, Георги. Стенописите на Захари Зограф в Троянския манастир. // Самоковска трибуна, № 6, 8 февр. 1958.

255. ПАНДУРСКИ, Васил. Поглед върху строежа и разукрасата на пловдивските старинни храмове. // Духовна култ., 1958, № 9-10, с. 28-36.

За иконите на Захари Зограф в църквата „Св. св. Константин и Елена" на с.32 и в „Св. Неделя" на с. 36.

256. МИХАЙЛОВ, Георги. Монография за велик художник : [Рецензия]. // Самоковска трибуна, № 43, 11 окт. 1958.

Рец. за: Васил *Захариев*. Захарий Христович Зограф : Художник-възрожденец : 1810-1853. – София : Бълг. художник, 1957.

Вж № 245.

257. ЗАХАРИЕВ, Васил. Самоков : Градът на желязото, абаджиите и иконописците. // Самоковска трибуна, № 49, 22 ноем. 1958.

Захари Зограф – основоположник на българската светска живопис.

1959

258. ПАНДУРСКИ, Васил. Поглед върху строежа и разукрасата на пловдивските старинни храмове. // Д у х о в н а к у л т., 1959, № 2, с. 25-28.

За иконите на Захари Зограф в църквата „Св. Петка" на с. 26.

1960

259. БЕЛМУСТАКОВ, Любен. Делото на Боянския майстор е подхванато отново. // Б е л м у с т а к о в, Любен. Живописта у нас. – С., 1960, с. 10-14.

За приемствеността в живописта на Захари Зограф.

260. ВАСИЛИЕВ, Асен. Ктиторски портрети от XIX век. // В а с и л и е в, Асен Ктиторски портрети. – С., 1960, с. 96-215.

За ктиторските портрети на Захари Зограф в Рилския, Бачковския, Троянския и Преображенския манастири на с.: 112-116; 124-128; 137-141; 156-166; 170-173.

261. ДИЛЕВСКИ, Николай. Материали из историята на иконографията от епохата на Българското възраждане. // И з в. Инст. изобр. изкуства, 3, 1960, с. 177-227.

За изображенията на Захари Зограф в Троянския манастир на с. 201.

262. ЗАХАРИЕВ, Васил. Българската живопис през времето на турското владичество и Възраждането. // К р ъ с т е в, К. и др. Стара българска живопис / К. Кръстев, Васил Захариев. – С., 1960, с. 21-31.

Също на: нем., рус. и фр. ез.

За Захари Зограф на с. 27-28.

263. ЛЬВОВА, Евгения. Из истории русско-болгарские связей в изобразительном исскустве 50-70 годов XIX века. // И з в. Инст. изобр. изкуства, 3, 1960, с. 229-273.

За Захари Зограф на с. 240-241.

***

264. КОЛЕВ, К. Храмът „Успение Пресв. Богородици" в Троянския манастир. // Ц ъ р к о в е н в е с т н и к, № 5, 6 февр. 1960.

Обстойно за стенописите на Захари Зограф.

265. КОЛЕВ, Камен. Стенописите в Бачковския манастир. // О т е ч. г л а с (Пловдив), 18, № 4907, 6 авг. 1960, с. 3.

Погрешно се смята, че стенописите върху външната северна стена на старата трапезария са дело на Захари Зограф. Анализът на стила и колорита показват, че той е различен. И за стенописите на Захари Зограф.

266. ЦОНЧЕВА, Мара. Велик син на своята епоха : 150 години от рождението на Захари Зограф. // Р а б. д е л о, № 288, 14 окт. 1960.

267. КОЛЕВ, К. Художник-възрожденец. // О те ч. г л а с (Пловдив), № 4973, 23 окт. 1960.

Очерк за пловдивския период на Захари Зограф.

268. ПАНДУРСКИ, Васил. Захари Зограф : (150 години от рождението му). // Ц ъ р к о в е н в е с т н и к, № 44, 24 дек. 1960.

1961

269. ЗАХАРИЕВ, Васил. Българската живопис през времето на турското владичество и Възраждането. // К р ъ с т е в, К. и др. Стара българска живопис / К. Кръстев, В. Захариев. – С., 1961, с. 23-35.

Също на нем., рус. и фр. ез.

За Захари Зограф на с. 50.

270. ЗАХАРИЕВ, Васил. Захарий Зограф. // В и д н и български художници. – С., 1961, с. 5-9.

***

271. ЦОНЧЕВА, Мара. Патриотичният революционен патос в българското изобразително изкуство през епохата на Възраждането – извор на вдъхновение за комунистическото възпитание на нашата младеж. // И с т о р и я и г е о г р а ф и я, 1961, № 1, с. 3-9.

Също и в: И с т о р и я и г е о г р а ф и я, 1961, № 3, с. 61-63

И за творчеството на Захари Зограф.

272. КОЛЕВ, К. Стенописите на Захарий Зограф в Бачковския манастир. // О т е ч. г л а с (Пловдив), № 5061, 4 февр. 1961, с. 3.

За пръв път в изобразителното ни изкуство дръзкият художник поставя и своя автопортрет.

1962

273. ЗАХАРИЕВ, Васил. Годишнини, свързани с развитието на българското възрожденско изобразително изкуство. // И з в. Инст. изобр. изкуства, 5, 1962, с. 123-157.

За Захари Зограф на с. 131-139.

274. ХРИСТОФОРОВ, Асен. Духовен подем. // Х р и с т о ф о р о в, Асен. Самоков. – С., 1962, с. 24-34.

За Захари Зограф на с. 33-34.

275. ЦОНЧЕВА, Мара. Манастирът „Св. Иван Рилски" – най-значителният паметник на възрожденската епоха. // Ц о н ч е в а, Мара. Българско възраждане : Живопис и графика. – С., 1962, с. 36-48.

Рез. на рус, фр., англ. и нем. ез.

За стенописите на Захари Зограф в Рилския манастир на с. 43.

276. ЦОНЧЕВА, Мара. Поява и развитие на други живописни жанрове. // Ц о н ч е в а, Мара. Българско възраждане : Живопис и графика. – С., 1962, с. 68-77.

Рез. на рус, фр., англ.и нем. ез.

За пейзажите на Захари Зограф на с. 74.

277. ЦОНЧЕВА, Мара. Поява и развитие на национални художествени школи. // Ц о н ч е в а, Мара. Българско възраждане : Живопис и графика. – С., 1962, с. 18-35.

За Захари Зограф като най-яркият представител на Самоковската художествена школа на с. 27-32.

278. ЦОНЧЕВА, Мара. Поява и развитие на светското изкуство през 19 век. // Ц о н ч е в а, Мара. Българско възраждане : Живопис и графика. – С., 1962, с. 18-35.

За Захари Зограф като родоначалник на светското изкуство у нас на с. 53-57.

***

279. ШМИРГЕЛА, Николай. Непознатият Захари Зограф. // З е м. з н а м е, № 4950, 2 авг. 1962.

Личният архив на Захари Зограф за пръв път пред публика в НХГ.

280. КОЛЕВ, К. Славянофилската дейност на Захарий Зограф. // О т е ч. г л а с (Пловдив), № 5893, 17 окт. 1963.

281. БАКАЛСКИ, Димитър. Неизвестна стенопис на Захари Зограф. // Нар. култура, № 50, 15 дек. 1962.

Според автора Байракли джамия в Самоков е декорирана от Захари Зограф.

1963

282. ВАСИЛИЕВ, Асен. Образи на Кирил и Методий в чуждото и нашето изобразително изкуство. // [Хиляда и сто] 1100 години славянска писменост. – С., 1963, с. 393-488.

За изображенията на Захари Зограф на с. 434, 442.

***

283. МИХАЙЛОВ, Георги. Самоковските зографи в Рилския манастир. // Самоковска комуна, № 4, 26 ян. 1963.

И за приноса на Захари Зограф в изографисването на Главната църква.

284. ЗАХАРИЕВ, Васил. Самоковската живописна школа. // Самоковска комуна, № 21, 24 май 1963.

285. КОЛЕВ, Борис. Реалистичните традиции на българското изобразително изкуство. // Нар. култура, № 28, 13 юли 1963.

Изтъква се приносът на Захари Зограф.

286. КОЛЕВ, Камен. Славянофилската дейност на Захарий Зограф. // Отеч. глас (Пловдив), № 5893, 17 окт. 1963.

1964

287. БОЖКОВ, Атанас. [Захарий Зограф]. // Божков, Атанас. Болгарское изобразительное исскуство. – С., 1964, с. 62-65.

Също на англ., исп., нем. и фр. ез.

288. ЗАХАРИЕВ, Васил. Захарий Зограф. // Ненков, Виктор. Видни български художници. – С., 1964, с. 7-12.

289. ЗАХАРИЙ ЗОГРАФ : (Захарий Христович Зограф) : (1810-14.IV.1853). // Кратка българска енциклопедия : Т. 2. (Г-К). – С., 1964, с. 398-399.

***

290. ВЪЗСТАНОВЕНИ стенописи на Захари Зограф. // Р а б. д е л о, № 19, 19 ян. 1964.

За „Страшният съд" в Преображенския манастир.

291. ШМИРГЕЛА, Николай. Непознатият Захари Зограф. // И з к у с т в о, 1964, № 2, с. 21-24.

За личния архив на художника, показан в НХГ.

1965

292. ВАСИЛИЕВ, Асен. Захарий Христов Зограф. // В а с и л и е в, Асен. Български възрожденски майстори. – С., 1965, с. 330-394.

Публикувани са и писмата му до Неофит Рилски.

293. КРЪСТЕВ, Кирил. Изкуството на Българското възраждане. // В у ч к о в, Ю. и др. Кратки беседи по изкуството / Ю. Вучков, Ал. Александров, М. Киров. – С., 1965, с. 297-300.

Захари Зограф – най-самобитният художник през Възраждането.

294. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. Начало и развой на българската битова живопис. // И з в. Инст. изобр. изкуства, 8, 1965, с. 29-61.

На с. 30-32 за наченките на битовия жанр у нас в творчеството на Захари Зограф.

***

295. СПАСОВ, Павел. Захарий Зограф : Очерк. // К а р т. г а л е р и я, 1965, № 2, с. 3-4.

296. ЗАХАРИЕВ, Васил. Захарий Христович Зограф : (по случай 155 години от рождението му). // С а м о к о в с к а к о м у н а, № 47, 20 ноем. 1965.

297. ЗАХАРИЕВ, Васил. Творчески гений на българския дух. // О т е ч. г л а с, (Пловдив) № 6541, 24 ноем. 1965.

Пловдивският период в живота и творчеството на Захари Зограф.

298. ВАСИЛЕВ, Христо. Майстор на четката : 155 години от рождението на Захари Зограф. // С о ф. п р а в д а, № 141, 28 ноем. 1965.

299. АНДРЕЕВА, Виолета. Възрожденският художник Захарий Зограф. // С т у д. т р и б у н а, № 26, 28 дек. 1965.

1966

300. ДИМИТРОВА, Делка. Станислав Доспевски : [Биогр. очерк]. – София : НС ОФ, 1966. – 75 с.

За влиянието на Захари Зограф върху творчеството на Станислав Доспевски на с. 10, 12-15.

301. СПАСОВ, Павел. [Захарий Зограф]. // С п а с о в, Павел. Захарий Зограф : [Творч. портрет]. – С., 1966, с. 5-29.

Също на англ., нем. и фр. ез.

***

302. МИНКОВ, Радю. Троянският манастир. // М л а д е ж, 1966, № 7, с. 62-67.

И за стенописите на Захари Зограф.

303. РОШКОВСКА, Ана. Някои въпроси за авторството на стенописта в Байракли джамия. // И з к у с т в о, 1966, № 7, с. 28-31.

Също и в: И з к у с т в о, 1986, № 8, с. 14-28.

Декоративното майсторство на Захари Зограф и Христо Йовевич е в основата на изписването на Байракли джамия в Самоков.

304. АЛВАДЖИЕВ, Никола. Иконата на Захари Зограф : [Легенда]. // О т е ч. г л а с (Пловдив), № 6806, 2 окт. 1966.

Също и в: У т р о над Тракия (Пловдив), 1968, № 1, с. 41-42.

Легендата за създаването на иконата „Св. Сава и св. Варвара", където според автора е вградено лицето на хазяйката на художника Мариола.

305. СТОИЧКОВА, Невена. Светилник в Родопите. // Р о д о п и, 1966, № 5, с. 30-32.

За Бачковския манастир и стенописите на Захари Зограф.

1967

306. КЛИМЕНТ РИЛЕЦ, архимандрит. Църквата „Св. Николай Мирликийски Чудотворец". // К л и м е н т Р и л е ц, архимандрит. Бачковски манастир. – С., 1967, с. 28-32.

За стенописите на Захари Зограф.

***

307. КИСЬОВ, Славчо. Бачковски манастир : [История и живопис]. // У ч и т. д е л о, № 62, 26 авг. 1967.

1968

308. ВАСИЛИЕВ, Асен. Патриотични прояви на възрожденски майстори. // Б ъ л г а р и я и българинът. – С., 1968, с. 97-101.

За Захари Зограф на с. 97-98.

309. ЗАХАРИЕВ, Васил. Стенописите на Захарий Христович Зограф в Троянския манастир. // Г р а д Троян : Юбил. сб. по случай 100 г. от обявяването му за град. – С., 1968, с. 56-78.

310. РАДКОВА, Румяна. Възрожденски надписи от Рилския манастир // И з в. на Инст. по история, 20, 1968, с. 201-217.

За надписа на Захарий Зограф на с. 208, благодарение на който се определя точно мястото на неговата работа.

***

311. СТОЙЧЕВ, Георги. Четирите дъски на Зографа Захари. // Н а р. м л а д е ж, № 59, 25 апр. 1968.

За иконата „Св. Георги", притежание на ОХГ Бургас.

312. ЦАНОВ, Ганко. Китки що не вехнат : [За стенописите на Захари Зограф в Троянския манастир]. // Е х о, № 20, 17 май 1968.

313. МИХАЙЛОВ, Георги. В творчеството на зографите. // С а м о к о в с к а к о м у н а, № 21, 23 май 1968.

Образите на Кирил и Методий в творчеството на Захари Зограф, Станислав Доспевски, Никола Образописов и др.

314. ЗАХАРИЕВА, Елка. Кирил и Методий в Самоковската живописна школа. // Н а р. к у л т у р а, № 21, 24 май 1968.

И за стенописа на Захари Зограф в Троянския манастир.

315. ВАСИЛИЕВ, Асен. Зограф Захарий : (115 години без него). // У ч и т. д е л о, № 48, 21 юни 1968.

Очерк за живота и творчеството на художника по повод 115 г. от смъртта му.

316. РАДКОВА, Румяна. Гордостта на родолюбеца. // Раб. дело, № 249, 5 септ. 1968.

Очерк за живота и творчеството на Захари Зограф.

317. МИХАЙЛОВ, Георги. Захари Зограф в Преображенския манастир. // Самоковска комуна, № 43, 26 окт. 1968.

1969

318. ЗАХАРИЕВ, Васил. Захарий Зограф. // Бележити българи : Т. 3 : 1396-1878. – С., 1969, с. 569-581.

319. ЗАХАРИЕВ, Васил. Захари Зограф. // Будителите на нацията : [Сб. биогр. портрети на изтъкнати бълг. възрожденци]. – С., 1969, с. 173-179.

320. РОШКОВСКА, Анна. Стенописната орнаментика създадена от зографите на Самоковската художествена школа през Възраждането. // Изв. Инст. за изкуствозн., 13, 1969, с. 115-145.

За декоративното творчество на Захари Зограф.

***

321. ЛАКОВСКИ, Ив. Изобразителното изкуство през нашето национално Възраждане. // Лекц. проп., 1969, № 2, с. 12-21.

За Самоковската школа и Захари Зограф на с. 12-21.

322. ЗАХАРИ ЗОГРАФ в Пловдив. // Отеч. глас (Пловдив), № 7564, 21 март 1969.

323. ХАДЖИЕВ, Петър. Художествена галерия на възрожденското изкуство. // Троянски глас, № 25, 18 юни 1969.

За стенописите на Захари Зограф в Троянския манастир.

1970

324. КОЛЕВ, Камен. Нови данни за стенописите върху външната стена на южния корпус в Бачковския манастир. // Год. на Нар. етногр. музей (Пловдив), 1, 1970, с. 137-180.

Рез. на рус. и фр. ез.

Анализ на творчеството на Захари Зограф, с извод, че тези стенописи са от неизвестен автор.

***

325. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. Захарий Х. Зограф : Болгарин : По случай 160 г. от рождението му. // О т е ч. ф р о н т, № 8008, 28 юни 1970.

326. ЗАХАРИЕВ. Васил. Захари Зограф. // Х у д о ж. с а м о д., 1970, № 6, с. 29-30.

160 г. от рождението му.

327. ЗАХАРИЕВ. Васил. Бележит син на Самоков, пламенен родолюбец и възрожденец : [Доклад]. // С а м о к о в с к а к о м у н а, № 30, 25 юли 1970.

Изнесен на националното честване на Захари Зограф в Самоков.

328. МИХАЙЛОВ, Георги. Биохроника. // С а м о к о в с к а к о м у н а, № 30, 25 юли 1970.

Съдържа и: Другите за Захарий Зограф ; Из кореспонденцията на Захарий Зограф до Неофит Рилски.

329. АВРАМОВА, Павла. Неоценимо наследство. // Н а р. м л а д е ж, № 267, 12 ноем. 1970.

160 г. от рождението на Захари Зограф.

330. ВСЕНАРОДНО честване на бележития възрожденски художник. // З е м. з н а м е, № 266, 12 ноем. 1970.

160 г. от рождението на Захари Зограф.

331. ЗАБЕЛЕЖИТЕЛЕН майстор и новатор живописец. // Р а б. д е л о, № 316, 12 ноем. 1970.

Пресконференция на Комитета за изкуство и култура и СБХ по повод 160 г. от рождението му.

332. НЕНОВ, Иван. Човекът Захарий Зограф : 160 години от рождението на бережития художник. // С а м о к о в с к а к о м у н а, № 46, 14 ноем. 1970, с. 3.

333. ВАСИЛИЕВА, Ирина. Забележителното творческо дело на Захарий Зограф. // В е ч. н о в и н и, № 5954, 20 ноем. 1970, с. 4.

Незаменим принос в националната ни съкровищница.

334. БОЖКОВ, Атанас. Захарий Зограф – българинът от Самоков. // Нар. култура, № 47, 21 ноем. 1970, с. 1, 3.
160 г. от рождението му.

335. ЗАХАРИЕВ, Васил. Бележит възрожденец – първомайстор на светската живопис. // Самоковска комуна, № 47, 21 ноем. 1970, с. 1, 2.
По случай 160 г. от рождението на Захари Зограф.

336. ПИСМО на Захарий Хр. Зограф до Неофит Рилски. // Самоковска комуна, № 47, 21 ноем. 1970, с. 2.

337. АНДРЕЕВА, Виолета. Портретите на Захарий Зограф. // Соф. правда, № 136, 22 ноем. 1970.
По повод 160 г. от рождението му.

338. БАКАЛОВА, Елка. Ярък художник-новатор. // Раб. дело, № 326, 22 ноем. 1970.
160 г. от рождението му.

339. ДИМИТРОВА-АПКАРЯН, В. „Изобразися рукою моею...". // Отеч. фронт, № 8129, 22 ноем. 1970.

340. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. „Изобрази ся рукою Захария... българина". // Зем. знаме, № 275, 22 ноем. 1970.
160 г. от рождението му.

341. ЗАХАРИ ЗОГРАФ : Юбил. вестник / Издава Комитет за изкуство и култура и др. – София, 22 ноем. 1970. – 8 с.
Др. изд. СБХ, ОС на БКП, Окръжен съвет за изкуство и култура – София.
Съдържа: Виолета Андреева. Художественият архив на Захарий Зограф; Асен Василиев. Из писмата на Захарий Зограф до Неофит Рилски; Васил Захариев. Захарий Христович Зограф 1810-1853. Основоположник на българското светско изобразително изкуство на XIX век; Борис Колев. Захари Зограф 1810-1853; Ламар. Мечтите на Захарий Зограф : [Стих.].; Никола Мирчев. Слово за художника Захарий, наречен Зограф; Иван Петров. За рисунките на Захарий Христович Зограф; Любен Прашков. Прославил името на България; Анна Рошковска. Захарий Зограф и орнаменталната стенопис, създадена от самоковските художници през време на нашето Възраждане; Владимир Свинтила. Началото на портрета; Мара Цончева. С патоса и романтиката на Възраждането.

342. КОНСТАНТИНОВ, Петър. Иконописецът на Възраждането. // Т р у д, № 274, 22 ноем. 1970.
160 г. от рождението му.

343. МОДЕВА, Росица. Бележит художник-възрожденец. // С о ф. п р а в д а, № 136, 22 ноем. 1970.
160 г. от рождението му.

344. ПЕТРОВ, Иван. Оптимистично, светло, жизнено творчество. // С о ф. п р а в д а, № 136, 22 ноем. 1970.
160 г. от рождението му.

345. ПОПОВ, Жечко. Изобразися рукою моею – Захари Х. Зограф – Болгарин : Сто и шестдесет години от рождението на големия художник. // Н а р. а р м и я, № 6847, 22 ноем. 1970.

346. В националната галерия – изложба на Захари Зограф. // О т е ч. ф р о н т, № 8129, 22 ноем. 1970.
За пръв път се излагат негови икони, а стенописите са представени чрез фотокопия.

347. ПАВЛОВА-СТАВРЕВА, Ани. Захарий Зограф. // П у л с, № 24, 24 ноем. 1970, с. 9-10.
Забележителна личност, еднакво интересна и като творец, и като човек.

348. ПЕКАРЕВА, Димитрина. Живо е делото на Захарий Зограф. // Р а б. д е л о, № 327, 23 ноем. 1970.
Тържествено честване на 160-годишнината на художника в Самоков.

349. ЕМАНУИЛОВА, Евдокия. Пловдивският период в живота на Захарий Зограф. // О т е ч. г л а с (Пловдив), № 8081, 28 ноем. 1970.

350. ИЗЛОЖБА от творби на Захарий Зограф // Р а б. д е л о, № 332, 28 ноем. 1970.
Изложба в НХГ показва по-цялостно творчеството на художника по случай 160 г. от рождението му.

351. ЙОРДАНОВ, Николай. Съвременник на всички епохи. // С а м о к о в с к а к о м у н а, № 48, 28 ноем. 1970.
160 г. от рождението на Захари Зограф.

352. АНДРЕЕВА, Виолета. Среща с творби на Захарий Зограф. // В е ч. н о в и н и, № 5965, 3 дек. 1970.

Изложба в НХГ по случай 160 г. от рождението му.

353. МАНЧЕВА, Ганка. Захари Зограф – съвременник на всички времена. // Н а р. м л а д е ж, № 298, 18 дек. 1970.

Изложбата от творби на художника по случай 160 годишнината от рождението му.

1971

354. ВАСИЛИЕВ, Асен. Бачковски манастир : [Предговор]. // В а с и л и е в, Асен. Бачковски манастир : [Албум]. – С., 1971, [с. 1-6].

За стенописите на Захари Зограф на с. 5-6.

355. ЗАХАРИЕВ, Васил. Станислав Доспевски : Възрожденски живописец : 1823-1877 : [Моногр.]. – София : Бълг. художник, 1971. – 220 с. : с репрод.

За Захари Зограф на с. 5, 8-12 ; с. 22, 29, 38, 41, 43, 67, 77, 81, 84.

356. ЗАХАРИЙ ХРИСТОВИЧ ЗОГРАФ. // Н а ц и о н а л н а художествена галерия : Българска живопис 1825-1970 : Каталог. – С., 1971, с. 27-29.

***

357. БАКАЛОВА, Елка. Захари Зограф. // Р о д н а р е ч, 1971, № 1, с. 48-49.

160 г. от рождението му.

358. БОЖКОВ, Атанас. Захари Зограф – българинът от Самоков. // И з к у с т в о, 1971, № 1, с. 3-12.

Името му е символ на българския принос в световната култура.

359. ЛАКОВСКИ, Ив. Захарий Зограф : 1810-1853. // З а щ и т а н а м и р а, 1971, № 1, с. 60-67.

Голямото художествено наследство му отрежда първо място на художник от Възраждането.

360. СВИНТИЛА, Владимир. Концепцията за портрета у Захарий Зограф. // И з к у с т в о, 1971, № 1, с. 13-18.

361. ЦАНОВ, Ганко. Цветята на Зографа. // Н а р. к у л т у р а, № 26, 26 юни 1971.

За фреската „Страшният съд" на Захари Зограф в Троянския манастир.

362. КАРАВЕЛОВ, Любен Ст. Кои Догановци са изобразени на рилските ктиторски портрети. // И з к у с т в о, 1971, № 8, с. 47-48.

В стенописите на Захари Зограф в Рилския манастир.

1972

363. АЛВАДЖИЕВ, Никола. Захари Зограф в Пловдив. // Д ж а м б о в, Христо и др. Паметта на един град / Христо Джамбов, Никола Алваджиев, Иван Терзийски. – Пловдив, 1972, с. 24.

364. БОЖКОВ, Атанас. Исторически теми и образи в българската живопис от епохата на турското робство. // Б о ж к о в, Атанас. Българската историческа живопис : Ч. 1. Миниатюри, икони, стенописи. – С., 1972, с. 117-253.

За Захари Зограф на с. 186, 212, 228, 232, 249, 252.

365. ИВАНОВ, Вичо. Захари Зограф. // И в а н о в, Вичо. С мисъл и порив : [Очерци]. – С., 1972, с. 112-115.

366. КАМБУРОВА-РАДКОВА, Румяна. Рилският манастир през Възраждането : [Моногр.]. – София : Наука и изкуство, 1972. – 221 с. : с ил.

За Захари Зограф на с. 70-71, 77, 88, 115.

367. ЦОНЕВ, Стефан. Преображенски манастир : [Предговор]. // Ц о н е в, Стефан и др. Преображенски манастир : [Албум] / Стефан Цонев, Торос Хорисян. – С., 1972, с. 1-3.

За стенописите и иконите на Захари Зограф.

***

368. СВИНТИЛА, Владимир. Начало на пейзажа в българската религиозна живопис. // И з к у с т в о, 1972, № 6, с. 18-22.

Принос на Захари Зограф.

1973

369. ВАСИЛИЕВ, Асен. Социални и патриотични теми в старото българско изкуство. – София : Бълг. художник, 1973. – 159 с. : 77 л. репрод.

За Захари Зограф на с. 48-54, 59, 84.

370. ЖЕЛЕВ, Желю. Стенописната орнаментна украса на църквите в Асеновград. // Г о д. на Висшия инж. строит. инст. Фак. строит. архитектурен, хидротехн. и геодезически, 2, 1973, с. 25-72.

За стенописите на Захари Зограф на с. 59-65.

***

371. НОНЧЕВ, Димитър. Захари Зограф – българинът-художник. // К о м с. и с к р а (Пловдив), № 4, 15 ян. 1973.

За творческото наследство на Захари Зограф в Пловдив.

372. ИВАНОВ, Вичо. Захарий Зограф. // Б о л г а р и я, 1973, № 6, с. 8.

373. РОШКОВСКА, Анна. Със свой знак. // Н а р. к у л т у р а, № 21, 19 май 1973.

И за личния печат на Захари Зограф.

374. СПАСОВ, Павел. Художникът новатор и родолюбец : 120 години от смъртта на Захарий Зограф. // Л и т. ф р о н т, № 25, 21 юни 1973.

375. ЗАХАРИЕВ, Васил. Захарий Христович Зограф : 1810-1853. // С а м о к о в с к а к о м у н а, № 25, 23 юни 1973, с. 4.

Вж и № 341.

376. МАДЖАРОВ, Димитър. Бележит възрожденски художник и обществен деец : 120 години от смъртта на Захарий Зограф. // С о ф. п р а в д а, № 72, 24 юни 1973.

1974

377. ЗАХАРИЙ ЗОГРАФ : (З. Христович Зограф 1810-1853). // Е н ц и к л о п е д и я А-Я. – С., 1974, с. 293-294.

378. ЗАХАРИЕВ, Васил. Манастирът „Св. Троица" през епохата на робството. // Т ъ р н о в с к а книжовна школа : Междунар. симпозиум Велико Търново, 11-14 окт. 1971. – С., 1974, с. 349-353.

И за ценната сбирка от шест празнични икони от 1848 г. на Захари Зограф в параклиса „Рождество Христово".

379. ЧАВРЪКОВ, Георги. Български манастири : Паметници на историята, културата и изкуството : [Албум]. – София : Наука и изкуство, 1974. – 375 с. : с ил.

Също на англ., нем., рус. и фр. ез.

За иконите на Захари Зограф в Долнобешовишкия манастир „Св. Архангел Михаил" на с. 44; за стенописите в Троянския манастир на с. 81, 85; за иконите в Габровско-соколския манастир „Успение Богородично" на с. 105; за иконите в Плаковския манастир „Св. Илия" на с. 120; за иконите в Патриаршеския манастир, В. Търново на с. 141; за иконите и стенописите в Преображенския манастир на с. 148; за стенописите в Рилския манастир на с. 261; за стенописите в Бачковския манастир на с. 342.

2. прераб. и разш. изд. – 1978.

1975

380. РАДКОВА, Румяна. Неофит Рилски и новобългарската култура : Първата половина на XIX век : [Живот и дейност]. – София : Наука и изкуство, 1975. – 228 с. : с ил.

За ролята на Захари Зограф в църковната борба и образователното дело, за връзките му с Неофит Рилски на с. 33-34, 78-79, 82, 119, 123, 127, 144-145, 166, 168, 171, 182-183, 191.

381. РОШКОВСКА, Анна. Декоративната стенопис на възрожденската архитектура. // А р х и т е к т у р а т а на Българското възраждане : Сб. материали. – С., 1975, с. 242-253.

За декоративното майсторство на Захари Зограф на с. 251-252.

382. РОШКОВСКА, Анна. Към въпроса за културната история на град Самоков през Възраждането. // Г о д. Обществ. култ. просв. орган на евреите в НРБ, 10, Кн. 1, 1975, с. 209-216.

С разрушаването на турския конак, безвъзвратно са загубени орнаменталните стенописи на Захари Зограф.

383. ТОТЕВА, Петрана. Икони от Пловдивския край : [Предговор]. // Т о т е в а, Петрана. Икони от Пловдивския край : [Албум]. – С., 1975, с. 5-11.

За Захари Зограф на с. 5, 9-11.

***

384. КИСЬОВ, Славчо. Творчеството на Захари Зограф в Бачковския манастир. // Т р а к и я, 1975, № 2, с. 113-121.

385. АНДРЕЕВА, Виолета. Захарий Зограф – художник новатор. // Нов живот, 1975, № 3, с. 18.

386. АНЧЕВА, Василена. Мазилките на възрожденските стенописи в Рилския манастир. // Музеи и памет. култ., 1975, № 3, с. 24-29.

Цитира Захари Зограф: „...А на мокро образ да се направи ... иска се да е майстор человек".

387. КИСЬОВ, Славчо. Творчеството на Захари Зограф в Бачковския манастир. // Тракия, 1975, № 2, с. 113-121.

Той превръща иконографския кадър в разказ за трезвите желания на живите хора. Обстоен анализ на стенописите с 4 черно-бели репрод.

388. МИХАЙЛОВ, Георги. Почитта на самоковци към славянските просветители. // Соф. правда, № 59, 23 май 1975.

За изображенията на Св. св. Кирил и Методий на Захари Зограф.

389. ЕМАНУИЛОВА, Евдокия. Захари Зограф и Пловдив. //Пловдив от понеделник до петък, 1975, № 22, с. 11-12.

Пловдивският период (1836-1841) е един от най-интересните в творческата биография на художника: по случай 165 г. от от рождението му.

390. МИХАЙЛОВ, Георги. Връзките на самоковци и копривщенци в миналото. // Соф. правда, № 74, 29 юни 1975.

И за ктиторските портрети на Захари Зограф.

391. КЛИСАРОВ, Николай. Стенописци от Асеновград и Средните Родопи. // Пробл. изкуството, 1975, № 3-4, с. 71-86.

И за влиянието на Захари Зограф върху тях.

392. РОШКОВСКА, Анна. Изографы. // Курорты Болгарии, 1975, № 5, с. 28-30.

За зографите от Самоковската худ. школа и за Захари Зограф като неин най-ярък представител.

1976

393. КОЦЕВА, Йонка. Образът на жената в нашето изобразително изкуство. // Пробл. изкуството, 1976, № 1, с. 3-14.

За женските портрети на Захари Зограф на с. 6.

394. РОШКОВСКА, Анна. За глиптиката от епохата на Българското възраждане. // П р о б л. и з к у с т в о т о, 1976, № 1, с. 46-52.

Представен е личният печат на Захари Зограф.

395. РОШКОВСКА, Анна. Голямо национално богатство : Хиляда години българска икона. // В е ч. н о в и н и, № 7455, 30 ян. 1976.

И за иконите на Захари Зограф, включени в изложбата.

396. МИХАЙЛОВ, Георги. Кирил и Методий в творчеството на самоковските зографи. // С о ф. п р а в д а, № 62, 30 май 1976.

Засяга и творчеството на Захари Зограф.

397. СВИНТИЛА, Владимир. Хиляда години българска икона. // Р о д н а р е ч, 1976, № 6, с. 62-64.

Връх на Самоковската худ. школа според автора е иконата на Захари Зограф „Св. Евстатий".

398. ПОПОВ, Георги. Зограф би се позамислил. // Е х о, № 40, 1 окт. 1976, [с. 2.].

За ужасното състояние на стенописите на Захари Зограф в Преображенския манастир.

1977

399. ПАНДУРСКИ, Васил. Икони. // П а н д у р с к и, Васил. Паметници на изкуството в Църковния историко-археологически музей. – С., 1977, с. 14-19.

За двете икони на Захари Зограф, съхранявани в музея на с. 18-19.

400. РОШКОВСКА, Анна. Байракли джамия – Самоков : [Албум]. – [София] : Септември, 1977. – 47 с. : с ил.

В стенописната ѝ украса е залегнало монументалното декоративно мислене на Захари Зограф.

401. ЦОНЕВ, Стефан. Преображенски манастир : [Предговор]. // Ц о н е в, Стефан и др. Преображенски манастир : [Албум] / Стефан Цонев, Торос Хорисян. – С., 1977, с. 3-7.

Също на нем. ез.

За стенописите и иконите на Захари Зограф на с. 4-6.

***

402. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. Задълбочено изследване : [Рецензия]. // Пробл. изкуството, 1977, № 1, с. 58-59.

Рец. за: Евгения *Львова*. Изобразительное исскуство Болгарии епохи национального Возрождения : [Моногр.]. – [без данни за местоиздаване] Вж № 409

В книгата е изтъкнат големият принос на Захари Зограф.

403. СВИНТИЛА, Владимир. Кореспонденцията на Захарий Зограф. // Импулс, № 5, 1 февр. 1977.

Разглежда се като източник за социалната психология на епохата.

404. ГЕРАСИМОВ, Иван. Захари Зограф и образователното дело в Пловдив. // Самоковска комуна, № 22, 28 май 1977 ; № 23, 4 юни 1977.

405. ДАШИН, Кирил. Докосване до Паисий. // Самоковска комуна, № 22, 28 май 1977.

За творчеството на Захари Зограф в Атон.

406. МИХАЙЛОВ, Георги. Образите на Светите братя Кирил и Методий в творчеството на самоковските зографи. // Духовна култ., 1977, № 6, с. 24-29.

С библиогр.

407. КЛИМЕНТ РИЛЕЦ, архимандрит. Самоковските иконописци и резбари в Рилския манастир. // Духовна култ., 1977, № 10, с. 19-24.

За Захари Зограф на с. 19-21.

408. СВИНТИЛА, Владимир. Социологически поглед върху изкуството на ктиторските портрети. // Музеи и памет. култ., 1977, № 2, с. 11-18.

Захари Зограф е най-значителният майстор на ктиторският портрет през Възраждането.

1978

409. ЛВОВА, Евгения. Захарий Зограф и неговият принос в българското изкуство от 30-те-40-те години на XIX век. // Лвова, Евгения. Българското възрожденско изкуство. – С., 1978, с. 143-179.

410. КОНСТАНТИНОВ, Петър. Дълг и призвание. // С п е к т ъ р`78 : Книга за наука, техника и култура / Състав. и ред. П. Димитрова. – С., 1978, с. 32-34.

Захари Зограф е най-самобитният български художник от Възраждането.

411. РОШКОВСКА, Анна. Възрожденска глиптика. // С п е к т ъ р`78 : Книга за наука, техника и култура / Състав. и ред. П. Димитрова. – С., 1978, с. 346-350.

За връзката на самоковската глиптика и творчеството на Захари Зограф.

412. ЧАВРЪКОВ, Георги. Български манастири : Паметници на историята, културата и изкуството : [Албум]. – 2 прераб. и разш. изд. – София : Наука и изкуство, 1978. – 383 с. : с ил.

1 изд. – 1974.

За стенописите в Троянския манастир на с. 80-81; за иконите в Плаковския манастир на с. 116; за стенописите в Рилския манастир на с. 292; за стенописите и иконите в Преображенския манастир на с. 145-146; за иконите в Горноводенския манастир на с. 340; за стенописите в Бачковския манастир на с. 351-352.

***

413. РОШКОВСКА, Анна. Стенописната украса на самоковските архитектурни паметници от епохата на Възраждането. // А р х и т е к т у р а, 1978, № 2, с. 31-33.

И за Захари Зограф като декоратор.

414. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. „Изобрази ся рукою Захария Зографа". // Б о л г а р и я, 1978, № 6, с. 28-29 : 3 цв. ил.

Възрожденският художник е творец от европейски мащаб.

415. СТАНЧЕВСКИ, Кольо. Новоразкрита живопис на Захари Зограф в Троянския манастир : Студенти-реставратори са открили две картини на тема „Страшният съд" и „Колелото на живота". // З а р я н а к о м. (Ловеч), № 96, 19 авг. 1978.

416. СТЕФАНОВ, Павел. Неизвестни творби на Захарий Зограф. // С о ф. п р а в д а, № 141, 1 дек. 1978.

Открити икони в Троянско, Тетевенско и Сопотски девически манастир „Въведение Богородично".

417. ПРАШКОВ, Любен. От четката на Зографа Захарий : Новооткрити фрески в Троянския манастир. // П о г л е д, № 28, 10 юли 1978.

От стенописите „Страшният съд" и „Колелото на живота".

418. ЦАНОВ, Ганко. Цветята на Зографа : Захари Зограф и народното изкуство в Троянския край. // П у л с, № 17, 15 авг. 1978.

1979

419. АВРАМОВА, Ирина. Изкуството на Възраждането. // А в р а м о в а, Ирина. Беседи по изобразително изкуство. – С., 1979, с. 75-88.

Захари Зограф извършва прелом към светско реалистично изкуство.

420. АНЧЕВ, Анчо. Стенописите в главната църква. // А н ч е в, Анчо. Рилският манастир : Пътеводител. – С., 1979, с. 50-53.

За Захари Зограф на с. 51.

421. КОЛАРСКИ, Величко. Въведение. // К о л а р с к и, Величко. Българска пейзажна живопис. – С., 1979, с. 9-21.

За пейзажите на Захари Зограф на с. 15, 19.

422. КОНСТАНТИНОВ, Петър. Зографите. // К о н с т а н т и н о в, Петър. Времето на майсторите. – С., 1979, с. 31-45.

За Захари Зограф на с. 39-42.

423. МАРАЗОВ, Иван. Темата за национално-освободителните борби в живописта и графиката. // М а р а з о в, Иван. Национално-освободителното движение в изобразителното изкуство. – С., 1979, с. 7-26.

За Захари Зограф на с. 7, 9.

424. СВИНТИЛА, Владимир. Икони от Самоковската школа : [Предговор]. // С в и н т и л а, Владимир. Икони от Самоковската школа : [Албум]. – С., 1979, с. 5-22.

И за иконописното творчество на Захари Зограф.

425. ТЕНЕВ, Драган. „Стани, стани, юнак балкански..." : [Изкуството през Възраждането]. // Т е н е в, Драган. Вечно зеленото клонче. – С., 1979, с. 321-398.

За Захари Зограф на с. 343-354 : с 14 черно-бели ил.

***

426. БОЖКОВ, Атанас. Астрологически и зодиакални изображения в старата българска живопис. // О т е ч е с т в о, 1979, № 1, с. 27-29.

И за „Колелото на живота" на Захари Зограф в Преображенския манастир.

427. ЦОНЧЕВА, Мара. За някои проблеми на българското възрожденско изкуство. // П р о б л. и з к у с т в о т о, 1979, № 1, с. 3-14.

Захари Зограф е най-значителният и оригинален живописец на Българското възраждане.

428. ПЕТРИНСКА, Маргарита. Захари Зограф под земята? // О т е ч. ф р о н т, № 10490, 18 ян. 1979.

Авторката счита, че мястото на светската живопис, създадена от възрожденските художници, не е в криптата на храм-паметника „Ал. Невски".

429. БОРИСОВ, Йордан. „Да се просвети Болгарията". // А н т е н и, № 21, 23 май 1979.

Приносът на Захари Зограф за възрожденската просвета.

430. РОШКОВСКА, Анна. Новооткрит пейзаж на Захарий Зограф. // О т е ч е с т в о, 1979, № 18, 28 септ. 1979, с. 8 : 2 цв. репрод.

Това е най-чистият и смел опит през Възраждането за създаване на светски пейзаж. Съхранява се в Исторически музей – Самоков.

431. РОШКОВСКА, Анна. Печатите от епохата на Възраждането. // П р о м. е с т е т и к а. Д е к о р. и з к у с т в о, 1979, № 4, с. 22-27.

И за личния печат на Захари Зограф.

432. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. Формиране на светските жанрове в българската възрожденска живопис и графика. // И з к у с т в о, 1979, № 10, с. 8-14.

Творчеството на Захари Зограф е в основата на българското светско изкуство.

433. КРЪСТЕВ, Кирил. Опити за периодизация на художествения процес през Българското възраждане. // И з к у с т в о, 1979, № 10, с. 20-26.

И за мястото на Захари Зограф в него.

434. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. Жената в творчеството на Захари Зограф и Владимир Димитров-Майстора. // Л а д а, 1979, № 11-12, с. 40.

435. СТЕФАНОВ, Павел. Неизвестни творби на Захари Зограф в Троянско. // Т р о я н с к и г л а с, № 38, 19 септ. 1979.

За откритите икони на Св. Иван Рилски и Св. Харалампи в с. Шипково и на Св. Йоан Кръстител с. Борима, Троянско.

1980

436. БОЖКОВ, Атанас. Един български художник закрива последната голяма страница в световното изкуство. // Б о ж к о в, Атанас. Върхове на българското изобразително изкуство. – С., 1980, с. 32-34.

Захари Зограф създава теми от Апокалипсиса в Троянски, Рилския и Атонския манастири. След него не са създавани подобни значими цикли.

437. ДИМИТРОВ, Ангел. Развойни линии и върхови постижения през Възраждането и през епохата на капитализма. // Т р и н а д е с е т века в мир и бран : [Сб. статии] : Т. 2. – С., 1980, с. 191-216.

За Захари Зограф като реформатор на религиозната живопис на с. 200.

438. ЗАХАРИЙ ЗОГРАФ : (Захарий Христович Димитров). // Е н ц и к л о п е д и я на изобразителните изкуства в България : Т. 1. А-Л. – С., 1980, с. 327-328 : 1 портр.

С библиогр. и 3 репрод.

439. КОНСТАНТИНОВ, Петър. Нощта и утрото. // К о н с т а н т и н о в, Петър. От душа и сърце. – С., 1980, с. 111-178.

За изключителната продуктивност на Захари Зограф на с. 161-162.

***

440. ХРИСТОВ, Христо Ив. Документ за Захари Зограф // А н т е н и, № 6, 6 февр. 1980, с. 15.

За договора между художника и управата на Преображенския манастир.

441. МОСКОВА, Светла. За първите стенописи и две непубликувани икони на Захарий Зограф. // И з к у с т в о, 1980, № 3, с. 26-33.

В църквата „Св. Богородица – Рибна" в Асеновград – 1838.

442. ПЕТРОВА, Юлия. Художество – велико и тайнствено. // Н а ш д о м, 1980, № 4, с. 8-9.

Захари Зограф – един от най-светлите и интересни творци на Българското възраждане.

443. ТОШКОВ, Михаил. Имах дързост да напофалим истината : [Очерк за Захари Зограф]. // Д р у ж б а, 1980, № 5, с. 99-104.

444. МОСКОВА, Светла. Изкуството на майстора : 170 години от рождението на Захари Зограф. // А с е н о в г р а д с к и з о в, № 10, 31 май 1980, с. 3.

За първите стенописи на Захари Зограф в църквата „Св. Богородица Благовещение" в Асеновград.

445. МОСКОВА, Светла. Първите стенописи на Захари Зограф (в аязмото на църквата „Св. Богородица" в Асеновград). // О т е ч. г л а с (Пловдив), № 10822, 25 юни 1980.

446. ВЕНЕВА, Лена. Захария Христовича : Живописца самоковчанина, болгарина [Захарий Зограф]. // Ч и т а л и щ е, 1980, № 11, с. 24-25.

447. РОШКОВСКА, Анна. Захари Зограф – Болгарин. // А т е и с т. т р и б у н а, 1980, № 6, с. 37-44.

170 г. от рождението му.

448. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. Захарий Зограф Болгарин. // А н т е н и, 1980, № 51, с. 54-61 : 3 черно-бели репрод.

Той е с ореола на най-големия български художник от Възраждането.

1981

449. БОЖКОВ, Атанас и др. Български скитове и параклиси извън Зографския манастир / Атанас Божков, Асен Василиев. // Б о ж к о в, Атанас и др. Художественото наследство на манастира Зограф / Атанас Божков, Асен Василиев. – С., 1981, с. 214-224.

За иконите на Захари Зограф в българския конак в Карея на с. 218-219.

450. ГЕНЧЕВ, Николай. Българското изкуство през първата половина на XIX век. // Г е н ч е в, Николай. Българско възраждане. – С., 1981, с. 140-144.

За Захари Зограф на с. 142-143.

451. ГЕНЧЕВ, Николай. Възрожденската архитектура и изкуство в Пловдив. // Г е н ч е в, Николай. Възрожденският Пловдив. – С., 1981, с. 437-455.

За пловдивския период в живота и творчеството на Захари Зограф на с. 445-446.

452. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. Формиране на новата живописна система през Българското възраждане. // М е ж д у н а р о д е н конгрес на балг. култура, 1, Т. 1, Ч. 6., Кн. 3. – С., 1981, с. 182-191.

Творци като Захари Зограф излизат от иконографските рамки и създават светско изкуство.

453. ЗАХАРИЙ ЗОГРАФ : (Захарий Христович Димитров) : (1810, Самоков – 14 юни 1853, Самоков). // Е н ц и к л о п е д и я България : [В 7. т.]. – Т. 2. Г-З. – С., 1981, с. 687-688 : 2 портр.

454. КИРОВ, Максимилиан. Хилядолетно изобразително изкуство. // Б ъ л г а р и я през вековете, България днес. – С., 1981, с. 405-413.

За мястото на Захари Зограф в хилядолетното българско изкуство на с. 408.

455. ПРАШКОВ, Любен. Върнати към нов живот творби на Захари Зограф в Троянския манастир. // [Х и л я д а и триста] 1300 години от създаването на българската държава : Мат. от юбил. науч. сесия. – Ловеч, 1981, с. 91-100.

456. РОШКОВСКА, Анна. Патриотичната тема в изобразителното изкуство от епохата на Възраждането като исторически извор. // П о м. и с т. д и с ц и п л и н и, 3, 1981, с. 183-189.

За Захари Зограф на с. 188-189, 191-192.

457. ЦОНЧЕВА, Мара. Художествени школи в изкуствата на средновековна и възрожденска България. // М е ж д у н а р о д е н конгрес по българистика. I. Т. 1., Ч. 6., Кн. 3. – С., 1981, с. 76-93.

Също и в: П р о б л. к у л т., 1981, № 4, с. 66-74.

Авторката отрича регионалните школи през Възраждането и сочи Захари Зограф като типичен пример, че не принадлежи на един художествен център.

458. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. Доспейският зографски род. // Р и л с к и манастир : [Юбил. вестник]. – София, дек., 1981.

И за мястото на Захари Зограф в изографисването на Главната църква на Рилския манастир.

***

459. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. И сложи глава за Отечеството. // О т е ч. ф р о н т, № 11002, 3 ян. 1981.

По повод изложбата „Българска възрожденска живопис и графика" авторката твърди, че имена като Захари Зограф трябва да заемат мястото си в световната живопис.

460. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. „Имах дързост да пофалим истината". // З е м. з н а м е, № 10, 13 ян. 1981.

По случай 170 г. от рождението на Захари Зограф.

461. ДЕЯНОВА, Зоя. Захари, Зографе, къде си? : Българската възрожденска живопис извън сградата на НХГ : За кого има и за кого няма място в нея? // Т р у д, № 11, 14 ян. 1981.

Възрожденските майстори трябва да се върнат в истинския си дом – НХГ.

462. БОЖКОВ, Атанас. Последната страница на „Апокалипсиса". // Л и т. ф р о н т, № 4, 22 ян. 1981.

Приносът на Захари Зограф в европейското изкуство.

463. БАКАЛОВА, Елка. Радостное познование красоты мира. // О б з о р, 1981, № 54, с. 97-99.

За българските зографи, в частност за Захари Зограф, като най-ярките и светли личности на своето време.

464. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. Новаторството на художника. // С а м о к о в с к а к о м у н а, № 6, 14 февр. 1981.

За пръв път се публикуват 2 скици от Захари Зограф, намерени в архива на проф. Васил Захариев.

465. КИСЬОВ, Славчо. С възрожденски демократизъм. // С а м о к о в с к а к о м у н а, № 6, 14 февр. 1981.

Творчеството на Захари Зограф в Бачковския манастир.

466. КЬОСЕВ, Станко. Творец на голямо българско изкуство. // Т р у д, № 65, 19 март 1981.

По случай 170 г. от рождението на Захари Зограф.

467. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. Любородно сърце. // С о ф. п р а в д а, № 36, 27 март 1981.

170 г. от рождението на Захари Зограф и за наградите „Захарий Зограф".

468. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. Зографът Захарий. // О т е ч. ф р о н т, № 11082, 23 апр. 1981.

По случай 170 г. от рождението му.

469. ВАСЕВ, Сергей. Троянският манастир. // Н а ш а р о д и н а, 1981, № 4, с. 8-9.

Обстойно за стенописите на Захари Зограф.

470. СВИНТИЛА, Владимир. Два самоковских семейства – Зографы и Арие. // К у р о р т ы Болгарии, 1981, № 2, с. 17-18.

И за Захари Зограф като родоначалник на светската живопис в България.

471. СЕВДАНОВА, Николина. Зографство на земя и род. // О т е ч. ф р о н т, № 11084, 27 апр. 1981.

Тържествено честване на 170 г. от рождението на Захари Зограф.

472. СТОЙЧЕВА, Цанка. Голям български художник, светла възрожденска личност. // С о ф. п р а в д а, № 50, 29 апр. 1981.

Национално честване в Самоков на 170 г. от рождението на Захари Зограф.

473. ВАСИЛИЕВ, Асен. Няма български храм без Кирил и Методий : За източниците, от които е събрана изложбата в галерия „Отечество". // П о г л е д, № 21, 25 май 1981.

За пръв път Захари Зограф ги рисува заедно в Троянския манастир през 1848 г.

474. ШАРЕНКОВ, Атанас. Технология и техника на рисунката на възрожденските зографи. // И з к у с т в о, 1981, № 5, с. 34-44.

Отнася се и за Захари Зограф.

475. МАНЧЕВА, Василка и др. Родът на Зографите / Василка Манчева, Мара Мишева. // Р а б. д е л о, № 231, 19 авг. 1981.

В дома на Захари Зограф в Самоков работи школа по изобразително изкуство.

476. МАРДИ-БАБИКОВА, Велда. Образите на Кирил и Методий. // Н а у к а и т е х н. з а м л а д е ж т а, 1981, № 10, с. 50-53.

Специфични особености в изображенията на Кирил и Методий от Захари Зограф.

477. СВИНТИЛА, Владимир. Род зографов. // К у р о р т ы Болгарии, 1981, № 5, с. 18-21.

Творчеството на Захари Зограф стимулира създаването на национална специфика в новата българска живопис.

478. ПРАШКОВ, Любен. Манастирите и нашето възрожденско изкуство. // М у з е и и п а м е т. к у л т., 1981, № 5, с. 11-16.

Манастирите са предпочитали изкуството на Захари Зограф, а за да твори, той е разчитал на материалната им подкрепа.

479. РАНГЕЛОВА, Бистра. Типологични особености на възрожденския светски кавалетен портрет. // И з к у с т в о, 1981, № 11, с. 44-48.

За портретите на Захари Зограф на с. 47.

480. ПРАШКОВ, Любен. Творби възвърнати към нов живот. // Т р о я н с к и г л а с, № 50, 16 дек. 1981.

За реставрацията на стенописите на Захари Зограф в Троянския манастир.

1982

481. КОЦЕВА, Йонка. [Захари Зограф]. // К о ц е в а, Йонка. Мигове : [Очерци]. – С., 1982, с. 154-156.

482. РОШКОВСКА, Анна. Възрожденска декоративна стенопис от самоковски зографи : [Моногр.]. – София : Бълг. художник, 1982. – 136 с. : с. ил.

За творчеството на Захари Зограф – връх в развитието на декоративната стенопис у нас на с. 20-26, 36-39, 44-46.

483. РОШКОВСКА, Анна. Лични печати от епохата на Българското възраждане. // Р о ш к о в с к а, Анна. Български възрожденски печати. – С., 1982, с. 26-36.

За трите печата на Захари Зограф на с. 30-31.

***

484. ДОСПЕВСКА, Нели. „... Аз, Зографа Захарий – Българина." : 1810-1853. // К а р т. г а л е р и я, 1982, № 3, с. 49-50.

Творчески портрет на художника.

485. РОШКОВСКА, Анна. За какво говорят възрожденските печати? // А т е и с т. т р и б у н а, 1982, № 3, с. 45-52.

Личният печат на Захари Зограф, както всички печати от Възраждането, е художествено произведение – мярка за оценка на изкуството от XIX век, създало нови изказни форми, нов образен език.

486. РОШКОВСКА, Анна. Народният бит във възрожденското ни изкуство. // А т е и с т. т р и б у н а, 1982, № 5, с. 67-76; № 6, с. 31-39.

487. МУТАФОВ, Енчо. Похвално слово за Зографа : [Рецензия]. // П у л с, № 37, 14 септ. 1982, с. 5.

Рец. за: Владимир *Свинтила*. Слово за зографа Захарий. – София : Нар. младеж, 1981. Вж № 828.

1983

488. ЗАХАРИЙ ЗОГРАФ : (Захари Христович Димитров) : (1810-1853). // К р а т ъ к исторически справочник : Т. 3. – С., 1983, с. 232-233.

489. КИСЬОВ, Славчо. Стенописите на Захари Зограф. // К и с ь о в, Славчо. Бачковски манастир : Исторически очерк-пътеводител. – С., 1983, с. 23-27.

490. МАРИНСКИ, Лазар. Захари Зограф. // Й о с и ф о в а, Бисера и др. Разговор за живописта / Бисера Йосифова, Димитрина Йосифова. – С., 1983, с. 2 : 1 репрод.

Кратък биографичен очерк.

***

491. МАТАКИЕВА, Теофана. Самоковска живописна школа. // С о ф. п р а в д а, № 12, 28 ян. 1983.

Захари Зограф – неин най-виден представител.

492. ЙОСИФОВА, Бисера. Захарий Зограф. // Ж е н а т а д н е с, 1983, № 1, с. 16-17.

493. АНЧЕВА, Василена. Върху някои нови данни за строителството и украсата на централната черква на Рилския манастир. // М у з е и и п а м е т. к у л т., 1983, № 4, с. 39-44.

Цитира мнението на Захари Зограф против маслената техника на стена на с. 43.

494. БОЖКОВ, Атанас. Разкрепостяването на таланта. // Р о д о п и, 1983, № 4, с. 42-44.

Новаторството в творчеството на Захари Зограф.

495. РОШКОВСКА, Анна. Захарий Зограф : (1810-1853). // А т е и с т. т р и б у н а, 1983, № 4, с. 31-41.

496. ЦОНЧЕВА, Мара. Захарий Зограф (1810-1853) с патоса и романтиката на Възраждането. // П р о б л. и з к у с т в о т о, 1983, № 3, с. 10-18.

По случай 130 г. от смъртта му.

497. ЧИЛИНГИРОВ, Асен. Шедьовърът на художника. // А Б В, № 51, 20 дек. 1983.

За стенописите на Захари Зограф на Атон.

498. ДЕЧЕВА, Нели. Изобрази ся рукою моею или чудото, наричано Захарий Зограф : 130 г. от смъртта на Зографа. // Е х о, № 46, 11 ноем. 1983.

Есеистичен творчески портрет на художника.

1984

499. АРСЕНИЙ, епископ Стобийски. Принос към биографията на Неофит Рилски. – София : Синод. изд., 1984. – 352 с.

Публикувани са писмата на Захари Зограф до Неофит Рилски.

500. ПИМЕН, митрополит Неврокопски. Отец йеромонах Неофит Рилски. – София : Синод. изд., 1984. – 328 с.

За Захари Зограф като духовен съратник на Неофит Рилски на с. 29, 31, 33-36, 41-42, 108, 143, 148.

***

501. АНДРЕЕВА, Виолета. Реалистични и патриотични тенденции в живописта и графиката на ранното Българско възраждане. // [Х и л я д а и триста] 1300 години българско изобразително изкуство. – С., 1984, с. 99-165.

И за творчеството на Захари Зограф.

502. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. Формирането на новата художествена система в живописта на Българското национално възраждане. // [Х и л я д а и триста] 1300 години българско изобразително изкуство. – С., 1984, с. 61-70.

Творчеството на Захари Зограф – синтез между религиозна и светска живопис.

503. КЛИСАРОВ, Николай. Художествена украса на църквата „Св. Архангели" в Бачковския манастир. // Г о д. Нац. инст. пам. култ., 3, 1984, с. 33-51.

Според автора стенописите на Захари Зограф в галерията на църквата са най-доброто му творческо постижение.

1985

504. БОЖКОВ, Атанас. Създателите на българската икона. // Б о ж к о в, Атанас. Българската икона. – С., 1985, с. 177-319.

За Захари Зограф на с. 300-313.

505. ДУЙЧЕВ, Иван. Ренесансови повеи в България през Средновековието и Ново време. // Д у й ч е в, Иван. Пътеки от утрото : Очерци за средновековната българска култура. – С., 1985, с. 152-160.

Творчеството на Захари Зограф – на предела между късното Средновековие и Новото време.

506. КЛИСАРОВ, Николай. Църквата „Св. Архангели" в Бачковския манастир. // [С т о] 100 години Народен археологически музей – Пловдив : Юбил. сб : Т. 2. – Пловдив, 1985, с. 172-182.

Стенописите на Захари Зограф в галерията на долния етаж на църквата са най-доброто му постижение.

507. РАДКОВА, Румяна. Живопис и музика. // И с т о р и я на България : Т. 5. Българско възраждане : XVIII – средата на XIX в. – С., 1985, с. 437-459.

За творчеството на Захари Зограф на с. 442-446, 451-452.

508. РОШКОВСКА, Анна. Декоративният стенопис през Българското възраждане. // Б ъ л г а р с к о възрожденско приложно изкуство. – С., 1985, с. 80-89.

Захари Зограф, Никола Образописов и Христо Йовевич превръщат орнаменталната стенопис в светски вид.

509. РОШКОВСКА, Анна. Захарий Зограф и неговият принос за утвърждаване на декоративния стенопис. // Р о ш к о в с к а, Анна и др. Стенописният орнамент / Анна Рошковска, Лиляна Мавродинова. – С., 1985, с. 102-116.

Авторката посочва Захари Зограф като новатор във формирането на възрожденската ни култура.

510. РОШКОВСКА, Анна. Светският декоративен стенопис през Българското възраждане. // Р о ш к о в с к а, Анна и др. Стенописният орнамент / Анна Рошковска, Лиляна Мавродинова. – С., 1985, с. 117-158.

Творчеството на самоковските зографи е връх на декоративното ни изкуство, а Захари Зограф – един виртуозен декоратор.

511. ЦОНЕВ, Стефан. Преображенски манастир : [Предговор]. // Ц о н е в, Стефан. Великотърновските манастири. – С., 1985, с. 3-8.

И за стенописите на Захари Зограф.

512. ЦОНЧЕВА, Мара. Характерни черти и особености на Българското възраждане и неговото изкуство. // Б ъ л г а р с к о възрожденско приложно изкуство. – С., 1985, с. 7-32.

Творчеството на Захари Зограф в контекста на изкуството на Българското възраждане.

***

513. РОШКОВСКА, Анна. Кирил и Методий в нашето възрожденско изкуство. // А т е и с т. т р и б у н а, 1985, № 1, с. 3-13.

На с. 7-8 за изображенията на Захари Зограф в главната църква на Рилския манастир и в Троянския манастир.

514. СВИНТИЛА, Владимир. Зограф и ктитор. // Д а р и т е л и, 1985, № 1, с. 17-19.

Обединяващата сила на дарителската идея между Захари Зограф и чорбаджи Велко Куртевич Мали (Чалъкоуглу).

515. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. И поживе лета 48... // Л а д а, 1985, № 2, с. 40.

За Християния Зографска, позната ни от портрета на Захари Зограф.

516. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. Изкуството на националното Възраждане в България. // П р о б л. к у л т., 1985, № 2, с. 110-114.

Творчеството на Захари Зограф заслужава вниманието на световната живопис.

517. ХРИСТОВА, Лилия. Захарий Христович Зограф : 175 г. от рождението му : (1810-1853). // Н о в и к н и г и, 1985, № 5, с. 34-40.

С библиогр.

518. РОШКОВСКА, Анна. Възрожденското изкуство в и извън религиозните рамки. // А т е и с т. т р и б у н а, 1985, № 6, с. 27-38.

Делото на Захари Зограф за превръщането на християнското изкуство в мощен фактор за националното възраждане на българския дух.

519. ОЖИВЯВАТ стенописите на Захари Зограф. // Р а б. д е л о, № 233, 21 авг. 1985, с. 2.

От 1984 г. студенти реставрират уникалните стенописи в Троянския манастир.

1986

520. КАМЕНОВА, Тодорка. Стенописите на Рилския манастир. // К а м е н о в а, Тодорка. Рилският манастир : [Албум]. – С., 1986, с. 58-74.

Също на англ., нем. и рус. ез.

За стенописите на Захари Зограф на с. 62, 70.

521. РАДКОВА, Румяна. Социалнокласовата природа и положение на българските художници и архитекти. // Р а д к о в а, Румяна. Българската интелигенция през Възраждането. – С., 1986, с. 174-203.

За Захари Зограф на с. 183, 189, 190, 191, 194-196.

522. СЕМЕРДЖИЕВ, Христо. Едновремешни художествени занаяти. // С е м е р д ж и е в, Христо. Самоков и околността му : Фототипно издание. – С., 1986, с. 221-228.

1 изд. – 1913.

За Захари Зограф и Самоковската художествена школа.

***

523. ВЛАХОВА, Лидия и др. Нови проучвания върху възрожденските стенописи от Риломанастирския ансамбъл / Лидия Влахова, Атанас Шаренков, Елена Генова. // И з к у с т в о, 1986, № 8, с. 14-28.

Стенописите в параклисите „Св. Николай Мирликийски" и „Успение на Св. Иван Рилски" в централната църква са дело на самоковски зографи, а не на бански майстори.

524. ЗОГРАФИ, иконописци... // З а р я н а к о м. (Ловеч), № 86, 28 юни 1986.

Особено ценни са стенописите на Захари Зограф в църквата „Успение Богородично" на Троянския манастир.

525. ЖДРАКОВ, Зарко. Една новооткрита творба на Захарий Зограф. // И з к у с т в о, 1986, № 7, с. 46-48.

Неизвестен портрет на момиче от град Лариса – Гърция.

1987

526. ВАСИЛИЕВ, Асен. Български светци в изобразителното изкуство : [Моногр.]. – София : Септември, 1987. – 248 с. : с ил.

За образите на светци, които Захари Зограф пресъздава на с. 34, 39, 40, 66-67, 101, 106, 109, 110, 111, 129, 134, 136, 139, 144, 165, 168, 169, 172, 174, 175, 197, 202, 204.

527. ПРАШКОВ, Любен и др. Паметници на културата на Света гора в Атон / Любен Прашков, Атанас Шаренков. – София : Бълг. художник, 1987. – 192 с. : с ил.

За Захари Зограф на с. 28, 35, 167-168.

***

528. СОКОЛОВА, Доротея. Портрет на момиче. // П о г л е д, № 5, 2 февр. 1987.

Портрет на Екатерина Хаджигюрова от Захари Зограф.

529. АВРАМОВ, Димитър. Преоткриването на иконата : В търсене на нов национален художествен стил. // Н а р. к у л т у р а, № 48, 27 ноем. 1987 ; № 49, 4 дек. 1987.

„Автопортрет" на Захари Зограф – най-вълнуващото от възрожденската колекция на НХГ.

1988

530. БОЖКОВ, Атанас. Изкуството на Българското възраждане през XVIII и XIX в. // Б о ж к о в, Атанас. Българското изобразително изкуство. – С., 1988, с. 283-381.

За творчеството на Захари Зограф на с. 326-330.

531. БОЖКОВ, Атанас. Последната страница на Апокалипсиса. // Б о ж к о в, Атанас. Човекът и изкуството : Ч. 1. – С., 1988, с. 81-110.

Захари Зограф затваря последната страница на тези изображения в световното изкуство.

532. БОЖКОВ, Атанас. Упованието в астрологията. // Б о ж к о в, Атанас. Човекът и изкуството : Ч. 1. – С., 1988, с. 113-152.

За Захари Зограф и „Колелото на живота" в Преображенския манастир на с. 150-152.

533. ГЕНЧЕВ, Николай. Българското изкуство през първата половина на XIX век. // Г е н ч е в, Николай. Българското възраждане. – С., 1988, с. 185-195.

534. ГЕНЧЕВ, Николай. Разцвет и упадък на църковната живопис : Светска живопис през 50-те – 70-те години на XV век. // Г е н ч е в, Николай. Българската култура XV-XIX век : Лекции. – С., 1988, с. 250-254.

За творчеството на Захари Зограф – най-яркият художник на Възраждането на с. 251-252.

535. ГЕРГОВА, Иванка. Троянският манастир : [Предговор]. // Г е р г о в а, Иванка. Троянският манастир : [Албум]. – С., 1988, с. 5-18.

За стенописите на Захари Зограф на с. 11-14.

536. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. Живописният автопортрет в аспекта на новата художествена система през Възраждането. // М е ж д у н а р о д е н конгрес по българистика, II : Доклади : Т. 16. – С., 1988, с. 169-177.

Автопортретите на Захари Зограф – класическа изява на творческата осъзнатост и самочувствие на възрожденския художник.

537. ЗАХАРИ ЗОГРАФ : (Захари Христович Димитров) : (1810-1853). // Б ъ л г а р с к а т а възрожденска интелигенция : Енциклопедия. – С., 1988, с. 248.

С библиогр.

538. КАМЕНОВА, Тодорка. Стенописите на Рилския манастир. // К а м е н о в а, Тодорка. Рилският манастир : [Албум]. – С., 1988, с. 58-74.

Също на англ., нем. и рус. ез.

За стенописите на Захари Зограф на с. 62, 70.

539. КОНСТАНТИНОВ, Петър. Манастирите на Атон. // К о н с т а н т и н о в, Петър. Съкровищата на Европа. – С., 1988, с. 24-29.

За изографисаната от Захари Зограф нартика на храма „Св. Атанасий" на с. 27-28.

540. СОКОЛОВА, Доротея. [Захарий Зограф] : [Предговор]. // С о к о л о в а, Доротея. 24 стенописа от Възраждането : [Албум]. – С., 1988, с. 11-13.

***

541. КОСТОВА, Боряна. Самоковските зографи : Щрихи от „портрета" на българската реалистична живопис. // А п р и л с к о д е л о (София), № 10, 15 ян. 1988.

Захари Зограф – основоположник на българската реалистична живопис.

542. ДИМИТРОВ, Димитър. Живописни шедьоври : Рилският манастир. // А п р и л с к о д е л о (София), № 16, 23 ян. 1988.

Споменава ктиторските портрети на Захари Зограф.

543. ЧАКЪРОВ, Васил. Захарий Зограф : [Творчески портрет]. // С а м о к о в с к а к о м у н а, № 12, 26 март 1988.

544. ИВАНОВА, К. Пред сътвореното от Зографа Захарий. // Н о в а с в е т л и н а (Кържали), № 107-108, 8 септ. 1988.

За тържество в Самоков по повод 178 години от рождението на Захари Зограф.

545. ХРИСТОВА, Нина. Изкуството на Българското възраждане. // Р о д н а р е ч, 1988, № 8, с. 62-64.

Захари Зограф излиза от иконографските рамки и трасира пътя на светското изкуство в България.

546. БОРУКОВА, Иванка. Вечер за Захарий Зограф. // С а м о к о в с к а к о м у н а, № 38, 24 септ. 1988.

547. ОБРЕТЕНОВ, Боян. Пътят към „душевное спасение". // Р о д о л ю б и е, 1988, № 10, с. 37-39.

Стенописите на Захари Зограф в Бачковския и Троянския манастир.

548. ОБРЕТЕНОВ, Боян. Благословената жажда на зографите : Манастирите и българският дух. // Р о д о л ю б и е, 1988, № 11, с. 40-43.

В Зографа Захарий е въплътен новият дух на човека от Възраждането.

1989

549. БОЖКОВ, Атанас. Изображенията на Кирил и Методий през вековете : [Моногр.]. – София : Наука и изкуство, 1989. – 272 с. : с ил.

За изображенията на двамата братя от Захари Зограф на с. 166, 168, 184, 186.

***

550. ДАНКОВ, Евлоги. Някои възможности за реконструкция на възрожденския модел на света в творчеството на Захари Зограф и духовният живот във Велико Търново. // **В** перспективата на времето. – В. Търново, 1989, с. 65-67.

551. ЧЕРНЕВ, Чудомир. Ктиторски изображения в българската възрожденска живопис. // Ч е р н е в, Чудомир. Следи от миналото. – С., 1989, с. 245-247.

За ктиторските изображения на Захари Зограф в Троянския и Рилския манастири.

***

552. МОСКОВА, Светла. Идеите на майстора : Темата „Живоносен източник" в творчеството на Захарий Зограф. // А с е н о в г р а д с к и з о в, № 7, 18 февр. 1989.

553. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. Захарий Зограф. // О т е ч е с т в о, 1989, № 4, с. 23-24.

Творчески портрет.

554. СВИНТИЛА, Владимир. Българските национални примитиви. // Р о д н а р е ч, 1989, № 4, с. 55-57.

Захари Зограф и наивното изкуство.

555. ПОПОВ, Георги. Обител на бунтари. // Е х о, № 41, 11 окт. 1989.

Троянският манастир и стенописите на Захари Зограф.

1990

556. КИСЬОВ, Славчо. Стенописите на Захари Зограф. // К и с ь о в, Славчо. Бачковски манастир : [Албум]. – С., 1990, с. 93-107.

Също на англ. и нем. ез.

557. МОСКОВА, Светла. Възрожденската интерпретация на темата „Сътворението на света" в стенописите и паметниците от среднородопската област. // И з в. музеите Юж. България, 16, 1990, с. 309-316.

За мястото на Захари Зограф за изграждане на възрожденската изобразителна система и стенописите му в Бачковския манастир на с. 311-312.

***

558. ГЕНОВА, Елена. Аз, Зографа Захарий... // К а р т. г а л е р и я, 1990, № 1, с. 6.

180 г. от рождението на една от най-ярките личности на българското Възраждане.

559. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. Възрожденската щампа. // О т е ч е с т в о, 1990, № 1, с. 22-25.

И за сътвореното от Захари Зограф в Бачковския и Преображенския манастири.

560. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. Монументалистът Захарий Зограф. // П р о м. е с т е т и к а. Д е к о р. и з к у с т в о, 1990, № 1, с. 14-19.

По повод 180 г. от рождението му.

561. МОСКОВА, Светла. За две икони на Захарий Зограф. // Б и б л и о с в я т, 1990, № 1, с. 33-31.

За иконите в манастира „Св. Кирик" до с. Горни Воден, Асеновградско.

563. ГАНЕВ, Георги. Съкровищница на възрожденската култура. // Н а р. г л а с (Ловеч), № 106, 1 юни 1990.

И за стенописите на Захари Зограф в Троянския манастир.

564. ДАНКОВ, Евлоги. Възрожденският модел на света в творчеството на Захарий Зограф. // К у л т у р а, 1990, № 5, с. 112-121.

565. КОНСТАНТИНОВ, Петър. Зората на вдъхновението : 180 г. от рождението на Захари Зограф. // Д а р и т е л и, 1990, № 5, с. 20-23 : 7 цв. сн.

Снимките са на Михаил Енев и се публикуват за пръв път.

566. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. „Да се просвети Болгарията : Захарий Зограф като общественик. // В р е м е (София), № 157, 16 авг. 1990, с. 3.

567. ДАНКОВ, Евлоги. Моделът на света в творчеството на Захарий Зограф и духовният живот във Велико Търново през Възраждането. // Н а у ч. ж и в о т, 1990, № 6, с. 22-23.

Социокултурната функция на стенописа „Колелото на живота" на Захари Зограф и връзката му с духовния живот на Търново и Търновско.

568. БОЖКОВ, Атанас. Величието и приносите на Самоковската художествена школа. // С а м о к о в с к а художествена школа : [Юбил. вестник]. – Самоков, дек. 1990.

По повод 180 г. от рождението на Захари Зограф и 200 г. Самоковска художествена школа.

569. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. У нашего отечество многоначалие. // С а м о к о в с к а художествена школа : [Юбил. вестник]. – Самоков, дек. 1990.

Народополезната дейност на Захари Зограф е все още малко проучена.

570. ДИМИТРОВА-РАЧЕВА, Пламена. Опрощението и признанието на раб Божий Захарий, дадено му от Цариградската патриаршия и Синод. // С а м о к о в с к а художествена школа : [Юбил. вестник]. – Самоков, дек. 1990.

Индулгенцията е знак за признание към Захари Зограф и от страна на църквата.

571. ИВАНОВА, Благовеста. Нови данни за авторството на ктиторските портрети в главната църква на Рилския манастир. // С а м о к о в с к а художествена школа : [Юбил. вестник]. – Самоков, дек. 1990.

И за ктиторските портрети на Захари Зограф.

572. РОШКОВСКА, Анна. Самоковската глиптика. // С а м о к о в с к а художествена школа : [Юбил. вестник]. – Самоков, дек. 1990.

Захари Зограф прави най-сериозната крачка в превръщането ѝ в нов творчески вид.

573. ШАРЕНКОВ, Атанас. Технологията и техниката на кавалетната и стенна живопис на самоковските зографи. // С а м о к о в с к а художествена школа : [Юбил. вестник]. – Самоков, дек. 1990.

Засяга и творчеството на Захари Зограф.

1991

574. ПАСКАЛЕВА, Костадинка. Църквата „Св. Николай" и стенописите на Захари Зограф. // П а с к а л е в а, Костадинка. Бачковски манастир : [Албум]. – С., 1991, с. 31-34.

***

575. СОКОЛОВА, Доротея. Захари Зограф – 180 години от рождението му. // Т е л е г р а ф, № 1-15, 12 февр.-1 март 1991.

Авторката представя рисунки от личния архив на художника, съхраняван в НХГ, повечето от които се публикуват за пръв път.

576. ДИМИТРОВА, Д. Зографът Захари и неговата школа. // З е м. з н а м е, № 12, 17 ян. 1991.

Голямата изложба на Самоковска художествена школа е посвещение на 180-годишнината от рождението на Захари Зограф.

577. ИВАНОВА, Станислава. Красота от преди два века. // М л а д е ж, № 11, 21 ян. 1991.

Изложба в Самоков в чест на 200 г. от Самоковската художествена школа и 180 г. от рождението на Захари Зограф.

578. БОЖКОВ, Атанас. Смайващи страници от възрожденското светоусещане : Предстои изложба, посветена на 200 години от създаването на Самоковската художествена школа и 180 г. от рождението на Захари Зограф. // В е ч. н о в и н и, № 15, 23 ян. 1991.

579. КОЗОВА, Лиляна. Изкуството на самоковските майстори. // З е м я, № 16, 24 ян. 1991.

200 г. от Самоковската художествена школа и 180 г. от рождението на Захари Зограф.

580. ПЕТРОВА, Теменужка. Самоковската школа в нашите очи : Една легенда за Захарий Зограф придобива документална стойност. // О т е ч. в е с т н и к, № 13607, 30 ян. 1991.

Открит е портрет от Захари Зограф на млада жена от гр. Лариса, Гърция.

581. ЗАХАРИЕВА, Венче. Законна гордост и преклонение : Една изключителна изложба. // Л ю б о с л о в и е (Самоков), № 5, 2 февр. 1991.

По повод 200 г. Самоковска художествена школа и 180 г. от рождението на Захари Зограф.

582. ТЕРЗИЙСКА, Венче. Среща с едно национално съкровище. // Л ю б о с л о в и е (Самоков), № 5, 2 февр. 1991.

За научната сесия и изложба, посветени на 180 г. от рождението на Захари Зограф и 200 г. Самоковска художествена школа.

583. ГЕРГОВА, Иванка. Трима от Доспейския род. // Н а р. к у л т у р а, № 6, 8 февр. 1991.

Симпозиум и изложба в Самоков, посветени на 200 г. Самоковска худ. школа и 180 г. от рождението на Захари Зограф.

584. ЗОГРАФСКА, Христина. Наистина ли ценим рода на Зографите? // Т е л е г р а ф, № 4, 15 февр. 1991.

Авторката задава куп неудобни въпроси, между които и защо родовата къща в Самоков е преминала в чужди ръце.

585. РУЕНОВ, Руен. Появи се „надменната и суетна" годеница на Захарий Зограф : Изложба на Самоковската худ. школа 200 г. след създаването ѝ. // В р е м е (София), № 7, 22 февр. 1991.

И 180 г. от рождението на Захари Зограф.

586. ЧАКЪРОВ, Васил. Златна изложба на Зографите. // Л ю б о с л о в и е (Самоков), № 8, 22 февр. 1991.

По повод 200 г. Самоковска худ. школа 180 г. от рождението на Захари Зограф.

587. РУЕНОВ, Руен. Въображение и талант от извънреден порядък. // Р е п о р т е р 7, № 9, 28 февр. 1991.

За изложбата, посветена на 200 г. Самоковска худ. школа 180 г. от рождението на Захари Зограф.

588. ИВАНОВА, Благовеста. Поглед към личността на йеромонах Неофит Рилски през живописния му портрет, неговия дневник и личната му кореспонденция. // Д у х о в н а к у л т., 1991, № 3, с. 20-29.

За портрета от неговия ученик Захари Зограф и тяхната оживена кореспонденция.

589. РУЕНОВ, Руен. Около и по повод 180, зографите, кощунството. // В р е м е (София), № 44, 3 март 1991.

Творчеството на великия Захарий е непознато в родния му град.

590. СОКОЛОВА, Доротея. За рисунките на Захари Зограф. // Т е л е г р а ф, № 16, 4 март 1991.

591. ЗОГРАФСКА, Христина. Неизвестна икона на Захари Зограф. // Т е л е г р а ф, № 17, 5 март 1991.

За една ценна миниатюра, съхранявана от наследниците на художника.

592. [**CENT** quatre-vingts] 180 ans de la naissance du foundateur de l`ecole picturale de Samokov. // N o u v e l l e s de Sofia, 10, 15-21 mars 1991.

Също на англ., нем. и рус. ез.

180 г. от рождението на Захари Зограф.

593. ЗОГРАФСКА, Христина. Неизвестна икона на Захарий Зограф : Наследниците на художника съхраняват миниатюра с необикновени размери. // Л ю б о с л о в и е (Самоков), № 37, септ. 1991.

594. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. Художественото наследство на Преображенския манастир. // И н д у с т р. д и з а й н. Д е к о р. и з к у с т в о, 1991, № 4, с. 25-30.

Художествено решение на Захари Зограф е принос в балканската иконография.

595. ИВАНОВА, Благовеста. Средновековното и възрожденското в портретите на българското духовенство от XIX век. // К у л т у р а, 1991, № 4, с. 26-33.

И за ктиторските портрети на Захари Зограф.

596. ЗАХАРИ ЗОГРАФ е различен от познатия досега. // О т е ч. в е с т н и к, № 13795, 23 окт. 1991.

Изложба „Новият лик на Захари Зограф" в НХГ.

597. СТАМБОЛИЕВА, Марина. Никола Образописов е надживописвал автопортрета на Захари Зограф. // Ф а к с, № 156, 23 окт. 1991.

Изложба „Новият лик на Захари Зограф" в НХГ.

598. ДИМИТРОВА, Таня. Захари Зограф показва истинския си лик. // С в о б о д е н н а р о д, № 396, 24 окт. 1991.

Изложба „Новият лик на Захари Зограф" в НХГ.

599. ЗАХАРИ ЗОГРАФ се появи на автопортрета си истински в Националната галерия. // Д у м а, № 265, 24 окт. 1991.

600. ФЪРТУНОВА, Любов. Нов прочит на „Автопортрет" на Зографа Захария. // З е м. з н а м е, № 67, 25 окт. 1991.

Изложба „Новият лик на Захари Зограф" в НХГ.

601. КОНСТАНТИНОВА, Румяна. Новият лик на Захари Зограф. // Д е м о к р а ц и я, № 255, 26 окт. 1991.

За едноименната изложба в НХГ.

602. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. Изобразися рукою Захария... : Велики българи // А р т & Б о р с а, № 4, 29 окт. 1991, с. 29.

603. В НХГ в столицата е открита изложба „Новият лик на Захари Зограф". // В е к`21, № 44, 30 окт. 1991.

604. ПОПОВ, Жечко. В гонитба на сензация. // Б ъ л г. а р м и я, № 12811, 30 окт. 1991.

Изложба „Новият лик на Захари Зограф" в НХГ.

605. КОЗОВА, Лиляна. Първомайсторът от Самоков. // З е м я, № 212, 6 ноем. 1991.

Очерк за Захари Зограф по повод пускането в обръщение на 100-левовата банкнота.

606. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. Ръцете ваят нов език. // Н е д е л е н С т а н д а р т, № 781, 13 ноем. 1991.

Ролята на жеста в изобр. изкуство и в някои от иконите на Захари Зограф.

1992

607. БАКАЛОВА, Елка. Бачковският манастир „Св. Богородица Петричка". // П р а ш к о в, Любен и др. Манастирите в България : Албум / Любен Прашков, Елка Бакалова, Стефан Бояджиев. – С., 1992, с. 256-268.

Също на англ. ез. – 1994.

И за стенописите на Захари Зограф.

608. ПРАШКОВ, Любен. Плаковският манастир. // П р а ш к о в, Любен и др. Манастирите в България / Любен Прашков, Елка Бакалова, Стефан Бояджиев. – С., 1992, с. 76-78.

Също на англ. ез. – 1994.

И за иконите на Захари Зограф.

609. ПРАШКОВ, Любен и др. Преображенският манастир / Любен Прашков, Стефан Бояджиев. // П р а ш к о в, Любен и др. Манастирите в България / Любен Прашков, Елка Бакалова, Стефан Бояджиев. – С., 1992, с. 51-58.

Също на англ. ез. – 1994.

И за стенописите и иконите на Захари Зограф.

610. ПРАШКОВ, Любен. Троянският манастир. // П р а ш к о в, Любен и др. Манастирите в България / Любен Прашков, Елка Бакалова, Стефан Бояджиев. – С., 1992, с. 98-108.

Също на англ. ез. – 1994.

И за стенописите на Захари Зограф.

***

611. ПОПОВ, Чавдар. Новият лик на Захари Зограф. // К у л т у р а, № 4, 24 ян. 1992.

Необичайна изложба в НХГ – реставрираният автопортрет на художника.

612. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. Прежде два и пол века. // И н д у с т р. д и з а й н. Д е к о р. и з к у с т в о, 1992, № 1, с. 24-28; № 2, с. 46-51.

За стенописите на Захари Зограф в Троянския манастир.

613. РОШКОВСКА, Анна. Захарий Зограф. Колелото на живота. // С и г н а л, 1992, № 2, с. 5.

За философския смисъл на едноименната стенопис в Преображенския манастир.

614. СИМЕОНОВА, Г. Изображенията на Св. Св. Кирил и Методий – отражение на мирогледните промени на българите. // Б ъ л г. е т н о г р., 1992, № 2, с. 3-24.

За стенописите на Захари Зограф в Троянския манастир на с. 8, 11.

615. СОКОЛОВА, Доротея. „Като влази некой първи път..." : Големият Зограф от Самоков. // А. . ., 1992, № 5, с. 26-28.

Очерк за Захари Зограф.

1993

616. РОШКОВСКА, Анна. Възрожденска глиптика. // Р о ш к о в с к а, Анна. Възрожденска глиптика. – С., 1993, с. 79-151.

За трите лични печата на Захари Зограф на с. 92-96.

***

617. ДАНКОВ, Евлоги. Възрожденският модел на света и неговата общокултурна функция на Балканите. // B a l k a n i s t i c f o r u m, 1993, № 1, с. 46-52.

Стенописът „Колелото на живота" на Захари Зограф в Преображенския манастир съсредоточава в себе си самосъзнанието на възрожденската епоха и достиженията на световната култура.

618. СОКОЛОВА, Доротея. Новият лик на Захари Зограф. // И з к у с т в о. Art in Bulgaria, 1993, № 1, с. 14-16.

По повод едноименната изложба в НХГ.

619. КЛИСАРОВ, Николай. Изчезналите икони от Широка лъка. // И з к у с т в о. Art in Bulgaria, 1993, № 2, с. 28-29.

Макар и неподписани те носят белега на иконописното творчество на Захари Зограф

620. ДОНЧЕВА, Румяна. Захари Зограф Болгарин. // В е к 21, № 17, 28 апр. 1993.

По повод 140 г. от смъртта му.

621. ЧАКЪРОВ, Васил. Дни, дати и години от един велик живот. // Л ю б о с л о в и е, (Самоков), № 23, 12 юни 1993.

622. КОНДОВ, Дамян. С патоса на истински родолюбец. // Ш и п к а (Хасково), № 119, 23 юни 1993.

623. МУТАФОВ, Стоян. „Колелото на живота" в стенописите на българските манастири и църкви. // З д р а в е, 1993, № 8, с. 39-40.

За стенописите на Захари Зограф в Преображенския манастир.

624. ГЕРГОВА, Иванка. Графични модели във възрожденската иконография на славянските просветители. // П р о б л. и з к у с т в о т о, 1993, № 4, с. 3-11.

И за стенописите на Захари Зограф в Троянския манастир.

1994

625. РОШКОВСКА, Анна. Захари Зограф : Подписваше се „българин". – Ст. Загора : Знание, 1994. – 44 с. : с ил. (Пантеон на българската култура. Творци на българската култура)

626. БОЖКОВ, Атанас. Българският художник търси нови контакти със света. // Б о ж к о в, Атанас. Български приноси в европейската цивилизация. – С., [1994], с. 313-319.

Също на англ. ез.

На с. 313 за престоя на Захари Зограф в Атон.

627. БОЖКОВ, Атанас. Последната страница на Апокалипсиса. // Б о ж к о в, Атанас. Български приноси в европейската цивилизация. – С., [1994], с. 255-256.

Също на англ. ез.

Захари Зограф е последният в световното изкуство, който пресъздава сцени от Апокалипсиса.

628. БОЖКОВ, Атанас. Рисунките и стенописните цикли на българските възрожденски майстори, посветени на Апокалипсиса. Образците от манастира „Зограф" и от Рилския манастир. // Б о ж к о в, Атанас. Български приноси в европейската цивилизация. – С., [1994], с. 264-290.

Също на англ. ез.

За Захари Зограф на с. 272-273, 282-293.

629. ЕНЕВ, Михаил. Изкуството на Атон. // Е н е в, Михаил. Атон – манастирът Зограф. – С., 1994, с. 49-83.

За творчеството на Захари Зограф в Атон на с. 76-83.

630. ЕНЕВ, Михаил. Карея – столицата на монашеската република. // Е н е в, Михаил. Атон – манастирът Зограф. – С., 1994, с. 49-83.

За последните икони на Захари Зограф в Карея на с. 97-105.

631. ЕНЕВ, Михаил. Манастирът Великата Лавра на Св. Атанасий. // Е н е в, Михаил. Атон – манастирът Зограф. – С., 1994, с. 123-144.

За последните стенописи на Захари Зограф на с. 129-134.

632. ТЕНЕВ, Драган. Стани, стани, юнак балкански... : [Изкуството през Възраждането]. // Т е н е в, Драган. Вечно зеленото клонче. – 2 прераб. изд. – С., 1994, с. 232-284.

Очерк за Захари Зограф на с. 247-252.

***

633. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. Стенописите на Бачковската манастирска църква „Св. Никола Мириклийски". // И з к у с т в о. Art in Bulgaria, 1994, № 14, с. 26-32.

Обстоен анализ на стенописите на Захари Зограф.

634. АНДОНОВ, Георги. Реставратори се заловиха със стенописи на Захари Зограф. // К о н т и н е н т, № 22, 3 юни 1994.

Реставрационно-възстановителни работи край Светата Рилска обител.

635. ИЛИЕВА, Нели. Захарий Зограф – разкрепостеният и разкрепостяващият : Зографът, който превърна четката си в оръжие за пробуждане на българщината. // М а к е д о н и я, № 28, 19 юли 1994.

636. ТАХОВ, Георги. Секссимволът Джакомо Казанова с българска жилка. // В с и ч к о з а в с е к и, № 32, 24-30 авг. 1994.

Според автора Захари Зограф рисува в „Страшния съд" сцени от българския „Декамерон".

637. ПЕЙКОВСКИ, Иван. Открита е любовна изповед, посветена на Захари Зограф : Неизвестен ръкопис на проф. Васил Захариев хвърля светлина върху светския живот на художника. // Д у м а, № 247, 27 окт. 1994.

638. МИЛОЕВ, Велко. Парцали и метли са играли по ликовете на Троянските светци. // К о н т и н е н т, № 267, 19 ноем. 1994.

Реставрационни работи на стенописите на Захари Зограф в Троянския манастир.

639. ИВАНОВА, Благовеста. Типологични и семантични особености на стенописните портрети на Захари Зограф в Бачковския, Троянския и Преображенския манастир : Нови моменти в тълкуването на портретния образ. // Д у х о в н а к у л т., 1994, № 4, с. 22-36.

Ктиторските портрети на Захари Зограф са най-високата точка в развитието на този изобразителен вид през целия период на Българското възраждане.

1995

640. ВАСИЛИЕВ, Асен. Захарий Хр. Зограф : (1810-1853). // В а с и л и е в, Асен. Трем на Българското възраждане : [Очерци за бълг. възрожденци]. – 2 доп. изд. – С., 1995, с. 38.

1. изд. – 1936.

641. ГЕНЧЕВ, Николай. Българското изкуство през първата половина на XIX век. // Г е н ч е в, Николай. Българското възраждане : [Учебник за студенти от ВУЗ]. – 4. доп. изд. – С., 1995, с. 186-197.

1. изд. – 1978.

За новаторството на Захари Зограф на с. 195-197.

642. ДАМЯНОВА, Румяна. „Модерният" човек и чувството за художество в писмата. // Д а м я н о в а, Румяна. Писмата в културата на Българското възраждане. – Шумен, 1995, с. 65-68.

На с. 66-68 за преписката мужду Захари Зограф и Неофит Рилски, която илюстрира стремежът към европейски образци на възрожденския художник.

643. МАНОВ, Христо. Захарий Христов Зограф. // М а н о в, Христо. Самоков : Кн. 1. Художници. – С., 1995, с. 32-44.

645. РАДКОВА, Румяна. Захари Христов Зограф. // Р а д к о в а, Румяна. Интелигенцията и нравствеността през Възраждането : (XVIII – първата половина на XIX век). – С., 1995, с. 183-187.

***

646. РОШКОВСКА, Анна. Самоков и самоковската възрожденска глиптика. // П о с е л и щ н и п р о у ч в а н и я, 1995, № 1, с. 40-58.

За Захари Зограф на с. 43, 44, 51, 57.

За неговите три печата на с. 53-54.

647. ГЕРГОВА, Иванка. Зограф Йоан от Воден. // П р о б л. и з к у с т в о т о, 1995, № 2, с. 18-26.

Дори прочутият с високото си самочувствие Захарий Зограф е проучвал неговата живопис и възпроизвежда оригиналната форма на фонтана от изображението на Богородица живоносни източник в свои икони и стенописи – на с. 25.

648. ИВАНОВА, Благовеста. За типологията на ранния възрожденски портрет в България. // П р о б л. и з к у с т в о т о, 1995, № 2, с. 54-60.

Този „иконоподобен" портрет предхожда възникването на една нова идея, която се развива през 30-40 те г. на XIX в. в графичното и портретно творчество на Захари Зограф.

649. КАСАБОВ, Франческо. Българският Апокалипсис на Захарий Зограф. // М и н а л о, 1995, № 4, с. 5-8.

Със стенописите си в Преображенския манастир Захари Зограф превръща последната библейска книга в българска.

650. Боян **РАДЕВ** дари на Самоков уникат от Захари Зограф. // 24 ч а с а, № 135, 20 май 1995.

Рисунката „Водопадът при Бачковския манастир" от 1843 г.

651. МАНОЛОВА, Мила. Проф. Никола Мавродинов е купувал най-ценни картини за Националната галерия. // Д у м а, № 201, 23 авг. 1995.

Най-голяма сума е дадена за Автопортрета на Захари Зограф.

652. СТУДЕНТИ реставрират Захари Зограф в Бачково. // 24 ч а с а, № 233, 27 авг. 1995.

Също и в: Г л а с (Пловдив), № 121, 26 авг. 1995;
З е м. з н а м е, № 168, 31 авг. 1995.

653. ЗОГРАФИТЕ харесвали „Колелото на живота". // З е м я, № 196, 9 окт. 1995, с. 8.

Захари Зограф го изобразил в Преображенския манастир, но век преди него неизвестен зограф го „завъртял" в църквата „Рождество Христово" в Арбанаси.

654. КОЕВА, Красимира. Между две епохи. На кого се сърдели фелибелии? // А з - б у к и, № 42, 18 окт. 1995.

Творчеството на Захари Зограф – преход към нов светоглед.

655. ГЕОРГИЕВ, Георги. Образът на мъченика – смирен и величав. // С и г н а л, 1995, № 11, с. 33.

И за св. Георги Софийски, изографисан от Захари Зограф.

656. ИВАНОВА, Благовеста. Приносът на самоковските зографи в създаването на ктиторските портрети в главната църква на Рилския манастир. // И з к у с т в о. Art in Bulgaria, 1995, № 21, с. 7-11.

За Захари Зограф на с. 8, 10. Неоспоримо е авторството на 2 от ктиторските портрета – на Тодор Доган и майка му Рада, и на митрополит Йеремия.

1996

657. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. Стенописите на Захарий Зограф в Бачковския манастир. // С в е т о г о р с к а обител Зограф : [Т.] 2. / Ред. кол. Васил Гюзелев – глав. ред. и др. – С., 1996, с. 327-340 : с ил.

Текст и на старогр. ез.

8 черно-бели репрод.

658. ЕНЕВ, Михаил. Откровението – галерия от образи в пластичните търсения на художниците през вековете. // Е н е в, Михаил. Апокалипсисът на свети Йоан Богослов в стенописите, иконите и миниатюрите от християнските храмове : [Албум]. – С., 1996, с. 25-82.

За оригиналния принос на Захари Зограф към темата Откровение на с. 73-82.

***

659. ИВАНОВА, Благовеста. Опит за атрибуция на двоен рисунков портрет от графичния архив на Захарий Зограф. // М у з и, 1996, № 1, с. 20-23.

След задълбочен анализ авт. стига до извода, че рисунката в архива на Захари Зограф е от неговия зет Коста Вальов.

660. ВАСИЛЕВА, Екатерина. Учителят Неофит Рилски. // Д е м о к р а ц и я, № 17, 20 ян. 1996.

За духовното родство между Неофит и Захари Зограф.

661. РОШКОВСКА, Анна. Евреите и възрожденската градска култура : (По материали от „Хроника на семейство Арие"). // Б ъ л г. е т н о л о г и я, 1996, № 2, с. 17-29.

На с. 22 авторката съобщава, че около 1845 г. на Захари Зограф му е възложено да изпише новото разширение на конака.

662. ВАСИЛЕВА, Екатерина. Старите самоковски художници са били модерни хора. // Д е м о к р а ц и я, № 54, 4 март 1996.

Захарий Зограф оставя огромно по обем и значение творчество.

663. ДИМОВ, Димо. Преображенският манастир е символ на българщината. // Б ъ л г. а р м и я, № 13977, 15 май 1996.

И за стенописите на Захари Зограф.

664. НЕДЯЛКОВ, Недялко. Неизвестен шедьовър на Захари Зограф – в Националния музей. // 24 ч а с а, № 138, 22 май 1996.

Икона с Дева Мария и Младенеца.

665. ДЕЛИЙСКА, Аделина. Студент реставрира неизвестна икона на Захари Зограф // Т р у д, № 305, 6 ноем. 1996.

Икона с образа на св. Атанасий, патриарх Александрийски се появи под картина на И. Балков.

666. КОСТОВА, Юлиана. Сред съвременните живописци няма такива смелчаги като моя драговник Захарий Зограф. // З е м я, № 221, 8 ноем. 1996, с. 3.

Изкуствоведа Вера Динова-Русева цитира писмо на Неофит Рилски до Захарий Зограф от 1853 „Проклета простота и в нея ще се удавим..."

667. СОКОЛОВА, Доротея. Критическа оценка на произведенията на изкуството в България до средата на 40-те години. // П р о б л. и з к у с т в о т о, 1996, № 3, с. 3-14.

Художественото наследство на Захари Зограф е с най-високи откупки. Неговият „Автопортрет" с единичната си оценка 40 000 лв. остава най-високо платената живописна творба в колекцията на Националната художествена галерия.

668. ДИЛЕВСКИ, Николай. „Живоносни източник" в легендата и в стенната църковна живопис от 17 в. – първата половина на 19. столетие в днешните български земи. // Д е м о к р а т и ч е с к и п р е г л е д, 1996, № 4-5, с. 591-605.

За стенописите и иконите на Захари Зограф на тази тема на с. 600-604.

669. ИВАНОВА, Благовеста. Изображение и идея в портрета в българското възрожденско църковно изкуство. // Р о д и н а, 1996, № 4, с. 105-122.

Захари Зограф прави опити да внесе промени в смисъла на стенописния портрет.

За стенописните му портрети в Бачковския, Троянския и Преображенския манастири на с. 115-117.

670. БАЛАБАНОВ, Димитър. „...Болгаре! Смислете ся добро и размотряще умно". // С е д м и ц а (Самоков), № 17, 31 окт. 1996, с. 3.

За Захари Зограф като просветител и будител.

671. ЗАЙКОВА, Рени. Икони на Захари Зограф за 30 000 долара подхвърлени : 3 дни стояли пред църквата „Св. Иван Рилски". // М а р и ц а (Пловдив), № 294, 14 дек. 1996, с. 2.

Също и в: Д у м а, № 296, 14 дек. 1996, с. 1;
П а р и, № 295, 14 дек. 1996, с. 1, 17.

672. КРАДЕНИ икони от Захари Зограф открити в Пловдив. // С т а н д а рт, № 1525, 14 дек. 1996.

Иконите са от 1835 г. с изображения на св. Йоан Кръстител, св. Никола, св. Теодор Тирон.

673. ПОДХВЪРЛЕНИ икони на Захари Зограф. // 2 4 ч а с а, № 343, 14 дек. 1996.

Уникални икони, намерени в двора на пловдивската църква „Св. Иван Рилски".

674. РУСЕВ, Симо. Откраднати икони на Захари Зограф подхвърлени в църква. // Т р у д, № 343, 14 дек. 1996.

1997

675. БОЖИЛОВ, Иван и др. Български манастири / Иван Божилов, Николай Тулешков, Любен Прашков; Под ред. на Стефан Стамов. – София : Христо Ботев, 1997. – 280 с. : с цв. ил.

За иконите и стенописите на Захари Зограф в българските манастири на с. 64, 75, 150-151, 194.

676. БОЖИЛОВ, Иван и др. Преображенски манастир „Св. Преображение господне" / Иван Божилов, Николай Тулешков, Любен Прашков. // Б о ж и л о в, Иван и др. Български манастири / Иван Божилов, Николай Тулешков, Любен Прашков. – С., 1997, 95-110 : с цв. ил.

За иконите и стенописите на Захари Зограф на с. 98-100.

677. БОЖИЛОВ, Иван и др. Троянски манастир „Успение Богородично" / Иван Божилов, Николай Тулешков, Любен Прашков. // Б о ж и л о в, Иван и др. Български манастири / Иван Божилов, Николай Тулешков, Любен Прашков. – С., 1997, 81-94 : с цв. ил.

За стенописите на Захари Зограф на с. 88-90.

678. ДЕЛЧЕВ, Красимир. Емблемата на света у Чезаре Рипа и Захарий Зограф. // Б ъ л г а р и в Италия и италианци в България : Приноси [Сб. докл. от симп., София, 21-22 май 1996 г.] = Bulgari in Italia e Italiani in Bulgaria. Contributi. – С., 1997, с. 252-265.

Сравнителен анализ между представата за света в „Иконология"-та на Чезаре Рипа и стенописа „Колелото на живота" на Захари Зограф, когото авт. определя като бароков художник.

679. ЕНЕВ, Михаил. Всеотдайното дръзновение на зографа. // Е н е в, Михаил. Рилският манастир. – С., 1997, с. 187-300.

Също и на англ. ез.

За Захари Зограф на с. 192, 193-194, 202-204, 205.

680. ИСТОРИЯ и култура на България в дати : Възраждане / Иван Радев и др. – В. Търново : Слово, 1997. – 368 с.

Други авт.: Р. Радев, Ел. Налбантова, П. Ст. Петков.

За приноса на Захари Зограф в културната история на българското Възраждане на с. 53, 97, 99-100, 105, 106, 108, 115, 119-120, 122-123, 132, 136, 139, 144, 154.

681. ПАНТЕВ, Андрей и др. Захарий Зограф : 1810-1853 / Андрей Пантев, Борислав Гаврилов. // П а н т е в, Андрей и др. 100-те най-влиятелни българи в нашата история / Андрей Пантев, Борислав Гаврилов. – С., 1997, с. 214-217.

***

682. СИМЕОНОВА, Таня. Студенти реставрират стенописи на Зограф. // А з - б у к и, № 3, 22-28 ян. 1997.

В Троянския манастир под ръководството на проф. Любен Прашков.

683. ОТКРИХА икони на Захари Зограф. // Т р у д, № 29, 30 ян. 1997.

Щедьоврите „Св. Николай", „Св. Йоан Кръстител" и „Св. Тирон" са били откраднати от църквата в с. Широка лъка преди 4 г.

684. НЕШЕВА, Нада. Правнучка на Захари Зограф с титла от италианска галерия : Мария Петрова реди акварели във Ватикана, Манхатън, Париж. // Т р у д, № 177, 1 юли 1997.

За Мария Петрова, емигрирала от България през 1963 г.

685. МИТАНОВ, Петър и др. Конакът в Карея е с формата на кръст / Петър Митанов, Михаил Енев. // Д е м о к р а ц и я, № 264, 30 септ. 1997.

И за иконостаса на църквата „Св. Преображение Господне", изографисан от Захари Зограф.

686. ПЕТРОВ, Борислав. Открита икона на Захари Зограф от 1835. // С т а н д а р т, № 1864, 25 ноем. 1997, с. 12.

Пазарджишкият художник Лука Делийски 2 г. реставрира икона с лика на св. Атанасий, патриарх Александрийски и установява, че е на Захари Зограф.

687. ТОДОРОВ, Георги. Три икони на Захарий Христович във Великата Лавра. // И з к у с т в о. Art in Bulgaria, 1997, № 43-44, с. 59-61.

За иконите „Христос Пантократор", „Св. Йоан Предтеча", „Св. Въведение Богородично" в църквата на манастирския комплекс.

688. ТЕНЕВ, Драган. Захари Зограф. // Н а р. з е м. з н а м е, № 18, 28 ноем.-4 дек. 1997, с. 11.

1998

689. ДАНКОВ, Евлоги. Българската философска култура и моделът на света в творчеството на Захарий Зограф (1810-1853). // Ф и л о с о ф с к а култура и национални ценности : (Към възрожденската метафизика) : Сб. в памет на проф. Михаил Бъчваров / Състав. Вяра Николова. – С., 1998, с. 51-61.

Моделът на света според стенописа „Колелото на живота" в Преображенския манастир. Той е съсредоточил в себе си възрожденската ценностна система и метафизичните постижения на световната култура.

690. ИВАНОВА, Благовеста. Възрожденският портрет – идейно-художествен език и личност. // Г о д. на Етнографски музей – Пловдив, [1], 1998, с. 152-160.

За Захарий Зограф на с. 157.

691. ЛИНКОВ, Красимир. Възрожденски църкви. // Л и н к о в, Красимир и др. Старинен Пловдив / Красимир Линков, Александър Пижев ; Фотогр. Никола Лаутлиев и др. – Пловдив, 1998, с. 45-86.

За иконите на Захари Зограф в храма „Св. Св. Константин и Елена" на с. 49; в „Св. Неделя" на с. 50 и в „Св. Петка" на с. 51.

692. ПРАШКОВ, Любен. Монументалната живопис през XIX век. // П р а ш к о в, Любен. Монументалната църковна живопис в България през XVIII-XIX век : Учебник за ВУЗ. – В. Търново, 1998, с. 47-101.

За стенописите на Захари Зограф в Бачковския манастир на с. 71-73; в Рилския манастир на с. 74, 81; в Троянския на с. 90-94; в Преображенския на с. 94-95.

***

693. ЛОЗАНОВА, Ралица. Първообрази на Апокалипсиса в българското църковно изкуство. // П р о б л. и з к у с т в о т о, № 3, с. 40-49.

За стенописите на Захари Зограф в Преображенския и в Троянския манастир, във Великата Лавра на Атон, както и за рисунките от архива му.

694. ПОПОВА, Зорница. Реформатор на родното изкуство. // П р и я т е л (Самоков), № 23, 11 юни 1998.

145 г. от смъртта на Захарий Зограф.

695. МОСКОВ, Ники. Антимафиоти спасяват творба на Захари Зограф. // 2 4 ч а с а, № 55, 28 февр. 1998.

Йерусамлия с уникални размери – 3,60 х 2,60.

Също и в : Д е м о к р а ц и я, № 55, 28 февр. 1998;
Д у м а, № 48, 28 февр. 1998;
Н о в и н а р, № 55, 28 февр. 1998,
П а р и № 48, 28 февр. 1998.

1999

696. ГЕНЧЕВ, Николай и др. Новобългарска просвета и култура през първата половина на на XIX век / Николай Генчев, Цветана Георгиева. // И с т о р и я на България : Т. 2. История на България XV-XIX век / Цветана Георгиева, Николай Генчев. – С., 1999, с. 368-401.

За Захари Зограф на с. 400-401.

697. ДУФЕВ, Константин. Достолепие българско : Кн. за славните майстори строители, резбари и зографи от Възраждането : Кн. 1. – Т. 2. – Пловдив, 1999. – 309 с. : с цв. ил.

Също на англ. ез.

За стенописите на Захари Зограф на с. 246-254 : с 4 цв. репрод.; За иконите на Захари Зограф в църквата „Св. Константин и Елена" в Пловдив на с. 98-100; в Плаковския манастир на с. 161; за стенописите в Рилския манастир на с. 284-285; Обстойно за работата на Захари Зограф в Преображенски манастир на с. 147-153 : с 4 цв. репрод.; За стенописите на Захари Зограф в Троянски манастир на с. 228-233 : 4 цв. репрод.

698. ЗАХАРИЙ ЗОГРАФ (З. Христович Димитров) : (1810-1853). // Б ъ л г а р с к а енциклопедия : А-Я / Глав. ред. Евгени Головински. – С., 1999, с. 392 : 1 портр.

2. прераб. и разширено изд. – 2002. Вж № 729.

3. осъвременено изд. – 2005. Вж № 766.

699. ЗАХАРИЙ ЗОГРАФ (1810-1853). // Най-значимите личности на България / Васил Сгурев и др. – С., 1999, с. 184-185.

700. РАЙЧЕВСКИ, Георги. Захарий Зограф. // Райчевски, Георги. Пловдивска енциклопедия. – Пловдив, 1999, с. 58-59.

2. прераб. и доп. изд. – 2002. Вж № 731.
3. прераб. и доп. изд. – 2004. Вж № 766.
4. изд. – 2009. Вж № 813.

701. РОШКОВСКА, Анна. Българи и евреи във вековете на османското робство (по паметниците на възрожденската живопис). // Год. на Организацията на евреите в България Шалом, 30, 1998/1999, с. 49-63.

Темата „Евреи, еврейство" най-силно присъства в творчеството на зографите от Самоковската школа, в това число и на Захари Зограф като неин най-ярък представител.

***

702. ГЕРГОВА, Иванка. Троянският манастир „Успение Богородично". // Ек, 1999, № 2, с. 20-23.

Стенописите на Захари Зограф представляват истинска съкровищница на възрожденското изкуство.

703. ГЕРГОВА, Иванка. Виенският модел на иконостаса в пловдивската църква св. св. Константин и Елена. // Пробл. изкуството, 1999, № 3, с. 28-31.

За иконите на Захари Зограф в храма на с. 30-31.

704. ЙОНЧЕВА, Мария. Неофит Рилски и самоковските му ученици. // Приятел (Самоков), 22, 3 юни 1999, с. 4.

И за Захари Зограф, с когото до края на живота му го свързва близко приятелство.

705. КИСЬОВ, Славчо. Захари Зограф изписа Бачковския манастир. // Труд (Пловд. Труд, № 301, с. 4), № 232, 25 авг. 1999.

706. РОШКОВСКА, Анна. Ревнива съм към съдбата на Троянския манастир : 150 години от зографисването на църквата „Успение Богородично". // Земи ме (Ловеч), № 33, 11-17 окт. 1999, с. 6.

Името но авторката е изписано погрешно Рушковска.

707. РАЧЕВА, Радост. Династията на самоковските образописци. // В с и ч к о з а в с е к и, № 49, 7-13 дек. 1999, с. 2.

За художниците на Самоковската школа и най-вече за Захари Зограф.

2000

708. АЛВАДЖИЕВ, Никола. Старинни черкви в Плодив. – Плодив : Летера, 2000. – 184 с. : с. цв. ил.

За иконите на Захари Зограф в пловдивските храмове на с. 24-25, 30, 97, 157-158.

709. ЗАХАРИ ЗОГРАФ. // К о й кой е сред българите XV-XIX век : 501 имена от епохата на осман. владичество / Илия Тодев и др. ; С., 2000, с. 105-106.

710. ТЕМЕЛСКИ, Христо. Самоковска художествена школа. // Т е м е л с к и, Христо. Самоков през Възраждането. – С., 2000, с. 308-339.

За Захари Зограф на с. 313-317.

711. ЧАВРЪКОВ, Георги. На живот и смърт за вяра и народност. // Ч а в р ъ к о в, Георги. Български манастири : История, култура, изкуство. – С., 2000, с. 111-255.

За иконите и стенописите на Захари Зограф: в Рилски манастир на с. 149; в Долнобешовишки манастир на с. 204; в Троянски манастир на с. 214-215; в Соколовски манастир на с. 218; в Патриаршески манастир на с. 223; в Преображенски на с. 224-225; в Плаковски манастир на с. 228; в Бачковски манастир на с. 243-244; в Горноводенски манастир на с. 247.

712. ЯНЧЕВ, Янчо. Рилската иконопис. // Я н ч е в, Янчо. Рилският манастир през вековете. – В. Търново, 2000, с. 134-143.

За Захари Зограф на с. 141-143.

***

713. ЧИЛИНГИРОВ, Асен. Едно строително ателие от югозападната част на Балканския полуостров през първата трета на XIX век. // М а к е д о н с к и п р е г л е д, 2000, № 3, с. 117-126.

На с. 123-124 в бележки към текста авторът обстойно развива тезата си за авторството на Захари Зограф на стенописите в самоковската Байракли джамия.

714. ПАТРИКОВ, Георги. Изкуство за векове : 190 г. от рождението на Захари Зограф. // П е н с и о н е р и, № 47, 22-28 ноем. 2000, с. 8.

2001

715. ГЕНОВА, Елена. Темата „Покров Богородичен" в живописта на самоковските зографи. // **В** памет на Петър Динеков – традиция, приемственост, новаторство. – С., 2001, с. 492-508.

„Богородица Крилата" откриваме и в рисунка от архива на Захари Зограф на с. 506.

716. ДИМИТРОВ, Божидар. Християнството в българските земи ; Български манастири. – София : Унив. Изд. Св. Климент Охридски, 2001. – 111 с.

За работата на Захари Зограф в българските манастири на с. 59, 65, 90-91, 100, 105.

717. ЗАХАРИЙ ЗОГРАФ (1801-1853). // П о р т р е т ъ т през Българското възраждане / Състав. Благовеста Иванова ; [Текст] Благовеста Иванова, Ружа Симеонова. – С., 2001, с. 38-39.

С библиогр.

Анотации към портретите на Захари Зограф, представени в изложбата „Портретът през Българското възраждане".

718. ИВАНОВА, Благовеста. Изложба „Портретът през Българското възраждане" в Националната художествена галерия. // Г о д. на Общобългарски комитет Васил Левски, 3 [за 1998/2000], 2001, с. 253-259.

719. ИВАНОВА, Благовеста. Портретът през Българското възраждане : [Предговор]. // П о р т р е т ъ т през Българското възраждане / Състав. Благовеста Иванова ; [Текст] Благовеста Иванова, Ружа Симеонова. – С., 2001, с. 5-10.

Рез. на англ. ез.

За 4-те портрета на Захари Зограф на с. 6-7.

720. ЙОНКОВ, Христо. Захари Зограф. // Й о н к о в, Христо. Личности от Българското възраждане. – С., 2001, с. 74-76.

721. СЕМОВ, Марко и др. Захари Зограф / Марко Семов, Георги Бакалов, Дойно Дойнов. // С е м о в, Марко и др. Будители народни / Марко Семов, Георги Бакалов, Дойно Дойнов. – С., 2001, с. 165-168.

[2. изд.]. – Пловдив, 2002.

***

722. СОКОЛОВА, Доротея. Рисунките на Доспевски между Средновековието и Новото време. // Пробл. изкуството, 2001, № 1, с. 23-36.

На с. 26-27 за влиянието на Захари Зограф.

723. ГЕНОВА, Елена. Модели и пътища за модернизиране на църковната живопис в българските земи от втората половина на XVIII и XIX век. // Историческо бъдеще, 2001, № 2, с. 45-74.

Задълбочено изследване за влиянията на западноевропейската култура, славянската иконопис и светогорската щампа, довели до феномена Захари Зограф.

724. ТРОЯНСКИ ставропигиален манастир „Успение Богородично". // Църковен вестник, № 12, 1-15 юни 2001, с. 7.

Стенописите са богата галерия на изкуството на Захари Зограф в неговия най-пълен обхват и вид.

725. ГЕНОВ, Николай. Великата Лавра е бисерът на Света гора Атонска. // Стандарт, № 3124, 10 септ. 2001, с. 25.

Тук Захари Зограф сътворява най-блестящите си творби.

726. ПАТРИКОВ, Георги. От „Колелото на живота" до „Страшния съд" – или смелостта на гения... // Кооперация, № 20, 26 септ. – 10 окт. 2001, с. 16.

За автора Захарий Зограф е личност на хилядолетието.

727. ИВАНОВА, Евелина. „Образът на Иван Рилски във възрожденски щампи и икони". // Лит. форум, № 37, 13-19 ноем. 2001, с. 14.

И за двете икони на Захари Зограф, участвали в едноименната изложба в Перник – „Св. Иван Рилски и племенникът му Св. Лука" и „Исус Христос", св. Иван Рилски и св. Теофил".

2002

728. ДЖУРОВА, Аксиния. Застъпничеството на светиите : VII. Захарий Зограф, проигумен Хаджи Исай и Богородица застъпница. // Девическият манастир Покров Пресвятия Богородици в Самоков / Аксиния Джурова и др. – С., 2002, с. 33-38.

Други авт.: В. Велинова, И. Патев, М. Полимирова.

За единствения стенопис на Захари Зограф в родния му град, в църквата на Девическия манастир, където е изобразил и себе си наред с градските първенци.

729. ЗАХАРИЙ ЗОГРАФ (З. Христович Зограф) (1810-53). // Б ъ л г а р с к а енциклопедия А-Я. – 2. прераб. и разширено изд. – С., 2002, с. 427.

1. изд. – 1999. Вж № 698.

730. МОСКОВА, Светла. Зографии Захариеви у Филибе. // З о г р а ф и и Захариеви у Филибе : Каталог / Авт.-състав. Светла Москова. – Пловдив, 2002, с. 1-33.

Съдържа: Продължение на наследствените традиции. – Времето, в което твори Захарий Зограф. – Стилова характеристика и датировка на творбите на Захарий Зограф в Пловдив и района. – Иконите от Широка лъка. – Икони от църквата „Св. Петка Стара" Пловдив. – Темата „Архангелски събор". – Иконите от църквата „Св. Никола", Пловдив. – Св. Троица и коронясването на св. Богородица. – Света Богородица живоносен източник. – Св. Богородица с пророците. – Иконите от Горноводенския манастир. – Заключителни думи. – Една разкрита мистерия.

Текст в каталога за едноименната изложба, представяща осемгодишния творчески период на Захари Зограф в Пловдив (1832-1841).

731. РАЙЧЕВСКИ, Георги. Захарий Зограф (Самоков, 1810-1853). // Р а й ч е в с к и, Георги. Пловдивска енциклопедия. – 2. прераб. и доп. изд. – Пловдив, 2002, с. 112-113.

1. изд. – 1999. Вж № 700.
3. прераб. и доп. изд. – 2004. Вж № 766.
4. изд. – 2009. Вж № 813.

732. РОШКОВСКА, Анна. Възрожденска глиптика. // Р о ш к о в с к а, Анна. Печатите от епохата на Българското възраждане. – С., 2002, с. 55-72.

За трите лични печати на Захарий Зограф на с. 59-60.

733. СЕМОВ, Марко и др. Захари Зограф / Марко Семов, Георги Бакалов, Дойно Дойнов. // С е м о в, Марко и др. Будители народни / Марко Семов, Георги Бакалов, Дойно Дойнов ; [Предговор Георги Бакалов]. – [2. изд.]. – Пловдив, 2002, с. 158-160.

1. изд. – 2001. Вж № 721.

Името на този изключителен талант ще се споменава докато има български църкви и манастири.

734. СМЕТКОВОДЕН тефтер на Захари Зограф и Димитър Караколев. // Д ж у р о в а, Аксиния и др. Опис на славянските ръкописи от Самоков. / Аксиния Джурова, Вася Велинова. – С., 2002 с. 65-66.

Съхранява се в Исторически музей – Самоков.

***

735. ВЪЗРОЖДЕНЕЦЪТ Захарий Зограф. // Б ъ л г. п и с а т е л, № 4, 30 ян. 2002.

Целият брой е илюстриран с негови творби.

736. КУЮМДЖИЕВ, Александър. Бачковският манастир. // Е к, 2002, № 1, с. 27-29.

Само за 6 месеца, между май и октомври 1840 г., Захари Зограф зографисва цялата църква на манастира.

737. ИВАНОВА, Благовеста. Щрихи от изложбата Портретът през Българското възраждане в Националната художествена галерия. // М и н а л о, 2002, № 2, с. 43-50.

За „Автопортрет" и „Портрет на Неофит Рилски" от Захари Зограф на с. 46.

738. ПРАШКОВ, Любен. „Колелото на живота" в българската възрожденска живопис. // О д и с е й, 2002, № 5, с. 75-76.

И за стенописа на Захари Зограф в Преображенския манастир.

739. РОШКОВСКА, Анна. Върви, народе възродени! // Л и т. ф о р у м, № 20, 21-27 май 2002, с. 1, 5.

Самоковските зографи и най-вече Захари Зограф създават внушителни образи на светите братя Кирил и Методий.

740. ВЪЛКОВА, Младост. Възрожденските рисунки и копирки в музея на НХА : Произход на сбирката и определяне на авторството. // П р о б л. и з к у с т в о т о, 2002, № 2, с. 32-38.

И за рисунките на Захари Зограф в колекцията.

741. ИВАНОВА, Благовеста. Възрожденският портрет – колекциониране и систематизация на откупките. // П р о б л. и з к у с т в о т о, 2002, № 2, с. 22-31.

С библиогр.

За портретите на Захари Зограф на с. 30.

742. РОШКОВСКА, Анна. Европа и Захари Зограф. // А р х & А р т б о р с а, № 33, 14-21 авг. 2002, с. 10-11.

Архивът на художника разкрива, че той се е учил от европейските образци.

743. ПАРАЛИНГОВ, Емил. Цанко Лавренов – ученикът на Захарий Зограф. // Ц ъ р к о в е н в е с т н и к, № 20, 1-15 ноем. 2002, с. 8.

В процеса на търсене на своя стил пловдивският художник открива истинския си учител – Захари Зограф.

2003

744. ЗАХАРИЙ ЗОГРАФ (Захарий Христович Зограф) (1810, Самоков – 14.06.1853). // С ъ в р е м е н н а българска енциклопедия А-Я. – В. Търново, 2003, с. 404.

745. ЗАХАРИЙ ЗОГРАФ (З. Христович Димитров) (1810-14.VI.1853). // И с т о р и ч е с к а енциклопедия България / Милен Куманов, Колинка Исова. – С., 2003, с. 148-149.

746. ИВАНОВА, Благовеста. Исторически насоки в изследването на възрожденския портрет от XVIII и първата половина на XIX век в България. // Г о д. СУ Св. Климент Охридски. Център за славяно-византийски проучвания Иван Дуйчев, 92 (11), [за 2002], 2003, с. 273-302.

С библиогр.

Авторката разглежда обстойно мястото на Захари Зограф и неговите стенописни и кавалетни портрети в най-известните изкуствоведски изследвания.

747. КЛИСАРОВ, Николай. Икони. // К л и с а р о в, Николай. Църквата Успение Богородично, с. Широка Лъка, Смолянско. – Смолян, 2003, 47-64.

За иконите на Захари Зограф на с. 47-50, с. 53 с 8 цв. репрод.

***

748. МОСКОВА, Светла. Стилови особености в ранните икони на Захарий Зограф. // П а м е т н и ц и. Р е с т а в р а ц и я. М у з е и, 2003, № 1, с. 25-31 : с ил.

Обстоен анализ с 6 цв. репрод.; 10 черно-бели репрод.

749. ДАНКОВ, Евлоги. Захарий Зограф (1810-1853) и Българското възраждане : 150 години от смъртта му. // О б р а з о в а н и е, 2003, № 2, с. 98-112.

Моделът на света според стенописа „Колелото на живота" в Преображенския манастир.

750. ПОПОВ, Нейко. Реформаторът иконописец Захарий Зограф. // Т р е т а в ъ з р а с т, № 44, 11-17 юни 2003, с. 7.

По повод 150 г. от смъртта на художника.

751. КАКВО знаете за Захарий Зограф? // П р и я т е л (Самоков), № 44, 14 юни 2003, с. 2.

Анкета на вестника по случай 150 г. от смъртта на художника.

752. ИЗЛОЖБА за Захарий Зограф в Пловдив. // П р и я т е л (Самоков), № 45, 18 юни 2003, с. 1.

Рисунки от колекцията на Историческия музей бяха показани в Пловдив.

753. КАЛИНКОВА, Пенка. Зографии Захариеви у Филибе. // Д у м а, 20 юни 2003, с. 15.

100 икони, рисунки, документи са подредени в едноименната изложба в Стария Пловдив посветена на 150 г. от смъртта на Захари Зограф.

754. МОСКОВА, Светла. Захарий Зограф е бил смел експериментатор в живописта : Картини на българския Леонардо привличат пловдивчани в Иконната галерия. // М а р и ц а (Пловдив), № 173, 27 юни 2003, с. 24 : с ил.

Интервю с уредника на изложбата „Зографии Захариеви у Филибе".

755. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. „По-харно е перво да гледат нашио род болгарский да го просветят" : 150 години от смъртта на худож. Захарий Зограф. // Ч и т а л и щ е, 2003, № 5-6, с. 4-5.

756. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. У нашето отечество многоначалие. // К у л т у р а, № 28, 11 юли 2003, с. 2.

150 г. от смъртта на Захари Зограф.

757. ДИНОВА-РУСЕВА, Рукою Захаріа Христович...Болгарина : 150 г. от смъртта на Захарий Зограф. // Д у м а, № 184, 12 авг. 2003, с. 16 : 3 цв. репрод.

758. МУТОВА, Нели. Уникални творби на Захарий Зограф показват в Пловдив. // В с и ч к о з а ж е н а т а, № 37, 11-17 септ. 2003, с. 10.

Изложбата е посветена на 150-годишнината от смъртта на Захари Зограф.

759. ХРИСТОВ, Георги. Захарий Зограф и залезът на българската икона. // Църковен вестник, № 18, 1-15 окт. 2003, с. 8 : 2 цв. репрод.

Емблематичната фигура на Българското възраждане е мерен със светски аршин. Захари Зограф е основателят на егоцентризма в бълг. изкуство.

760. ПЕЙКОВСКИ, Иван. Тайната на една любовна изповед : Неизвестен ръкопис на проф. Васил Захариев хвърля светлина върху светския живот на Захари Зограф. // Троянски глас, № 40, 15-21 окт. 2003, с. 7.

В архива е запазен лист със стихове, изписани с дребен гръцки бързопис. Авторът допуска, че е от същата Хриси, чийто портрет бе открит в гр. Лариса, Гърция.

761. ПЕЙКОВСКИ, Иван. Още светлина върху стенописното изкуство на Захарий Зограф в Троянския манастир. // Троянски глас, № 42, 29 окт.-4 ноем. 2003, с. 6.

Откъс от неиздаден ръкопис от проф. Васил Захариев, който се отнася за ктиторските портрети и автопортрета на Захари Зограф в Троянския манастир.

762. СТАНИЛОВА, Силвена. Зографът Захарий – Болгаринът. // Нар. земе. знаме, № 48, 5-11 дек. 2003, с. 12.

150 г. от смъртта на най-значимия възрожденски художник.

2004

763. ГЕРГОВА, Иванка. Сметководният тефтер на самоковския зограф Димитър Христов. // Изв. Държ. архиви, № 88, 2004, с. 272-307.

С библиогр. и рез. на руски и англ. ез.

Смятан първоначално от проф. Васил Захариев, че принадлежи на Захари Зограф, той дава ценни сведения за работата на двамата братя.

764. ИВАНОВА, Благовеста. Два малко известни живописни портрета от XIX век свързани с град Пловдив. // Год. Исторически музей Пловдив, 3, 2004, с. 163-167.

Доклад от научния форум „Пловдивски приноси" – Пловдив в културната история на България, проведен на 8 и 9 ноември 2004 г. в Историческия музей. За портрета на Ралу Котсиасоглу, нарисуван от Захари Зограф, съхранява се в град Лариса, Гърция.

765. РАДКОВА, Румяна. От занаят към професионализъм в изкуството. // История на българите: В 8 т. – Т. 2. Късно средновековие и Възраждане. – С., 2004, с. 582-587.

За Захари Зограф на с. 583-585.

766. РАЙЧЕВСКИ, Георги. Захарий Зограф. // Р а й ч е в с к и, Георги. Пловдивска енциклопедия. – 3. прераб. и доп. изд. – Пловдив, 2004, с. 126.

1. изд. – 1999. Вж № 700.
2. прераб. и доп. изд. – 2002. Вж № 731.
4. изд. – 2009. Вж № 813.

***

767. СЕВЕРСКИ, Цветан. Побратим ли е богатия на рогатия? // З е м я, 2 февр. 2004, с. 18.

Възрожденските ни зографи внушават, че богатството е порок. Захари Зограф отива още по-далеч – в неговия стенопис в Бачковския манастир не архангелът, а дяволът вади душата на богатия.

768. ИВАНОВА, Благовеста. Детайли от културната ни политика през 50-те години по повод откупуването на един възрожденски портрет [на Християния Зографска от Захари Зограф за НХГ]. // П а м е т н и ц и. Р е с т а в р а ц и я. М у з е и, 2004, № 2, с. 59-60.

Откупката на портрета на Християния Зографска е показателен за насоките на попълване на националната колекция в първото десетилетие след 9. 09. 1944 г.

769. ИВАНОВА, Благовеста. Нови данни за портрета на Християния Зографска и на Ралу Коцясоглу от Захарий Зограф. // П а м е т н и ц и. Р е с т а в р а ц и я. М у з е и, 2004, № 2, с. 35-41.

Единствената рентгенография на творба на Захари Зограф поставя проблема за промени в първоначалния замисъл и на други творби на художника, което е свързано с възможно авторство на Никола Образописов.

770. КЛИСАРОВ, Никола. Икони от Захарий Зограф в село Широка лъка. // П а м е т н и ц и. Р е с т а в р а ц и я. М у з е и, 2004, № 4, с. 3-8.

771. ЛУКОВА, Деляна. Англичанка проучва деликатния стомах на Захарий Зограф. // Т р у д (Пловд. Труд № 110, с. 5), № 153, 4 юни 2004.

Английската изкуствоведка Клеър Бризби участва в кръгла маса в Дома на учените в Пловдив, посветена на творчеството на големия художник.

772. МОСКОВА, Светла. Един различен поглед към Захарий Зограф. // М а р и ц а (Пловдив), № 154, 5 юни 2004, с. 10.

За проведената в Пловдив кръгла маса, посветена на творчеството на иконописеца.

2005

773. БОНЕВА, Вера. Изобразително изкуство и архитектура. // Б о н е в а, Вера. Възраждане : България и българите в преход към новото време. – Шумен, 2005, с. 208-220.

За мястото на Захари Зограф на с. 214-215, 217, 218.

774. ВИТКОВА-ГЕОРГИЕВА, Пенка. Преображенският манастир. – Варна : Славена, 2005. – 35 с. : с ил.

За иконите и стенописите на Захари Зограф в Преображенския манастир на с. 11, 16, 17, 18.

775. ДОЙЧИНОВ, Дойчин. Пловдивски светини. – Пловдив : Compass D, 2005. – 152 с. : с ил.

За стенописите на Захари Зограф в Бачковския манастир, с. 36-37; в Белащенския манастир – с. 52-54.; за иконите в манастира „Св. Кирик и Юлита", с. 72 и за двете икони в Мулдавския манастир – на с. 101-121.

776. ДОНЧЕВА-ПАНАЙОТОВА, Невяна. Иконографски и стенописни изображения на преп. Теодосий Търновски. // Т е о д о с и е в и четения : 640 г. от успението на преп. Теодосий Търновски, 27 ноем. 2003 г., Килифаревски манастир Рождество Богородично. – В. Търново, 2005, с. 45-58.

За стенописите на Захари Зограф в Троянския и Преображенския манастир и иконите в манастира „Св. Троица", Велико Търново на с. 48-53.

777. ДЖУРОВА, Аксиния. Застъпничеството на светиите. // Г о д. СУ „Св. Климент Охридски". Център за славяно-византийски проучвания „Ив. Дуйчев", 2005, № 93 (12) [за 2003], с. 27-31 : 4 л. ил.

За единствения запазен стенопис на Захари Зограф в родния му град – в църквата на Девическия манастир „Покров Пресв. Богородица", където през 1839 г. художникът се е изографисал наред с градските първенци.

***

778. МИРЧЕВА, Мирослава. Захари Зограф – европеецът. // З а Самоков (Самоков), 2005, № 12, с. 10.

195 г. от рождението на художника.

779. СТОЯНОВА, Десислава. Захарий Зограф залюбил братовата си жена : В рилския градец се носят легенди за греховната любов на художника. // С о ф. в е с т н и к, № 19, 13-19 юли 2005, с. 17.

780. СТОЯНОВА, Десислава. Що стори от Захария изкусен зограф. // С е д м и ц а (Самоков), № 146, 31 авг. 2005, с. 5.

Очерк за великия художник и за една от най-известните самоковски легенди – любовта на Захарий Зограф и братовата му жена – Християния.

781. РОШКОВСКА, Анна. Културата на България винаги е била европейско явление. // С е д м и ц а (Самоков), № 173, 11 окт. 2005, с. 2, 5.

Изследователката на Захарий Зограф разказва за последните му дни и за изгубената слава на Самоков.

782. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. Слово за Зографа Захарий : 195 г. от рождението на големия възрожденски художник и просветител. // Д у м а, № 242, 22 окт. 2005, с. 16.

2006

783. БОЙЧЕВА, Вера. Практическа педагогика и обществена дейност на Неофитовите ученици. // Б о й ч е в а, Вера. Неофит Рилски създател на българското народно училище. – С., 2006, с. 336-370.

На с. 341-342 за голямата близост между Неофит Рилски и Захари Зограф, която личи и от факта, че са ползвали 2 вида таен шрифт.

784. ГЕНОВА, Елена. За един неизвестен детайл от битието на възрожденския Самоков. // И з к у с т в о в е д с к и четения 2006 / Науч. ред. Иванка Гергова и др. – С., 2006, с. 143-147.

За владиката Дели Матей, изгонен през 1846 г. от самоковци, начело със Захари Зограф.

785. ГЕРГОВА, Иванка. Култът към св. Димитър Нови Басарбовски. // К у л т о в а архитектура и изкуство в Североизточна България (XV-XX век). – С., 2006, 131-143.

Захари Зограф рисува светеца първо в Троянския манастир, после в Преображенския като монах в напреднала възраст със средно дълга бяла брада.

786. МОСКОВА, Светла. Спецификата в иконографската програма на една самоковска фамилия зографи – традиция и проекции. // Г о д. СУ Св. Климент Охридски. Център за славяно-византийски проучвания „Ив. Дуйчев", 2006, № 94 (13), [за 2004], с. 271-281.

С библиогр.

Богородичната тематика в творчеството на Захари Зограф на с. 274-278.

787. САМОКОВСКА художествена школа. // Енциклопедия на изобразителните изкуства в България : Т. 3. С-Я. – С., 2006, с. 10-12.

За Захари Зограф като една от най-ярките личности на Българското възраждане на с. 11-12.

788. ТУЛЕШКОВ, Николай. Самоковският строително-резбарско-зографски център. // Тулешков, Николай. Архитектурното наследство на старите българи : Т. 2. Османско Средновековие и Възраждане. – С., 2006, с. 345-351 : 1 черно-бяла репрод.

За Захари Зограф на с. 350.

789. ТУЛЕШКОВ, Николай. Български зографи (XV-XIX век). // Тулешков, Николай. Архитектурното наследство на старите българи : Т. 3. Приложения : Османско Средновековие и Възраждане. – С., 2006, с. 139 : табл.

Изброени са по-важните икони, портрети и стенописи от Захари Зограф на с. 139.

***

790. ПОПОВА, Елена. Домашните икони в колекцията на НХГ – семантика и морфология. // Пробл. изкуството, 2006, № 1, с. 31-42.

С библиогр.

И за иконите на Захарий Зограф с образа на Св. Богородица от 1830 и 1850 г. Първата е с авторски подпис „Изобразися рукою Захария Зографа Болгарина Самоковлията".

791. НЕНОВ, Иван. Размишления за рожденната дата на Захарий Зограф. // Приятел (Самоков), № 28, 28 март 2006, с. 3.

Според автора Захари Зограф съзнателно е укрил годините си в известното писмо до Неофит Рилски, за да могат да го приемат в Академията в Петербург. Той приема 1800 г. за рожденна.

792. СПИРИДОНОВА, Мария. Демонични образи и Христови притчи в българската възрожденска стенопис. // Пробл. изкуството, 2006, № 3, с. 20-26 : 2 цв. репрод.

За стенописите на Захари Зограф в църквата „Св. Архангели" в Бачковския манастир на с. 24-25

793. ГЕНОВА, Елена. Икони и стенописи от самоковски зографи в двете черкви на Старо село, Радомирско. // П а м е т н и ц и. Р е с т а в р а ц и я. М у з е и, 2006, № 6, с. 19-27.

За Захари Зограф на с. 21, 23, 24, 26, 27.

794. ЖЕЛЕВА, Пенка. „Изобрази се..." : Образописци от Самоковската школа в Пернишко. // П а м е т н и ц и. Р е с т а в р а ц и я. М у з е и, 2006, № 6, с. 47-49.

За едноименната изложба в Перник, където през 1843 г. Захари Зограф рисува царските и апостолските икони за черквата „Св. Георги".

2007

795. САМОКОВЛИЕВА, Мария. Захари Христов Зограф. // С а м о к о в л и е в а, Мария. Самоковската художествена школа и моят самоковски род. – Шумен, 2007, с. 35-54.

***

796. АРНАУДОВА, Лозинка и др. Спасиха „Колелото на живота" в Преображенския манастир : От 2002 година се провежда реставрация на стенописите на Захари Зограф в манастирската църква „Преображение Господне" / Лозинка Арнаудова, Светла Мечкуева. // Н о в и н а р, № 16, 20 ян. 2007, с. 14. : с цв. ил.

797. КОЕВА Красимира. „Предакадемичният" период на българското изкуство : Художествени процеси, обусловили създаването на Държавното рисувално училище. // П р о б л. и з к у с т в о т о, 2007, № 2, с. 14-25.

С библиогр.

За Захарий Зограф на с. 16-17.

798. ОТБЕЛЯЗВАМЕ 154 години от смъртта на Захарий Зограф. // С е д м и ц а (Самоков), № 144, 15 юни 2007, с. 2.

Възрожденският художник завършва живота си като училищен епитроп (настоятел) в родния си град Самоков.

799. ЕНЕВ, Деян. Забравеният Димитър Зограф, братът на Захарий. // С е г а, № 179, 4 авг. 2007, с. 15.

Паралел между двамата братя зографи и тяхното изкуство.

800. ТАШЕВА, Петра. Който победи греха, ще стои най-горе! : Божествена искра в живота и художеството на легендарния майстор Захарий Зограф. // Д у м а, № 243, 20 окт. 2007, с. III, прил. : 4 цв. репрод.

Според авт. в образите на св. Сава и св. Варвара в пловдивска църква Зографът е въплатил своите хазяи – чорбаджи Евстати и жена му Мариола, която обичала художника.

801. ГЕНОВА, Елена. „До най-почитания зограф кир Димитър..." (По повод 210 г. от рождението на Димитър Христов Зограф от Самоков). // П а м е т н и ц и. Р е с т а в р а ц и я. М у з е и, 2007, № 5-6, с. 55-68.

За Захари Зограф на с. 56, 57, 66, 68.

802. ВОДЕНИЧАРОВ, Камен. Разчетох кода на Захарий Зограф. // С е д м. т р у д, № 51, 19 дек. 2007, с. 14.

Камен Воденичаров представя първия си документален филм „Колелото на живота" – за стенописа на Захарий Зограф в Преображенския манастир.

803. ХРИСТОВ, Марин. Атонски приписки. // О д и с е й, 2007, № 12 , с. 32-36.

За българското присъствие през вековете и за стенописите на Захарий Зограф в атонския манастир Великата лавра.

2008

804. ГАВРИЛОВА, Райна. Захарий Зограф. // [С т о] 100 неща, които трябва да знаем за историята на България : Т. 4. Пространството и образите / Текст Райна Гаврилова. – С., 2008, с. 61-62 : с цв. ил.

Още за Захари Зограф на с. 34, 36, 42, 49, 65.

805. ПЕТРОВА, Марияна. Повече от 100 забележителни манастира в България. – София : Фют, [2008]. – 144 с. : с цв. сн.

За иконите и стенописите на Захари Зограф на с. 11, 13, 14-15, 16, 26, 32, 34, 35, 46, 56, 73, 133.

806. ПЕНЧЕВА, Мариана и др. Българският възрожденски модел на света според Захарий Зограф и небесната йерархия на св. Дионисий Археопаг / Мариана Пенчева, Деница Узунова. // П е р с п е к т и в и и наследство на философията в България : Т. 1 / Състав. Евлоги Данков. – В. Търново, 2008, с. 295-303.

Отразен в стенописа „Колелото на живота" в Преображенския манастир.

807. СОТИРОВ, Павел. Българските манастири пазители духовността през вековете. – София : Май, [2008]. – 136 с. : със сн.

За иконите и стенописите на Захари Зограф на с. 18, 30, 41, 45, 50.

***

808. КОЙНОВА-АРНАУДОВА, Лозинка и др. Преображенският манастир : Колелото на живота / Лозинка Койнова-Арнаудова, Светла Койнова-Мечкуева. // Словото днес, № 19, 5 юни 2008, с. 16. : с цв. ил.

Реставраторите разказват за своята работа по възстановяване на стенописите на Захари Зограф.

809. АСИОВА, Бойка. Спасеното Колело на живота. // Земя, № 137, 21 юли 2008, с. 24 : с цв. ил.

Под вещите ръце на сестрите реставраторки Светла Койнова-Мечкуева и Лозинка Койнова-Арнаудова оживяват стенописите на Захари Зограф в Преображенския манастир.

810. АСИОВА, Бойка. Вещи женски ръце спасяват Колелото на живота : Сантиметър по сантиметър сестрите Светла и Лозинка Койнови продължават реставрацията на фрески и икони във Великотърновския Преображенски манастир. // Всичко за жената, № 32, 7 авг. 2008, с. 23.

За спасените стенописи на Захари Зограф и най вече за „Колелото на живота".

811. СЪБЧЕВ, Константин. Св. Николай спасил Зографа от грях : Захарий нарисувал иконата, за да не мисли за чужда жена. // Стандарт, № 5710, 2 дек. 2008, с. 19.

Иконата е един от шедьоврите на Захарий Зограф, рисувана специално за построения през 1835 г. пловдивски храм „Св. Николай".

2009

812. ГЕРГОВА, Иванка. Най-ранната икона на Захари Зограф. // Иванка Акрабова - Жандова : In memoriam. – С, 2009, с. 327-340.

За иконата Богородица Кикоска от 1829 г. в Националния археологически музей.

813. РАЙЧЕВСКИ, Георги. Захарий Зограф (Самоков, 1810-1853). // Р а й ч е в с к и, Георги. Пловдивска енциклопедия. – 4 изд. – Пловдив, 2009, с. 140-141.

1. изд. – 1999. Вж № 700.
2. прераб. и доп. изд. – 2002. Вж № 731.
3. прераб. и доп. изд. – 2004. Вж № 766.

814. ПАПАЗОВ, Благомир. Изкуство и култура на Българското възраждане. // П а п а з о в, Благомир. Културно наследство по българските земи. – В. Търново, 2009, с. 117-142.

За Захари Зограф на с. 131-132.

815. ТОДОРОВА, Илияна. Манастирски комплекс „Св. Архангел Михаил" – село Долна Бешовица. // С в е т и места : Църквите и манастирите във Врачанския край. – Враца, 2009, с. 124-127.

Четири великолепни икони на Захари Зограф участват в изложбата „Европалия 2007" в Брюксел, която представи българското културното наследство.

***

816. МУТАФОВ, Емануил. Икона в иконите : Чудотворната Св. Богородица от Кикос и българското възрожденско изкуство. // Е в р о п а 2001, 2009, № 4, с. 41-42 : с цв. репрод.

И за три икони на Захари Зограф на тази тема.

817. ОГОЙСКА, Мария. Захарий Зограф – човекът, в неговия дом. // Х р и с т и я н с т в о и култура, 2009, №4, с. 115-128 : 4 цв. репрод.

Философско есе за човека и твореца.

2010

818. ДАНКОВ, Евлоги. Възрожденският модел на света – „Колелото на живота" в исихастките традиции : Двеста години от рождението на Захарий Зограф (1810-1853) / Евлоги Данков. // Л ю б о м ъ д р и е : Архив за българска философска култура : Т. XIII-XIV : Юбил. том. – В. Търново, 2010, с. 77-91.

С библиогр.

Съдържа: Зографовият модел на света и Българското възраждане; „Колелото на живота" като битийна форма на календара; Зографовото „Колело на живота" като „Око на небето" и като „форма" на душата.

819. МИТРЕВА, Невена. Захарий Христович Зограф : живописец от Самоков // З а х а р и й Х р и с т о в и ч З о г р а ф : 1810-1853 : [Каталог]. – Самоков, 2010, с. [3-4].

***

820. [ДВЕСТА] 200 години Захари Зограф. (Стари майстори). // Н о в о Л ю б о с л о в и е (Самоков), № 69, 22 ян. 2010, с. 8 : с 8 цв. репрод.

821. БЛАЖЕВ, Христо. Манастирът на Баба Фота все така закриля Самоков. // С е г а, № 104, 6 май 2010, с. 33 : с. 4 : цв. репрод.

Съдържа и биографични бележки за Захарий Зограф по повод честването на 200 г. юбилей на художника в Самоков.

822. НЕНОВ, Иван. По пътя на Паисий : 200 години от рождението на Захарий Зограф. // С л о в о т о д н е с, № 18, 20 май 2010, с. 10.

Авторът се съмнява в достоверността на приетата за рожденна дата на Захарий Зограф – 10 юни 1810 г. и смята, че е роден преди 1800 г.

823. ДОНЕВА, Иванка. Иконописецът : 200 години от рождението на Захарий Зограф. // П е н с и о н е р и, № 31, 4-10 авг. 2010.

824. КОЛЕВ, Богомил. Пламенен родолюбец и даровит творец : Захарий Зограф остави трайна следа в Българското възраждане. // Д у м а, № 185, 13 авг. 2010, с. 36.

200 години от рождението му.

825. ХРИСТОВ, Христо. По повод „Греховната любов на Зографа Захарий" : Мнение. // П р и я т е л (Самоков), № 68, 3 септ. 2010, с. 3.

За книгата на Павел Спасов, засенчила сериозните изследвания за Захари Зограф.

826. БОЖИЛОВ, Кирил. Очите ѝ бяха зелени, смееха се и ме зовяха. // В с и ч к о з а с е м е й с т в о т о, № 36, 9 септ. 2010, с. 24.

За красивата Християния, овековечена от първия ни светски художник.

827. ТАШЕВА, Петра. Из архивите на Захарий Зограф : Юбилейната изложба на знаменитият иконописец в Историческия музей в Самоков ще продължи и през есента. // Д у м а, № 212, 15 септ. 2010, с. 16.

ЗАХАРИ ЗОГРАФ В ХУДОЖЕСТВЕНАТА ЛИТЕРАТУРА

828. ДОНКОВ, Славчо. Чудните тайни : Разказ за живота на Захарий Зограф. – София : Бълг. художник, 1988. – 16 л. цв. ил.

829. СВИНТИЛА, Владимир. Слово за Зографа Захарий. – София : Нар. младеж, 1981. – 440 с. : 8 л. репрод. – (Библ. България в образи)

Рец. : Енчо *Мутафов*. Похвално слово за Зографа. // П у л с, № 37, 14 септ. 1982, с. 5. Вж № 487.

830. СПАСОВ, Павел. Греховната любов на Зографа Захарий : Две легенди. – Варна : Държ. изд., 1960. – 104 с. : с ил.

831. СПАСОВ, Павел. Греховная любовь изографа Захарий : Две легенды. – София : Изд. лит. иностр. языка, Х, 1963. – 116 с. : с. ил., Лит. прил. на сп. Болгария

Съдържа: Легенда об Али ботуш; Греховная любовь Захария.

832. СПАСОВ, Павел. Греховната любов на зографа Захарий : Три разказа – легенди. – София : ОФ, 1969. – 160 с.

Съдържа: Греховната любов на зографа Захарий; Легенда за сирота Янка; Легенда за Али Ботуш.

833. СПАСОВ, Павел. Греховната любов на зографа Захарий : [Легенда]. – [2 изд.]. – София : Бълг. писател, 1980. – 48 с.

В кн. означено 3. изд.

834. СПАСОВ, Павел. Греховната любов на зографа Захарий. – [4. изд.]. София : Бълг. писател, 1984. – 75 с.

835. SPASOV, Pavel. Hrisna laska Zaharije Zografa; Legenda o Alim holinovi / Pavel Spasov. – София : Heron прес, 1998. – 52 p.

Ориг. загл. Греховната любов на зографа Захарий; Легенда за Али Ботуш / Павел Спасов.

Кн. е лит. приложение на сп. Homo Bohemicus.

***

836. КАРАЛИЙЧЕВ, Ангел. Първият майстор : [Разказ за Захари Зограф]. // К а р т. г а л е р и я, 1957, № 1, с. 2-4.

Също и в: С а м о к о в с к а т р и б у н а, № 21, 23 май 1957.

837. МАРКОВ, Марко. Преклонение пред Страшния съд : [Есе]. // К о м с. и с к р а (Пловдив), № 31, 24 юли 1967.

838. МИЛЧЕВА, Христина. Гривна от златни коси: [Разказ за Захари Зограф]. // М и л ч е в а, Христина. За майсторите, цветорезците и зографите. – С., 1967, с. 101-103.

Също и в: Р о д н а р е ч, 1966, № 6, с. 42-43;

С а м о к о в с к а к о м у н а, № 47, 21 ноем. 1970.

839. АЛВАДЖИЕВ, Никола. Иконата на Захарий Зограф : Легенда. // У т р о над Тракия (Пловдив), 1968, № 1, с. 41-42.

За иконата на св. Варвара, чийто прототип е влюбената в художника хубавица Мариола.

840. АНГЕЛОВ, Ангел. Българинът : [Разказ за Захари Зограф]. // В е ч. н о в и н и, № 5956, 23 ноем. 1970.

841. ЦАНОВ, Ганко. Незаличими дири : [Есета]. // П л а н и н а Троянска. – С., 1970, с. 51-55.

Съдържа: Ръка Захариева. – Подир краските. – Казашка пика.

За зографията на Захари Зограф в Троянския манастир.

842. ПЕЕВА, Искра. Дръзновението на таланта : [Разказ за Захари Зограф]. // Ч и т а л и щ е, 1977, № 11, с. 32-34.

843. МАНЧЕВ, Марин. Липата на Захари Зограф : Легенда. // С е д м и ц а (Самоков), № 51, 52 ; 9, 13 юли 1998.

Също и в: *Манчев,* Марин. Рилски легенди. – Самоков, 2000, с. 56-61.

844. ХРИСТОВСКИ, Хрим. Християния : [Разказ]. // П р и я т е л (Самоков), № 99-100, 23 дек. 2004.

***

845. ЛАМАР. Стенописи : [Стих.]. // К а р т. г а л е р и я, 1966, № 1, с. 5.

846. ТОЛБУРС, Виктор. Захари Зограф : [Стих.]. // П у л с, № 11, 28 май 1968.

847. ЛАМАР. Мечтите на Захарий Зограф : [Стих.]. // С а м о к о в с к а к о м у н а, № 47, 21 ноем. 1970.
Вж и № 341.

848. НЕНОВ, Иван. Човекът Захарий Зограф : [Стих.]. // С а м о к о в с к а к о м у н а, № 46, 14 ноем. 1970.

849. НЕНОВ, Иван. Зографът : [Стих.]. // С о ф. п р а в д а, № 46, 14 ноем. 1970.
Също и в: О б и ч а м те, мой мили крайо. – С., 1984, с. 237.

850. ДИНЧЕВ, Петър. Захари Зограф : [Стих.]. // С о ф. п р а в д а, № 57, 18 май. 1975.

851. ДИНЧЕВ, Петър. Захарий Зограф : [Цикъл стихотворения] : 190 години от рождението на големия наш възрожденски художник. // Ч и т а л и щ е, 2005, № 5-6, с. 13.

852. ТОШКОВ, Михаил. Встъпление : На Захарий Зограф : [Стих.]. // С л о в о т о д н е с, № 31, 13 ноем. 2008, с. 13.

НАЦИОНАЛНА НАГРАДА „ЗАХАРИ ЗОГРАФ”

853. „ЗАХАРИЙ ЗОГРАФ” – награда за живопис. // Енциклопедия на изобразителните изкуства в България : Т. 1. А-Л. – С., 1980, с. 328-329.

***

854. СТАНЕВ, Генади. Празник в града на зографите. // Соф. правда, № 47, 22 апр. 1973.

Светлин Русев е първият носител на наградата „Захари Зограф”.

855. ПЪРВИЯТ носител на наградата „Захари Зограф”. // Самоковска комуна, № 18, 28 апр. 1973.

Светлин Русев получи наградата за 1972 г. за картината си „Последният ден”.

856. ЯНЪКОВА, Стефка. Носителят на наградата „Захари Зограф”. // Зем. знаме, № 34, 10 февр. 1974.

Найден Петков получи наградата за 1973 г. за картината си „Бившият ратай Цветан Чоков”.

857. СТРАХИЛОВ, Лев. С наградата „Захари Зограф” – народният художник Найден Петков. // Самоковска комуна, № 26, 29 юни 1974.

За картината „Бившият ратай”.

858. ГЕНЧЕВА, Рита. Творец на голямо и светло изкуство. // Соф. правда, № 132, 14 ноем. 1975, с. 1, 2.

В Самоков бе връчена наградата „Захарий Зограф” на Калина Тасева за картината и „1943”.

859. ИВАЙЛОВА, Снежана. Светло и гордо изкуство. // Самоковска комуна, № 47, 15 ноем. 1975.

Наградата „Захарий Зограф” за 1974 г. бе връчена на з.х. Калина Тасева за картината „1943”.

860. ЦОНЧЕВА, Мара. За новия носител на наградата „Захарий Зограф" // Самоковска комуна, № 47, 15 ноем. 1975.

Художничката Калина Тасева за картината „1943"

861. ВЕЛИЧКОВ, Георги. Изкуство на революционната правда. // Самоковска комуна, № 20, 15 май 1976.

Александър Поплилов получи наградата „Захари Зограф" за 1976 г. за картината си „9 септември 1944".

862. ШАПКАРОВ, Георги. Художник на високия граждански дълг. // Самоковска комуна, № 20, 15 май 1976.

За Стоян Сотиров, носител на наградата „Захари Зограф" за 1975 г. за картината „Окървавеното небе над Чили".

863. ПРАЗНИК в града на зографите. // Соф. правда, № 56, 16 май 1978.

Ванко Урумов получи наградата „Захарий Зограф" за 1977 г. за картината си „Бяг".

864. ВЪЛНУВАЩИ изяви на изобразителното изкуство. // Самоковска комуна, № 19, 20 май 1978.

Ванко Урумов е новият носител на наградата „Захари Зограф" за 1977 г. за картината си „Бяг".

865. ГЕНЧЕВА, Рита. Творец на голямо и светло изкуство. // Соф. правда, № 17, 9 февр. 1979.

Дечко Узунов – носител на наградата „Захари Зограф'78" за картината си „Каин и Авел".

866. СЕВДАНОВА, Николина. В града на Захарий Зограф. // Отеч. фронт, № 10506, 9 февр. 1979.

Дечко Узунов с наградата „Захарий Зограф" за картината си „Каин и Авел".

867. ДИНОВА-РУСЕВА, Вера. Любородно сърце. // Соф. правда, № 36, 27 март. 1981.

По случай 170 г. от рождението на Захари Зограф и за едноименните награди за 1979 и 1980 г.

868. ЧЕСТНО и открито изкуство. // Самоковска комуна, № 10, 14 март. 1981.

Новите носители на наградата „Захари Зограф" : за 1979 г – Иван Димов за картината си „Нощи"; за 1980 г. – Тома Върбанов за картината „Трасета".

869. СЕВДАНОВА, Николина. Зографство на земя и род. // О т е ч. ф р о н т, № 11084, 27 апр. 1981.

Връчване на националната награда „Захари Зограф" на Иван Димов за 1979 г. за картината му „Нощи в Балкана" и на Тома Върбанов за 1980 г. за картината му „Трасета".

870. СТОЙЧЕВА, Цанка. Голям български художник, светла възрожденска личност. // С о ф. п р а в д а, № 50, 29 апр. 1981.

На национално честване в Самоков Иван Димов получи наградата „Захари Зограф" за 1979 г.

871. ПЕТРОВА, Теменужка. Златният знак на Самоков : Новият носител на наградата „Захари Зограф" е заслужилият художник Григор Спиридонов. // О т е ч. ф р о н т, № 11406, 23 юли 1982.

872. НАГРАДАТА за живопис „Захарий Зограф" има нов носител. // С а м о к о в с к а к о м у н а, № 29, 31 юли 1981.

Григор Спиридонов за картината си „Битката 1393-1878".

873. СПИРИДОНОВ, Георги. „На Самоковската школа дължа много". // С а м о к о в с к а к о м у н а, № 29, 31 юли 1981.

Новият носител на наградата „Захари Зограф" за картината „Битката 1393-1878".

874. НАРОДНИЯТ художник Стоян Венев – носител на наградата „Захарий Зограф". // С о ф. п р а в д а, № 54, 10 май 1983.

За картината си „Ятаци".

875. ЗНАЧИМО събитие. // С о ф. п р а в д а, № 56, 11 май 1984.

Връчване на наградата „Захари Зограф" за 1983 г. на Димитър Киров.

876. АВТОРИТЕТНА награда. // Р а б. д е л о, № 133, 12 май 1984.

Димитър Киров получи наградата „Захарий Зограф" за 1983 г.

877. СТОЙЧЕВА, Цанка. С пламъка на вечното, на българското. // С о ф. п р а в д а, № 57, 15 май 1984.

Димитър Киров е новият носител на наградата „Захари Зограф" за 1983 г.

878. СТАНЧЕВ, Младен. Празници на изобразителното изкуство. // С а м о к о в с к а к о м у н а, № 19, 19 май 1984.

За Димитър Киров и наградата „Захари Зограф'83".

879. МИХАЙЛОВ, Георги. Духовната връзка с миналото. // С а м о к о в с к а к о м у н а, № 33, 1 септ. 1984.

Наградата „Захари Зограф".

880. ПЕТКОВА, Станислава. С името на Захарий Зограф. // В е ч. н о в и н и, № 34, 11 февр. 1986, с. 6.

Връчване на наградата „Захари Зограф" за 1984 г. на Теофан Сокеров и на Атанас Яранов за 1985 г.

881. СТОЙЧЕВА, Цанка. Непреходните ценности на април. // С о ф. п р а в д а, № 19, 14 февр. 1986.

Носители на наградата „Захарий Зограф" за 1984 и 1985 станаха Теофан Сокеров и Атанас Яранов.

882. НОВИТЕ носители на наградата „Захарий Зограф". // С а м о к о в с к а к о м у н а, № 7, 22 февр. 1986.

За 1984 г. – Теофан Сокеров за картината „Последният куршум".

За 1985 г. – Атанас Яранов за картината „Полет".

883. ГЕОРГИЕВА, Надежда. За петнадесети път бе връчена наградата „Захарий Зограф". // С а м о к о в с к а к о м у н а, № 19, 6 юни 1987.

За 1986 г. тя стана притежание на Атанас Пацев за картината му „Жертвата – кръвта на историята".

884. ПЕТКОВА, Станислава. С името на възрожденския художник : Наградата „Захари Зограф" – почит към творчеството на големия художник. // Р а б. д е л о, № 148, 28 май 1987.

За 1986 г. наградата получава Атанас Пацев за картината „Жертвата – кръвта на историята".

885. СТОЙЧЕВА, Цанка и др. Със силата на непреходното: В Самоков бе връчена за петнадесети път наградата „Захарий Зограф" / Цанка Стойчева, Боряна Костова. // С о ф. п р а в д а, № 63, 29 май 1987.

Неин носител за 1986 г. стана Атанас Пацев, който дари паричния дял от наградата на Софийската художествена гимназия.

886. ТЕРЗИЙСКА, Венче. Справедливо признание. // С а м о к о в с к а к о м у н а, № 27, 9 юли 1988.

Любен Гайдаров получи националната награда „Захари Зограф" за 1987 г. за картината „Семейството".

887. НИКОЛОВ, Калин. Съдбата на една награда. // В е ч. н о в и н и, № 16, 24 ян. 1991.

Седемнадесетата награда „Захари Зограф" няма да бъде връчена.

888. ЗА Захари Зограф и последователите му. // С е д м и ц а (Самоков), № 80, 14 ноем. 2001, с. 5.

Създаден е Граждански комитет, който организира подписка за реалното възстановяване на националната награда „Захари Зограф", прекъсната през 1987 г.

889. ДАНКОВ, Борис. Възстановява се наградата „Захари Зограф". // Д у м а, № 84, 10 апр. 2002, с. 15.

За 2001 г. наградата посмъртно е присъдена на Георги Божилов-Слона.

890. САМОКОВ възстановява наградата „Захари Зограф". // С е д м и ц а (Самоков), № 34, 11 апр. 2002, с. 1, 2.

За 2001 г. посмъртно я получава Георги Божилов-Слона за картината си „Композиция".

891. КАЙМАКАНОВА, Пепа. Присъдиха възстановената награда „Захари Зограф" на Георги Божилов-Слона. // П р и я т е л (Самоков), № 29, 13 апр. 2002, с. 3.

892. ПОПОВА, Евгения. Състоя се церемония по връчването на наградата „Захарий Зограф". // П р и я т е л (Самоков), № 31, 20 апр. 2002, с. 1, 5.

893. ВАСИЛЕВА, Ирина. Връчиха националната награда Захари Зограф. // С е д м и ц а (Самоков), № 41, 22 апр. 2002, с. 1, 2.

На дъщерята на починалия Георги Божилов-Слона.

894. АСИОВА, Ирина. Наградиха Слона със „Зограф". // 2 4 ч а с а, № 11, 22 апр. 2002.

Георги Божилов-Слона с награда „Захари Зограф" за 2001 г.

895. ПАМУКЧИЕВ, Станислав. Наградата Захари Зограф... белегът на голямото изкуство. // З д р а в е, 2002, № 6, с. 34-35.

След 15-годишно прекъсване се възобнови една от най-престижните награди за пластични изкуства.

896. Милко **БОЖКОВ** заслужи наградата „Захари Зограф". // З е м я, № 79, 24 апр. 2003, с. 18.

Също и в: Д у м а, № 96, 24 апр. 2003, с. 16;
Д н е в н и к, № 81, 25 апр. 2003, с. 16.

897. ВАСИЛЕВА, Зоя. Милко Божков със „Захарий Зограф" за 2002 година. // С е д м и ц а (Самоков), № 77, 24 апр. 2003, с. 1, 2.

898. БОЖКОВ, Милко. Правенето на изкуство е загадка : [Худож.] Милко Божков в интервю на Борис Данков. // Д у м а, № 106, 13 май 2003, с. 16.

По повод присъждането на националната награда „Захари Зограф" за 2002 г. на художника.

899. ПОПОВА, Евгения. Художникът Милко Божков с наградата „Захарий Зограф". // П р и я т е л (Самоков), № 36, 17 май 2003, с. 6.

Репортаж от връчването на наградата в Самоков.

900. ПОПОВ, Тодор. Станислав Памукчиев е новият носител на наградата „Захарий Зограф". // П р и я т е л (Самоков), № 14, 20 февр. 2004, с. 1, 5.

901. ДАНКОВ, Борис. Станислав Памукчиев взе наградата „Захарий Зограф". // Д у м а, № 107, 12 май 2004, с. 15.

902. КАЦАРСКА, Зорница. Мярката е духовността – устремена към развитие. // С е д м и ц а (Самоков), № 88, 12 май 2004, с. 1, 2.

Станислав Памукчиев е новият носител на наградата „Захари Зограф".

903. ГЕОРГИЕВА, Надежда. Проф. Станислав Памукчиев ще получи наградата „Захари Зограф". // П р и я т е л (Самоков), № 36, 14 май 2004, с. 3.

904. КАЦАРСКА, Зорница. Станислав Памукчиев получи престижната награда „Захари Зограф". // С е д м и ц а (Самоков), № 95, 21 май 2002, с. 3.

Светлин Русев представи новият носител на наградата.

905. ПОПОВ, Тодор. Станислав Памукчиев получи наградата „Захарий Зограф". // П р и я т е л (Самоков), № 38, 21 май 2004, с. 1, 7.

В Художествената галерия Светлин Русев представи новият носител на националната награда за изобазително изкуство за 2003 г.

906. СТАНОЕВА, Емилия. Николай Майсторов е новият носител на наградата „Захарий Зограф". // П р и я т е л (Самоков), № 16, 25 февр. 2005, с. 1, 5.

В галерия „Масларски" на 23. 02. жури определи Николай Майсторов за носител на националната награда „Захарий Зограф" за 2004 г.

Съдържа кратки биогр. данни за художника.

907. ГРОЗДЕВА, Десислава. Майсторов – носител на наградата „Захари Зограф". // С е д м и ц а (Самоков), № 92, 13 май 2005, с. 5.

908. СТАНОЕВА, Емилия и др. Николай Майсторов получи наградата „Захарий Зограф" / Емилия Станоева, Тодор Попов. // П р и я т е л (Самоков), № 37, 13 май 2005, с. 1.

Съдържа и биографични данни за художника.

909. Николай МАЙСТОРОВ стана носител на наградата „Захари Зограф" за 2004 г. // К у л т у р а, № 20, 27 май 2005, с. 4.

910. Петър ДОЧЕВ е новият носител на наградата „Захарий Зограф". // П р и я т е л (Самоков), № 8, 21 февр. 2006, с. 6.

911. ОПРЕДЕЛИХА носителят на наградата „Захарий Зограф". // С е д м и ц а (Самоков), № 34, 22 февр. 2006, с. 2.

В галерия „Масларски" жури под председателството на акад. Светлин Русев определи Петър Дочев за новия носител на наградата за 2005 г.

912. ВРЪЧИХА наградата „Захарий Зограф". // С е д м и ц а (Самоков), № 90, 18 май 2006, с. 1, 2.

Също и в: П р и я т е л (Самоков), № 39, 19 май 2006, с. 1, 6.

Петър Дочев получи посмъртно националната награда за 2005 г.

913. СТОИМЕНОВА, Елена. Какво е мнението Ви за картината, наградена с отличието „Захарий Зограф"? // С е д м и ц а (Самоков), № 91, 19 май 2006, с. 2.

Анкета за картината, получила Националната награда „Захарий Зограф" за 2005. Мненията са крайно отрицателни.

914. ЦАРЯТ е гол?! : (Редакционно). // П р и я т е л (Самоков), № 39, 19 май 2006, с. 39.

Отразява недоволството от избора на журито, определило картината, получила наградата „Захарий Зограф" за 2005 г.

915. ПАМУКЧИЕВ, Станислав. Петър Дочев (1934-2005) е носителят на Националната награда за живопис „Захарий Зограф". // К у л т у р а, № 20, 26 май 2006, с. 2.

Връчена му посмъртно на 17 май в Градската худ. галерия в Самоков, където е подредена негова изложба.

916. СТАНОЕВА, Емилия. Стоян Цанев е новият носител на наградата „Захарий Зограф". // П р и я т е л (Самоков), № 35, 11 май 2007, с. 1, 5.

Също и в : С е д м и ц а (Самоков), № 90, 11 май 2007, с. 2. Пресконференция в Съюза на българските художници.

917. Стоян **ЦАНЕВ** подреди изложба в Самоков : Носителят на наградата „Захарий Зограф" се представя с 19 платна абстрактна живопис. // Д у м а, № 115, 19 май 2007, Прил. Пегас, с. VI.

918. ВАРДАРОВА, Надка. Нищо ли не разбираме от изкуство или по повод връчването на наградата „Захарий Зограф". // П р и я т е л (Самоков), № 38, 22 май 2007, с. 6.

Мнение на гл. редактор за бойкот на наградата.

919. АЛЕКСАНДРОВА, Спаска. Картини от две изложби : Още за тазгодишната награда „З. Зограф". // П р и я т е л (Самоков), № 46, 22 юни 2007, с. 3.

Според авторката тази година връчването на наградата „Захарий Зограф" е проява на неуважение към самоковци.

920. ПЕЙЧЕВ, Христофор. Изкуството е за хората, а не за самото изкуство : Отклик. // П р и я т е л, № 41, 5 юни 2007, с. 3.

Мнение на художника след поредното връчване на наградата „Захари Зограф".

921. Йордан **КАЦАМУНСКИ –** носител на наградата „Захарий Зограф. // П р и я т е л (Самоков), № 21, 14 март 2008, с. 1, 2.

922. КИРИЛОВА, Елиана. Йордан Кацамунски получи приза „Захарий Зограф" : Художникът дари наградата за изграждане на барелефи на двама прочути творци. // К л а с а, № 205, 13 май 2008, с. 26.

923. НОСИТЕЛЯТ на „Захарий Зограф" се отказва от паричния еквивалент на наградата. // С е д м и ц а (Самоков), № 89, 13 май 2008, с. 1, 2.

Художникът Йордан Кацамунски дарява 2000 лв. на галерия „Масларски" за изработване на барелеф на самоковските художници Наум Хаджимладенов или на Крискарец.

924. ПОПОВА, Евгения. Кацамунски дава парите от наградата си за барелеф на Крискарец или Наум [Хаджимладенов]. // П р и я т е л, № 36, 13 май 2008, с. 1, 5.

925. Йордан **КАЦАМУНСКИ** удостоен с наградата „Захарий Зограф". // С о ф. в е с т н и к, № 20, 15 май 2008, с. 13.

926. ПЕШЕВА, Е. Художникът Кацамунски даде премията си за барелеф на Хаджимладенов. // П р и я т е л (Самоков), № 38, 20 май 2008, с. 1, 2.

Йордан Кацамунски е 23-ят носител на наградата „Захарий Зограф".

927. ПОПОВА, Евгения. Връчиха наградата „Захари Зограф". // П р и я т е л (Самоков), № 35, 19 май 2009, с. 1, 3.

За първи път самоковски художник е награден с наградата „Захарий Зограф". Магда Абазова и Васил Чакъров – носители на наградата.

928. Магда **АБАЗОВА** е носител на „Захарий Зограф" за 2008 г. // С е д м и ц а (Самоков), № 53, 20 март 2009, с. 1.

929. Магда **АБАЗОВА** и Васил Чакъров – носители на наградата „Захарий Зограф". // П р и я т е л (Самоков), № 21, 20 март 2009, с. 1.

930. Магда **АБАЗОВА** и Васил Чакъров са новите носители на наградата „Захари Зограф". // Н о в о Л ю б о с л о в и е (Самоков), № 26, 20 март 2009, с. 1, 8.

931. УЗУНОВ, Борис. Художникът Васил Чакъров – сред най-добрите. // П р и я т е л (Самоков), № 25, 3 апр. 2009, с. 2.
По повод решението на журито да му се връчи наградата „Захарий Зограф".

932. КРУМОВА, Люсиена. Доайени с приза „Захари Зограф". // С т а н д а р т, № 5864, 13 май 2009, с. 24.
Магда Абазова и Васил Чакъров са тазгодишните носители на наградата.

933. НА 15-ти е връчването на наградата „Захарий Зограф." // С е д м и ц а (Самоков), № 87, 13 май 2009, с. 1, 2.
Пресконференция в сградата на СБХ.
Съдържа и биогр. данни за Васил Чакъров и Магда Абазова

934. ПОПОВА, Евгения. Връчват днес „Захари Зограф" на Магда Абазова и Васил Чакъров. // П р и я т е л (Самоков), № 34, 15 май 2009, с. 1.

935. ВРЪЧИХА наградите „Захарий Зограф". // С е д м и ц а (Самоков), № 91, 19 май 2009, с. 1, 2.

936. Магда **АБАЗОВА** и Васил Чакъров – носители на наградата „Захарий Зограф". // П р и я т е л (Самоков), № 21, 20 март 2009, с. 1.

937. ТОДОРОВ, Васко. Варненец спечели приза „Захарий Зограф". // В я р а (Дупница), № 70, 25 март 2010, с. 6.
Проф. Стоимен Стоилов, който живее и твори във Виена.

938. НАГРАДАТА „Захарий Зограф" в ръцете на виенски професор. // Н о в о Л ю б о с л о в и е (Самоков), № 78, 26 март 2010, с. 8.
Стоимен Стоилов е поредният носител на наградата „Захарий Зограф".

939. ЮБИЛЕЙ за наградата „Захарий Зограф". // С е д м и ц а (Самоков), № 79, 12 май 2010, с. 1.
Пресконференция на 11 май в СБХ и обявяването на носителя на награда „Захари Зограф" за 25-ти път.

940. ВРЪЧИХА статуетката на професор Стоимен Стоилов. // Н о в о Л ю б о с л о в и е (Самоков), № 85, 14 май 2010, с. 1.
На 13 май за двадесет и пети път бе връчена наградата „Захарий Зограф".

941. АНТИЧЕН театър – отворена врата за фантазията : Национална награда „Захарий Зограф". // Н о в о Л ю б о с л о в и е (Самоков), № 85, 14 май 2010, с. 8.

Стоимен Стоилов е новият носител на националната награда.

942. ПОПОВА, Евгения. Стоимен Стоилов получи наградата „Захарий Зограф". // П р и я т е л (Самоков), № 36, 14 май 2010, с. 1, 5.

За картината си „Античен театър"

943. ДАСКАЛОВ, Георги. С усилие и постоянство. // Н о в о Л ю б о с л о в и е (Самоков), № 86, 21 май 2010, с. 2.

Размисли на главния редактор по повод наградата „Захарий Зограф".

ПОКАЗАЛЦИ

ПОКАЗАЛЕЦ НА ЗАГЛАВИЯТА НА ТВОРБИТЕ НА ЗАХАРИ ЗОГРАФ ПО ЖАНРОВЕ

СВЕТСКА ЖИВОПИС

Автопортрет (масло) – 1-28
Глава на момиче
Вж Портрет на момиче
Дамски портрет – гр. Лариса, Гърция (масло)
Вж Портрет на Ралу Коциосоглу
Орнаментална живопис – 47, 49, 52, 53, 54, 56
Пейзажи, рисунки, етюди – 47, 48, 49, 50, 51, 53, 55, 57, 245
Аязмото при Кукленския манастир (акварел) – 47, 49, 50
Водопадът край Бачково (акварел с туш) – 47, 48, 49, 51, 53, 55, 57
Етюд на дърво (рисунка с туш) – 47
Етюд на лале (акварел) – 245
Етюд на пеперуда (акварел) – 47
Етюд на роза (акварел) – 47
Портрет на девойка
Вж Портрет на момиче
Портрет на момиче (акварел) – 33, 40, 41, 42
Портрет на гръцко момиче (масло)
Вж Портрет на Ралу Коциосоглу
Портрет на Неофит Рилски (масло) – 29, 30, 32, 34, 36, 37, 39-46
Портрет на Ралу Коциосоглу (масло) – 31, 38, 44
Портрет на Християния Зографска (масло) – 33, 35, 36, 37, 40-46
Портрет на Християния Самоковлиева
Вж Портрет на Християния Зографска

СТЕНОПИСИ

Автопортрети
в Бачковския манастир – 58, 60-62, 66, 69, 70, 73-75, 77, 79, 80, 83, 88, 98
в Девическия манастир (Самоков) – 69, 70
в Преображенския манастир – 62, 64-66, 69, 71, 78, 80-82, 86-88
в Троянския манастир – 59, 62, 63, 67-69, 72, 75, 76, 84, 85, 88, 89

Алекси – византийски император – 90, 94, 111
Ангел измолва от Исус Христос помилване на грешника – 93
Архангел Гавраил – 139
Архангел Михаил – 139
Апостолите – 139, 148
Бог Вседържител
Вж Христос Вседържител
Бог държи на скута си бедния Лазар
Вж Притчата за богатия и бедния Лазар
Богатият и бедният Лазар
Вж Притчата за богатия и бедния Лазар
Богородица с Младенеца – 145
Богородица Троеручица – 132, 139
Богородица ширшая небес – 151, 180
Български патриарси: 145, 149, 151
Йоан патриарх Търновски, Теофилакт патриарх Търновски и Евтимий патриарх Търновски – 128
Патриарх Йоан Търновски, Теофилакт Търновски и Евтимий Търновски – 139
Св. Патриарси Търновски – 139
Св. Патриарх Евтимий – 151, 162, 169, 171
Български светци: 126, 145, 151
Св. Иван Рилски – 171
Св. Иван Рилски, св. Димитър Басарбовский и св. Теодосий Търновски – 146
Св. Лазар от с. Дебел дел – 152
Св. Лазар от Дебел дел и св. Параскева Търновска – 128
Св. Михаил Болгарин – 151, 152, 161, 169, 173
Св. Неделя – 109

Св. Никола и св. Георги Софийски мъченици – 128, 139, 145, 147, 151, 152
Свмч. Онуфрий Габровски и св. Архиепископ Никола Охридски – 152
Св. Параскева Търновска – 121
Св. Теодосий Търновски – 164, 169, 171
Св. Теодосий Търновски, св. Йоаким Сарандапорски – 166
Св Тривелий – 169
Български и сръбски светци – 151
Български царе – 139, 149, 151, 152, 158
Български царе: цар Михаил, цар Давид и цар Иван Александър – 152
Българските царе Тривелий, Михаил, Давид и Йоан Владимир – 139
Българският хан Тервел – 171
Вехтозаветна троица – 171
Взимане душата на евангелския богаташ – 90
Военни светци
Вж Светци воини
Възкресение Христово – 151
Възхвала на Светата Троица – 178
Душеспасителната стълба – 177
Дяволът вади душата на богатия – 93, 103, 109, 110, 143
Евангелист Лука
Вж Св. Апостол евангелист Лука
Завръщане на блудния син
Вж Притча за блудния син
Избиване на младенците – 139
Издигане на честния кръст – 119, 124
Изповед на грешник и праведник – 139, 145, 151
Изповед на праведник
Вж Изповед на грешник и праведник
Изповеданието на грешника
Вж Изповед на грешник и праведник
Княз Борис Михаил
Вж Български светци – Св. Михаил Болгарин
Колелото на живота – 139, 155-160, 162, 169, 171, 173
Ктиторски портрети – 93, 112, 113, 116, 120-122, 125, 134, 136, 139, 144, 151-154

Мати любодеяния – 139
Методий архиепископ Моравски
Вж Св. Методий
Мъченици – 139
Новозаветна Троица – 105, 169
Покров на пресв. Богородица – 179
Преподобни Теодосий
Вж Български светци – Теодосий Търновски
Последната лепта на вдовицата
Вж Притчата за лептата на вдовицата
Праведниците и Раят – 139
Преподобни Давид и Йоасаф Царевич – 136
Преподобни Йосиф
Вж Св. преп. Йосиф
При магесницата врачка – 139
Притчата бедния и богатия Лазар
Вж Притчата за богатия и бедния Лазар
Притча за блудния син – 136, 145, 151
Притчата за богаташа и бедния Лазар
Вж Притчата за богатия и бедния Лазар
Притчата за богатия и бедния Лазар – 90, 96, 98, 99, 101, 103, 105, 108, 109, 133, 136, 139, 147, 151, 177
Притчата за Дванадесетия час
Вж Притчата за десетте деви
Притчата за Десетте деви – 93, 99, 105, 171
Притчата за лептата на вдовицата – 90, 93, 105, 108
Притчата за смъртта на богатия – 105
Пророк Захарий – 180
Пророк Мойсей и Фарисеите – 139
Рождество Богородично – 136, 149
Рождество Христово – 149, 151
Сватбата в Кана – 126
Св. Богородица – 151
Св. Андрей Критски – 151
Св. Апостол евангелист Йоан – 171
Св. Апостол евангелист Лука – 169, 171
Св. Апостол евангелист Марко – 171
Св. Апостол евангелист Матей – 171
Св. Апостоли Филип и Андрей – 90

Св. Атанасий Атонски и св. Богородица при извора – 141
Св. Борис Росийский – 128, 136, 139, 145-147
Св. Глеб Росийский – 126, 136, 139, 145, 151, 152
Св. Екатерина и св. Варвара – 139
Св. Екатерина и св. Варвара, и преп. Параскева и Харитина – 151
Св. Йоан Дамаскин – 151
Св. Йоан Предтеча – 123
Св. Константин и Елена – 111
Св. Козма Маюмски – 151
Св. Методий – 114, 117
Св. Михаил
Вж Български светци – Св. Михаил Болгарин
Св. Михаил Болгарин, св. Лонгин и св. Артемий – 139, 151
Св. Параскева и св. Текла – 171
Св. Пахомий Велики – 151
Св. Пахомий и св. Атанасий – 118
Св. Пророк Илия – 181
Св. преп. Йосиф – 118, 125
Св. Теодор Студийски – 139, 151
Св. Троица и архангели – 90
Св. Св. Кирил и Методий – 127, 128, 130, 135, 139, 145, 150, 158, 169
Светци войни – 158, 169, 171
Смъртта на грешния – 96, 101, 107, 136, 139
Суетний и лестний прелестний мир
Вж Колелото на живота
Сцени от Акатиста – 151
Сцени от Апокалипсиса – 126, 129, 131, 136, 139, 140, 145, 148, 154, 155, 163, 166, 167, 174-178
Сцени от Евангелието – 145, 151
Сцени от Страшния съд – 90-93, 95, 98, 99, 101-111, 126, 129, 145-148, 154, 158, 165, 169-174, 177, 178
Адът – 90, 147
Апостолите и праведниците пред вратите на рая – 107
Везната, премерваща човешките деяния – 105
Грешниците в ада – 92, 93, 101, 111, 139
Блудниците – 96, 101, 107, 171, 173
Грешниците – 101, 111
Групата на грешниците – 105
Изосомия на голите жени блудници – 104
Мъките на грешниците в Ада – 102, 160

Огнената река и групата на грешниците – 105
Пловдивските богаташи и блудниците – 90
Пловдивските кокони – 101
Прелюбодейци, блудници, прелесници – 139
Групата на праведниците – 105
Дейсис – 99, 105, 136
Дяволи – 107
Небесният рай
Вж Раят
Раят – 90, 136, 148, 151, 152, 154, 177, 178
Сцени от Шестоднев
Адам копае – 109
Адам и Ева – Изгонване от рая – 90
Ева – 97
Грехопадението – 139
Изгонването на Адам и Ева от Рая – 112
Каин убива Авел – 90
Ридание Адамово и Евино – 139
Сътворението на Адам – 90
Събор на апостолите – 90
Теодосий Търновски
Вж Български светци – Св. Теодосий Търновски
Тримата вехтозаветни патриарси – 90
Умиване на краката – 108
Успение Богородично – 149, 169, 171
Христос – 151
Христос съдия
Вж Христос Велик съдия
Христос Велик съдия – 90
Христос Вседържател – 90, 169
Христос изцелява разслабения – 139, 147
Христос и бедната вдовица
Вж Притчата за лептата на вдовицата
Четвърти вселенски събор – 177
Ширшая небес
Вж Богородица Ширшая небес

ИКОНИ

Апостолите Петър и Павел със сцени от Покръсването – 204
Архангел Гавриил от Благовещението – 208
Архангел Михаил – 210
Архангелски събор – 187
Благовещение и Рождество Христово – 189
Богородица – 211
Богородица – живоносен източник
Вж Св. Богородица живоносни източник
Богородица Елеуса
Вж Св. Богородица Умиление
Богородица Кикос със св. Георги, св. Димитър и пророци – 192
Богородица от Кикос с четиримата евангелисти и ангели – 193
Богородица Одигитрия
Вж Св. Богородица Одигитрия
Богородица на трон – 204
Богородица с Младенеца – 204
Богородица с Младенеца и светци – 197
Въведение Богородично – 187
Възкресение Христово – 211
Възнесение на пророк Илия – 204
Живоносни източник
Вж Св. Богородица – живоносен източник
Исус Христос Вседържител
Вж Христос Вседържител
Коронясването на Св. Богородица – 204
Новозаветна Троица – 182
Новомъченици Акакий Серски, Игнатий Старозагорски, Онуфрий Габровски, Евтимий – 193
Преображение Господне
Вж Преображение Христово
Преображение Христово – 182, 184, 188, 210
Св. Богородица живоносен източник – 187, 200, 204, 208, 209
Св. Богородица Одигитрия – 184, 187, 188, 210
Св. Богородица Умиление – 191, 205
Св. Варвара – 204
Св. Василий – 204

Св. Георги
Вж Св. Георги на кон
Св. Георги на кон – 187, 198
Св. Георгий на кон с житийни сцени – 188, 200, 204
Св. Георги убива дракона – 182
Св. Евстатий на кон – 182, 183, 191
Св. Йоан Кръстител – 186, 188-190, 203, 204, 206, 210
Св. Екатерина – 204
Св. Йоаким и Ана – 204
Св. Йоан Предтеча
Вж св. Йоан Кръстител
Св. св. Константин и Елена – 204
Св. Мина и св. Онуфрий Габровски – 201, 205, 212
Св. Преображение
Вж Преображение Христово
Св. Никола – 187, 210
Св. Никола с Исус Христос и Богородица – 204
Св. Параскева – 159
Св. Спиридон – 204
Св. Стилиян – 187
Св. Трифон – 194, 195
Св. Троица – 204
Св. Троица с Богородица – 208
Св. Троица с Богородица и светци – 207
Св. Харалампий – 204
Св. св. Кирик и Юлита с житийни сцени – 187
Убрус – 196
Успение Богородично – 182
Христос Пантократор
Вж Христос Вседържител
Христос велик Архиерей с дванадесетте апостола – 199, 202, 212
Христос велик Архиерей със св. Теофил и св. Иван Рилски – 195
Христос Вседържител – 184, 186, 188, 204, 206, 210, 211

ПОКАЗАЛЕЦ НА АВТОРИТЕ*

А

Аврамов, Димитър – 529
Аврамова, Ирина – 419
Аврамова, Павла – 329
Алваджиев, Никола – 304, 363, 708, 839
Александрова, Спаска – 919
Ангелов, Ангел – 840
Андонов, Георги – 634
Андреева, Виолета – 299, 337, 341, 385, 501
Анчев, Анчо – 112, 420
Анчева, Василена – 386, 493
Арнаудова, Лозинка
Вж Койнова-Арнаудова, Лозинка
Арсений, епископ Стобийски – 499
Асиова, Бойка – 809, 810
Асиова, Ирина – 894

Б

Бакалова, Елка – 80, 106, 146, 166, 202, 338, 357, 463, 607
Бакалски, Димитър – 281
Балабанов, Димитър – 25, 44, 670
Белмустаков, Любен – 218, 219, 259
Бичев, Милко – 228
Блажев, Христо – 821
Божков, Атанас – 1-3, 29-31, 60, 61, 92, 113, 114, 127-131, 156, 157, 174, 175, 182-184, 287, 334, 358, 364, 426, 436, 449, 462, 494, 504, 530-532, 549, 568, 578, 626-628
Божилов, Иван – 59, 91, 126, 155, 675-677
Божилов, Кирил – 826
Божков, Милко – 898
Бойчева, Вера – 783
Бонева, Вера – 773
Борисов, Йордан – 429
Борукова, Иванка – 540

* Цифрите в болд показват авторите на графични произведения.

Босилков, Светлин – 233
Бояджиев, Стефан – 80, 106, 146, 166, 202, 609

В
Ванев, Георги – 253
Вардарова, Надка – 918
Васев, Сергей – 469
Василев, Христо – 298
Василева, Екатерина – 660, 662
Василева, Зоя – 897
Василева, Ирина – 894
Василиев, Асен – 62, 63, 93, 94, 116, 117, 134-136, 217, 238, 242, 251, 260, 282, 292, 308, 315, 341, 354, 369, 449, 473, 526, 640
Василиева, Ирина – 333
Велчев, Велчев – 226
Велинова, Вася – 734
Величков, Георги – 861
Венева, Лена – 446
Виткова-Георгиева, Пенка – 65, 158, 185, 774
Влахова, Лидия – 523
Воденичаров, Камен – 802
Вучева, Татяна – 33
Вълкова, Младост – 740
Вълчев, Тодор – 35, 48, 67, 95, 137

Г
Гаврилов, Борислав – 681
Гаврилова, Райна – 804
Ганев, Георги – 563
Генев, Слави – 227
Генов, Николай – 725
Генова, Елена – 523, 558, 715, 723, 784, 793, 801
Генчев, Николай – 78, 199, 450, 451, 533, 534, 641, 696
Генчева, Рита – 858, 865
Георгиев, Георги – 655
Георгиева, Надежда – 883, 903
Герасимов, Иван – 404
Гергова, Иванка – 68, 139, 193, 198, 535, 583, 624, 647, 702, 703, 763, 785, 812

Гечев, М. – 249
Гроздева, Десислава – 907

Д
Дамянова, Румяна – 642
Данков, Борис – 889, 898, 901
Данков, Евлоги – 550, 564, 567, 617, 689, 749, 818
Даскалов, Георги – 943
Дашин, Кирил – 405
Делийска, Аделина – 665
Делчев, Красимир – 678
Дечева, Нели – 498
Деянова, Зоя – 461
Дилевски, Николай – 261, 668
Димитров, Ангел – 437
Димитров, Божидар – 161, 716
Димитров, Димитър – 542
Димитрова, Делка – 300
Димитрова, Н. – 576
Димитрова, Таня – 598
Димитрова-Апкарян, В. – 339
Димитрова-Рачева, Пламена – 570
Димов, Димо – 663
Динова-Русева, Вера – 294, 325, 340, 402, 414, 432, 434, 448, 452, 458-460, 464, 467, 468, 502, 515, 516, 536, 553, 559, 560, 566, 569, 594, 602, 606, 612, 633, 657, 755-757, 782, 867
Динчев, Петър – 850, 851
Джурова, Аксиния – 728, 734, 777
Добрев, Страхил – 162
Дойчинов, Дойчин – 775
Донева, Иванка – 823
Донков, Славчо – 828
Дончева, Румяна – 620
Дончева-Панайотова, Невяна – 776
Доспевска, Нели – 484
Друмев, Димитър – 232
Дуйчев, Иван – 505
Дуфев, Константин – 697

Е
Емануилова, Евдокия – 349, 389
Енев, Деян – 799
Енев, Михаил – 118, 140, 163, 177, 178, 188, 629-631, 658, 679, 685

Ж
Ждраков, Зарко – 525
Желев, Желю – 370
Желева, Пенка – 794

З
Загорски, Иван – 214
Зайкова, Рени – 671
Захариев, Васил – 18, 102, 241, 245, 257, 262, 269, 270, 273, 284, 288, 296, 297, 309, 318, 319, 326, 327, 335, 341, 355, 375, 378
Захариева, Елка – 314
Захариева, Венче
Вж Терзийска, Венче
Зенгинова, Вера – 234
Зографска, Христина – 584, 591, 593

И
Ивайлова, Снежана – 859
Иванов, Вичо – 243, 246, 365, 372
Иванова, Благовеста – 23, 42, 571, 588, 595, 639, 648, 656, 659, 669, 690, 718, 719, 737, 741, 746, 764, 768, 769
Иванова, Евелина – 727
Иванова, К. – 544
Иванова, Станислава – 577
Илиева, Нели – 635

Й
Йона, епископ Агатонийски – 220, 240
Йонков, Христо – 720
Йончева, Мария – 704
Йорданов, Николай – 351
Йосифова, Бисера – 492

К
Каймаканова, Пепа – 891
Калинкова, Пенка – 753
Каменова, Дора
Вж Каменова, Тодорка
Каменова, Тодорка – 17, 71, 72, 98, 119, 120, 164, 180, 520, 538
Камбурова-Радкова, Румяна
Вж Радкова, Румяна
Каравелов, Любен Ст. – 362
Каралийчев, Ангел – 836
Касабов, Франческо – 649
Кацарска, Зорница – 902, 904
Кирилова, Елиана – 922
Киров, Максимилиан – 454
Кисьов, Славчо – 73, 99, 244, 307, 384, 387, 465, 489, 556, 705
Климент Рилец, архимандрит – 306, 407
Клисаров, Николай – 503, 506, 619, 547, 770
Клисурова, Петрана – 237
Ковачев, Марин – 224
Коева, Красимира – 654, 797
Коева, Маргарита – 39, 100, 121, 143
Козова, Лиляна – 579, 605
Койнова-Арнаудова, Лозинка – 796, 808
Койнова-Мечкуева, Светла – 796, 808
Коларски, Величко – 50, 421
Колев, Богомил – 824
Колев, Борис – 285, 341
Колев, К.
Вж Колев, Камен
Колев, Камен – 249, 264, 265, 267, 272, 280, 286, 324
Кондов, Дамян – 622
Константинов, Петър – 342, 410, 422, 439, 539, 565
Константинова, Румяна – 601
Костов, Константин – 74, 101
Костова, Алла – 74, 101
Костова, Боряна – 541
Костова, Юлиана – 666
Коцева, Йонка – 393, 481
Крумова, Люсиена – 932

Кръстев, Кирил – 18, 102, 293, 433
Куюмджиев, Александър – 736
Кьосев, Станко – 466

Л
Лавренов, Цанко – 222, 225, 229, 231, 235
Лаковски, Иван – 321, 359
Ламар – 341, 847
Лвова, Евгения – 263, 409
Линков, Красимир – 691
Лозанова, Ралица – 693
Лукова, Деляна – 771

М
Мавродинов, Никола – 19, 40, 51, 75, 103, 122, 144, 213, 215, 230, 236, 239, 247
Маджаров, Димитър – 376
Манов, Христо – 643
Манолова, Мила – 651
Манчев, Марин – 843
Манчева, Василка – 475
Манчева, Ганка – 353
Маразов, Иван – 423
Марди-Бабикова, Велда – 476
Маринski, Лазар – 490
Марков, Марко – 837
Марчевски, Асен – 161
Матакиева, Теофана – 191, 491
Мечкуева, Светла
Вж Койнова-Мечкуева, Светла
Милоев, Велко – 638
Милчева, Христина – 838
Минков, Радю – 302
Мирчев, Никола – 431
Мирчева, Мирослава – 778
Митанов, Петър – 685
Митрева, Невена – 69, 142, 179, 189, 819
Михайлов, Георги – 254, 256, 283, 313, 317, 328, 388, 390, 396, 406, 879
Мишева, Мара – 475

Миятев, Кръстьо – 248
Морева, Росица – 180
Модева, Росица – 343
Москов, Николай – 695
Москова, Светла – 38, 70, 97, 187, 209, 441, 445, 552, 557, 561, 730, 748, 754, 772, 786
Мутафов, Еманоил – 816
Мутафов, Енчо – 487
Мутафов, Стоян – 104, 623
Мутова, Нели – 758

Н
Недялков, Недялко – 664
Ненов, Иван – 332, 791, 822, 849
Нешева, Нада – 684
Николов, Георги – 165
Николов, Калин – 887
Николов, Любомир – 69, 142, 179, 189
Николов, Калин – 887
Нончев, Димитър – 371

О
Обретенов, Боян – 547, 548
Огойска, Мария – 817
Павлов, Пламен – 161
Павлова-Ставрева, Ани – 347
Памукчиев, Светослав – 895, 915
Пандурски, Васил – 52, 76, 145, 194, 195, 216, 255, 258, 268, 399
Пантев, Андрей – 681
Папазов, Благомир – 814
Паралингов, Емил – 743
Паскалева, Костадинка – 78, 105, 196, 197, 574
Патриков, Георги – 714, 726
Пеева, Искра – 842
Пейков, Тошо – 132
Пейковски, Иван – 637, 760, 761
Пейчев, Христофор – 920
Пекарева, Димитрина – 348
Пенчева, Мариана – 806

Петкова, Станислава – 880, 884
Петринска, Маргарита – 428
Петров, Борислав – 686
Петров, Иван – 341, 344
Петрова, Марияна – 805
Петрова, Теменужка – 580, 871
Петрова, Юлия – 442
Пешева, Е.
Вж Попова, Евгения
Пижев, Александър – 691
Пимен, митрополит Неврокопски – 500
Попов, Атанас – 78, 199
Попов, Георги – 398, 555
Попов, Жечко – 345, 604
Попов, Нейко – 750
Попов, Тодор – 900, 905
Попов, Чавдар – 611
Попова, Евгения – 892, 899, 924, 926, 927, 934, 942
Попова, Елена – 790
Попова, Зорница – 694
Прашков, Любен – 59, 79, 80, 91, 106, 123, 124, 126, 146, 155, 166, 200-202, 341, 417, 455, 478, 480, 527, 608-610, 675-677, 692, 738

Р
Радкова, Румяна – 310, 316, 366, 380, 507, 521, 645, 765
Райчевски, Георги – 700, 731, 766, 813
Рангелова, Бистра – 479
Рачева, Радост – 707
Рошковска, Анна – 53, 54, 303, 320, 341, 373, 381, 382, 392, 394, 395, 400, 411, 413, 430, 431, 447, 456, 482, 483, 485, 486, 495, 508, 510, 513, 518, 572, 613, 616, 625, 646, 661, 701, 706, 732, 739, 742, 781
Руенов, Руен – 585, 587, 589
Руменов, Владимир – 198
Русев, Симо – 674

С
Савова-Касабова, Румяна – 205
Самоковлиева, Мария – 795

Свинтила, Владимир – 204, 341, 360, 368, 397, 403, 408, 424, 470, 477, 514, 554, 829
Севданова, Николина – 866, 869
Северски, Цветан – 767
Семерджиев, Христо – 522
Семов, Марко – 721, 733
Симеонова, Галя – 614
Симеонова, Таня – 682
Снегаров, Иван – 221
Соколова, Доротея – 82, 107, 147, 167, 528, 540, 575, 590, 618, 667, 722
Сотиров, Павел – 807
Спасов, Павел – 83, 108, 148, 168, 206, 295, 301, 374, 830-834
Спиридонов, Георги – 873
Спиридонова, Мария – 792
Стамболиева, Марина – 597
Станев, Генади – 854
Станилова, Силвена – 762
Станоева, Емилия – 906, 908, 916
Станчев, Младен – 878
Станчевски, Кольо – 415
Стефанов, Павел – 416, 435
Стоименова, Елена – 913
Стоичкова, Невена – 305
Стойчев, Георги – 311
Стойчева, Цанка – 472, 870, 878, 881, 885
Стоянова, Десислава – 779, 780
Страхилов, Лев – 857
Събчев, Константин – 811

Т
Тахов, Георги – 636
Ташева, Петра – 800, 827
Темелски, Христо – 710
Тенев, Драган – 425, 632, 688
Терзийска, Венче – 581, 582, 886
Тодоров, Васко – 937
Тодоров, Георги – 687, 759
Тодорова, Илияна – 815
Толбурс, Виктор – 846

Тотева, Петрана – 207-209, 383
Тошков, Михаил – 443, 852
Тулешков, Николай – 59, 91, 126, 155, 675-677, 788, 789
Тунев, Трифон – 165

У
Узунов, Борис – 931
Узунова, Деница – 806

Ф
Фъртунова, Любов – 600

Х
Хаджиев, Петър – 323
Харитон, епископ Драговитийски – 252
Хоросян, Торос – 86, 87, 169, 171, 210
Христов, Георги
Вж Тодоров, Георги
Христов, Марин – 803
Христов, Христо – 825
Христов, Христо Ив. – 400
Христова, Лилия – 517
Христова, Нина – 545
Христовски, Хрим – 844
Христофоров, Асен – 274

Ц
Цанов, Ганко – 312, 361, 418, 841
Цонев, Стефан – 87, 162, 170, 171, 181, 210, 367, 401, 511
Цончева, Мара – 27, 46, 57, 88, 109, 125, 152, 172, 211, 223, 250, 266, 271, 275-278, 341, 427, 496, 512, 860

Ч
Чавръков, Георги – 89, 110, 153, 173, 212, 379, 412, 711
Чакъров, Васил – 543, 586, 621
Чернев, Чудомир – 551
Чилингиров, Асен – 497, 713

Ш
Шапкаров, Георги – 862
Шаренков, Атанас – 474, 523, 527, 573
Шмиргела, Николай – 279, 291

Я
Янъкова, Стефка – 856
Янчев, Янчо – 712

Handjiiski, Antony – 28, 111, 154
Kandjieva, Viara – 28, 111, 154
Spasov, Pavel – 835

ПОКАЗАЛЕЦ НА НОСИТЕЛИТЕ НА НАЦИОНАЛНАТА НАГРАДА „ЗАХАРИ ЗОГРАФ”

1972 – РУСЕВ, Светлин – „Последният ден” – 854, 855

1973 – ПЕТКОВ, Найден – „Бившият ратай Цветан Чоков” – 856, 857

1974 – ТАСЕВА, Калина – „1943” – 858-860

1975 – СОТИРОВ, Стоян – „Окървавеното небе над Чили” – 862

1976 – ПОПЛИЛОВ, Александър – „Септември 1944” – 861

1977 – УРУМОВ, Ванко – „Бяг” – 863, 864

1978 – УЗУНОВ, Дечко – „Каин и Авел” – 865, 866

1979 – ДИМОВ, Иван – „Нощи” – 868-870

1980 – ВЪРБАНОВ, Тома – „Трасета” – 868, 869

1981 – СПИРИДОНОВ, Григор – „Битката 1393-1878” – 871-873

1982 – ВЕНЕВ, Стоян – „Ятаци” – 874

1983 – КИРОВ, Димитър – „Балерината” – 875-878

1984 – СОКЕРОВ, Теофан – „Последният куршум” – 880-882

1985 – ЯРАНОВ, Атанас – „Полет” – 880-882

1986 – ПАЦЕВ, Атанас – „Жертвата – кръвта на историята” – 883-885

1987 – ГАЙДАРОВ, Любен – „Семейство” – 886

2001 – БОЖИЛОВ, Георги – „Композиция” – 889, 890, 892-894

2002 – БОЖКОВ, Милко – „Само трева накрая...” – 896-899

2003 – ПАМУКЧИЕВ, Станислав – „Пепелен човек” – 900-905

2004 – МАЙСТОРОВ, Николай – „Сътворението” – 906-909

2005 – ДОЧЕВ, Петър – „Композиция в червено” – 910-912, 914, 915

2006 – ЦАНЕВ, Стоян – „Равноденствие” – 916-920

2007 – КАЦАМУНСКИ, Йордан – „Съновидение XXX” – 921-926

2008 – АБАЗОВА, Магда – „Пейзаж от Родопите” – 927-930, 932-936

ЧАКЪРОВ, Васил – „Чудат облак” – 927, 929, 931-933, 935, 936

2009 – СТОИЛОВ, Стоимен – „Античен театър” – 937-943

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ИЗТОЧНИЦИ

1. Ретроспективни

Български книги 1944-1969 – ръкописно издание
ГЕЧЕВА, Кръстина. Българската култура през Възраждането: Библиография. – София : БАН, 1986. – 599 с.

2. Текущи:

Български книгопис 1970-2002
2003-2010 електронна версия
Летопис на периодичния печат 1952-2001
2002-2010 електронна версия
Летопис на статиите от българските вестници 1972-2001
2002-2010 електронна версия
Летопис на статиите от българските списания и сборници 1972-2001
2002-2010 електронна версия

3. Изкуствоведски изследвания:

БОЖКОВ, Атанас. Българската икона. – София : Бълг. художник, 1985. – 531 с. : с репрод.
Българската историческа живопис. – София : Бълг. художник, 1972-1978.
Български приноси в Европейската цивилизация. – София : Булвест 2000, 1994. – 424 с. : с ил.

ВАСИЛИЕВ, Асен. Български възрожденски майстори. – София : Наука и изкуство, 1965. – 752 с. : с. ил.
Български светци в изобразителното изкуство. – София: Септември, 1987. – 248 с. : с ил.
Ктиторски портрети. – София : БАН, 1960. – 274 с. : с ил.

ВЪЗРОЖДЕНСКИ художници. – София : БАН, 1956. – 216 с. : с ил.

ЕНЕВ, Михаил. Апокалипсисът на свети Йоан Богослов в стенописите, иконите и миниатюрите от християнските храмове. – София : Болкан Пъблишинг кампани, 1996. – 224 с. : с ил.

Атон – Манастирът Зограф. – София : Кибеа, 1994. – 517 с. : с ил.

Рилският манастир. – София : Болкан пъблишинг кампани, 1997. – 543 с. : с ил.

ЗАХАРИЕВ, Васил. Захарий Хр. Зограф. – София : Бълг. художник, 1957. – 127 с. : с репрод.

МАВРОДИНОВ, Никола. Изкуството на българското Възраждане. – София : Наука и изкуство, 1957. – 406 с. : с ил.

ОСТРОВСКИЙ, Григорий. Захарий Зограф. – Ленинград : Исскуство, 1988. – 192 с. : с ил.

РОШКОВСКА, Анна. Захари Зограф : Подписваше се „болгарин". – Ст. Загора : Знание, 1994. – 44 с. : с репрод.

ЦОНЧЕВА, Мара. Българско Възраждане. Живопис и графика. – София : Бълг. Художник, 1962. – 112 с. : с ил.

4. Периодични издания:

Известия на Института за изкуствознание 1956-1973

Изкуство 1947-1994

Изкуство. Art in Bulgaria 1993-2002

Музеи и паметници на културата 1963-1994

Народна култура 1957-1990

Паметници на културата и музеи 1953-1963

Паметници. Реставрация. Музеи 2003-2010

Проблеми на изкуството 1968-2010

Проблеми на културата 1963-1994

5. Местни вестници:

Любословие (Самоков) 1990-1994

Ново Любословие (Самоков) 2008-2010

Приятел (Самоков) 1992-2010

Самоковска комуна 1960-1989

Самоковска трибуна 1947-1960

Седмица (Самоков) 1996-2010

Софийска правда 1955-1987

6. Юбилейни вестници:

Захарий Зограф. – София, 1970

Рилски манастир. – София, 1981

Самоковска художествена школа. – Самоков, 1990

ИЛЮСТРАЦИИ

Портрет на Християния, около 1845, НХГ – София

Свети Георги, 1841, стенопис от църквата „Свети Георги”, Асеновград

Фрагмент от стенопис в църквата „Св. Богородица – Благовещение” – Рибна, 1838, Асеновград

Колелото на живота, стенопис от Преображенски манастир, 1849

Фрагмент от стенопис от Преображенски манастир, 1849

Стенописен автопортрет
в Троянски манастир, 1848

„Св. Никола", 1834,
от църквата в с. Широка лъка

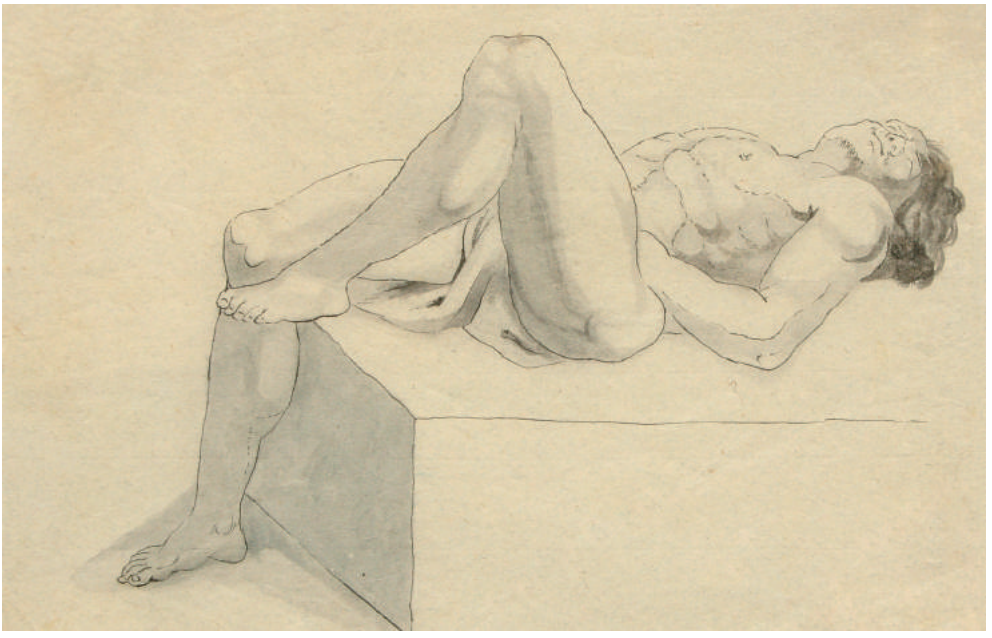
Олтарни двери от с. Болярци, 1834,
гр. Пловдив, ГХГ

Св. Йоан Кръстител с житийни сцени, 1852,
Исторически музей, Самоков

Ангелчета, рисунка с молив – Исторически музей, Самоков

Етюд Голо тяло, рисунка – Исторически музей, Самоков

Водопадът при Бачково, акварел – Исторически музей, Самоков

Стенопис от Преображенския манастир

Автопортрет на Захари Зограф в Бачковския манастир, стенопис, 1840

Η ΖΩΟΔΟΧΟΣ ΠΗΓΗ
ΜΡ ΘΥ
1938 ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΗΣ
ΔΟΞΗΣ ΤΗΝ ΔΟΞΑΝ ΣΟΥ ΧΡΙΣΤΕ ΚΑΤΕΙΔΟΜΕΝ